

TERMÉSZETFÖLÖTTI

Amit a Biblia a láthatatlan világról tanít – és hogy miért is fontos ez

Michael S. Heiser

Fordította:

BOZSOGI, Tibor

Supernatural

Copyright © 2015 by Michael S. Heiser

Supernatural Hungarian translation

© 2017, Miqlat

A fordítás teljes tartalma szabadon másolható és terjeszthető bármilyen formában a szerző és a jogtulajdonos engedélyével. Ez a hozzájárulás csak a Miqlat.org által kiadott fordításra érvényes. A Miqlat.org az Egyesült Államok egy non-profit vállalata (501(c)(3)). Ez a hozzájárulás ezért nem terjed ki a Lexham Press által kiadott ilyen nyelvű vagy bármely más nyelvű fordítására.

ISBN

Translator:

BOZSOGI, Tibor

Megjegyzések a magyar fordításhoz

Minden igevers a Biblia Károli Gáspár féle fordításából van idézve, a kivételeket jeleztem. (A fordítás alapjául szolgáló kiadás a Magyar Bibliatársaság gondozásában jelent meg 1992-ben.) Ez a fordítás tartalmaz bizonyos hibákat leginkább a magyar nyelvben történt változások miatt, melyek a legutóbbi revízió óta keletkeztek. Ezeket a részeket javítottam, és az igehelyhez hozzátettem a „javított” megjegyzést. A versek számozása eltérhet a Károli szövegtől, mert a szabványos nyugati számozást használtam mint amilyen az ESV, KJV, LEB, GNT szövegekben, illetve az összes Biblia Software-ben található. Az eltérések jellemzően Dániel könyvében és a Zsoltároknak fordulnak elő, ezeket jeleztem a szövegben, vagy a lábjegyzetben. Minden nemzet neve (mint pl.: Izráel), nemzetség neve (pl.: Jebuzeus), vagy személynév (pl.: Akháb) a Károli szövege szerint íródik.

Édesanyámnak és édesapámnak

Ed és Jan Speraw-nak

Ki láthatta ezt előre?

Azt hiszem, mi tudjuk.

I Sámuel 1:1–28

Köszönetnyilvánítás az eredeti angol nyelvű munkához

Mivel a *Természetfölötti A láthatatlan világ* c. könyvemen alapul, az ottani köszönetnyilvánításban megfogalmazott gondolatok – bár rövidített formában – ide is illenek.

Köszönet illeti azt az on-line vitacsoportot, ami közvetlenül azon elhatározásom után jött létre, hogy az Isteni Tanács és a bibliai teológia láthatatlan világa fogja akadémiai pályafutásom fókuszát képezni. Nem meglepő módon Az Isteni Tanács Tanulmányi Csoport nevet kapta. A csoport feloszlott 2004-ben, miután végeztem doktori programommal és dolgozni kezdtem a Logos Bible Software-nél, de az ottani gyakorlat segített felkészülnöm mindkét könyv megírására.

A Láthatatlan Birodalom egy kéziratként kezdődött, aminek *A Mítosz, ami Igaz* címet adtam, mely a *The Façade* könyvem és weboldalam tartalma iránt érdeklődő követőknek készült. Ennek az anyagnak jó része egy hírlevélben majd később egy blogban jelent meg, mert az volt a szándékom, hogy rákényszerítsem magam, hogy minden egyes hónapban írjak valamit. A „Mítosz könyv” – ahogy azt később nevezték – első teljes vázlatát 2012-ben készült el. A kézirat az olvasók visszajelzései nyomán fejlődött. A konkrét közreműködők a *Láthatatlan Birodalom* köszönetnyilvánításában szerepelnek.

A *Láthatatlan Birodalom* – és így a *Természetfölötti* – kiadása mögött a legfőbb hajtóerő a Faithlife Corporation/Logos Bible Software három vezetője volt: Bob Pritchett, Dale Pritchett, és Bill Nienhuis. Nemcsak hogy magasabb szintre tudták emelni kéziratomat, de a tartalom egy rövidített változatának szükségességét is előre látták. A *Természetfölötti* így az ő víziójuk terméke.

A *Láthatatlan Birodalom* szerkesztője Dave Lambert állította össze a *Természetfölöttit* is. Szakértelmének és gyakorlatának gyümölcsei minden oldalon nyomomonkövethetőek. Ő volt, aki mindig szemem előtt tartotta az olvasóközönséget.

Végül hálás vagyok feleségemnek Drennának. Ő tesz lehetővé mindent, amit csinállok.

Köszönetnyilvánítás a jelen fordításhoz

Szeretném megköszönni a Miqlat.org támogatóinak adakozását. Nagylelkűségük nélkül ez a fordítás nem jöhetett volna létre.

Tartalomjegyzék

ELSŐ fejezet: Hinni a Bibliának	6. oldal
MÁSODIK fejezet: A láthatatlan világ: Isten és az Istenek	10. oldal
HARMADIK fejezet: A múlt és a jövő királyai	15. oldal
NEGYEDIK fejezet: Mennyei lázadások	19. oldal
ÖTÖDIK fejezet: Kozmikus földrajz	25. oldal
HATODIK fejezet: Az Ige, a Név és az Angyal	33. oldal
HETEDIK fejezet: Az elkötelezettség szabályai	35. oldal
NYOLCADIK fejezet: Megszentelt Tér	40. oldal
KILENCEDIK fejezet: Szent háború	45. oldal
TIZEDIK fejezet: Mindenki szeme láttára elrejtve	51. oldal
TIZENEGYEDIK fejezet: Természetfölötti szándék	56. oldal
TIZENKETTEDIK fejezet: Aki a felhőkön jön	62. oldal
TIZENHARMADIK fejezet: A nagy visszafordítás	67. oldal
TIZENNEGYEDIK fejezet: Nem ebből a világból	72. oldal
TIZENÖTÖDIK fejezet: Isteni természet részesei	77. oldal
TIZENHATODIK fejezet: Angyalokon uralkodni	81. oldal
Összegzés	85. oldal
Ima megbocsátásért	87. oldal
A szerző kérése	91. oldal

ELSŐ FEJEZET

Hinni a Bibliának

Vajon tényleg elhiszed, amit a Biblia mond?

Vannak, akiknek furcsának tűnhet a kérdés egy olyan könyvvel kapcsolatban, amit valószínűleg legtöbbet olvasnak a keresztények. Én azonban nem tartom ezt olyan furának. A Biblia tartalmaz néhány igencsak különös dolgot – olyasmiket, amiket nehéz elhinni, főleg a modern világban.

Nem azokra a nagy dolgokra gondolok, hogy Isten Jézusként jött a Földre, aztán meghalt a kereszten és feltámadt a halálból. Még csak nem is a csoda-történetekre, mint amilyen Mózes második könyve, amikor Isten Izráelt a Vörös Tengeren át nyitott úton mentette ki Egyiptomból. A legtöbb keresztény azt mondaná, hogy elhiszi ezeket. Végülis, ha nem hiszel Istenben és Jézusban, vagy abban, hogy Ők csodákat tudnak tenni, akkor mi értelme kereszténynek vallani magadat?

Azokra a kevésbé ismert természetfölötti dolgokra gondolok, melyekbe úton-útfélen belebotlik az ember a Bibliát olvasva, amikről azonban ritkán hallani a gyülekezetekben.

Itt van mindjárt egy példa. Az I Királyok 22-ben Izráel egyik gonosz királyáról, Akhábról olvasunk. Épp arra készül, hogy Júda királyával összevont haderőkkel megtámadjon egy ellenséget Rámoth Gileádnál. Júda királya szeretne bepillantani a jövőbe – tudni akarja, mi fog történni, ha támadnak. Így aztán a két király megkérdezi Akháb prófétáit, és mindenholnán zöld jelzést kapnak. Ezek a próféták azonban azt mondják Akhábnak, amit ő hallani akar, és ezt mindkét király tudja. Így aztán úgy döntenek, hogy megkérdezik Isten prófétáját, egy Mikeás nevű fickót. Nos, amit ő mond, nem kifejezetten jó hír Akhábnak:

¹⁹És monda Mikeás: Azért halld meg most az Úr beszédét: Látám az Urat az Ő székiben ülni, és az egész mennyei sereget az Ő jobb- és balkeze felől mellette állani. ²⁰És monda az Úr: Kicsoda csalja meg Akhábot, hogy felmenjen, és elvesszen Rámoth Gileádnál? És ki egyet, ki mást szól vala hozzá. ²¹Akkor előjöve egy szellem, a ki az Úr eleibe állta, és monda: Én akarom megcsalni őt. Az Úr pedig monda néki: Miképen? ²²És felele: Kimegyek és hazug szellem leszek minden Ő prófétáinak szájában. Akkor monda az Úr: Csald meg és győzd meg; menj ki, és cselekedjél úgy. ²³Ímé az Úr a hazugságnak szellemét adta mindezeknek a te prófétáidnak szájába; és az Úr szólott veszedelmes dolgot ellened.

(I Királyok 22:19–23, Károli, javított)

Észrevetted, mit is akar a Biblia itt elhitetni veled? Isten egy csoport szellemi lényel találkozik, hogy eldöntsék, mi történjen a Földön! Vajon ez tényleg így van?

Itt van még egy példa Júdás jóvoltából:

És az angyalokat is, a kik nem tartották meg fejedelemségüket, hanem elhagyták az ő lakóhelyöket, a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben tartotta.

(Júdás 1:6)

Isten egy csomó angyalt földalatti börtönbe küldött? Tényleg?

Ahogy azt már mondtam, a Bibliában sok furcsa dolog van, különösképpen a láthatatlan, szellemi világgal kapcsolatban. Sok kereszténnyel találkoztam, akiknek semmi problémájuk nincs a Biblia természetfölöttivel kapcsolatos (legalábbis keresztények között) kevésbé ellentmondásos tanításaival, mint például, hogy ki volt Jézus és mit tett, de az ilyesfajta részek olyannyira nyugtalanítják őket, hogy egyszerűen inkább nem vesznek róluk tudomást. Egész közelről láttam ezt a jelenséget. Egyszer látogatást tettem egy gyülekezetben a feleségemmel, ahol a pásztor egy sorozatot tanított az I Péter levél alapján. Azon a reggelen, amikor az I Péter 3:18–22 került sorra, az első mondata – miután a pulpitus mögé ért – az volt, hogy „Ezeket a verseket ki fogjuk hagyni, egyszerűen túl furcsák”. Amit a *furcsa* alatt értett, az volt, hogy ezek a versek olyan természetfölötti elemeket tartalmaztak, melyek nem fértek bele a teológiájába. Mint amilyen ez:

¹⁸Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, mint igaz a nem igazakért, hogy minket Istenhez vezéreljen; megölettetvén ugyan test szerint, de megelevenítettvén szellem szerint; ¹⁹A melyben elmenvén, a tömlöczben lévő szellemeknek is hirdetett, ²⁰A melyek engedetlenek voltak egykor, mikor egyszer várt az Isten béketűrése a Noé napjaiban, a bárka készítésekor, a melyben kevés, azaz nyolcz lélek tartatott meg víz által.

(I Péter 3:18–20, Károli, javított)

Kik és hol voltak ezek a tömlöczen lévő szellemek? A pásztor vagy nem tudta, vagy nem tetszett neki a válasz, így hát úgy döntött, egyszerűen nem vesz tudomást ezekről a sorokról.

Mint Biblia tudós megtanultam, hogy azok a furcsa szakaszok (és sok más kevésbé ismert, kevésbé értett részei az Írásoknak) tulajdonképpen nagyon fontosak. Sajátos dolgokat tanítanak Istenről, a láthatatlan világról és még saját életünkről is. Ha hiszed, ha nem, ha ismernénk őket és értenénk jelentésüket – bármennyire is nehezek vagy zavarbaejtőek –, megváltoztatnák Istenről, egymásról, sorsunk kimeneteléről alkotott elképzelésünket; vagy arról, hogy tulajdonképpen mit is keresünk itt valójában.

Pál apostol Korintusiakhoz írt első levelében hangot ad azon nemtetszésének, hogy az ottani gyülekezet hívei bíróságra járkálnak, hogy nézeteltéréseiket rendezzék. Elpocsékolta időnek és energiának tartotta, ugyanakkor rossz fényt vetett a hitre is. Meghökkenően írta: „Emberek, hát nem tudjátok, hogy a világot fogjátok ítélni?! Nem értitek, hogy angyalok fölött fogtok uralkodni?!” (I Korintus 6:3, a szerző parafrázisa)

A világot ítélni? *Angyalok fölött* uralkodni?

Amiről Pál beszél ebben a zavarbaejtő versben, észbontó is egyben és meg is változtatja az ember életét. A Biblia összeköti a természetfölötti lények tevékenységét a mi életünkkel és sorsunkkal. *Eljön* a nap, amikor a világ felett fogunk ítélni. Ténylegesen *uralkodni fogunk* angyalokon, pont, ahogy Pál apostol mondta. A későbbiekben lesz még erről szó.

Pál azért mondhatja mindezt a Korintusiaknak – és nekünk –, mert a Biblia szerint Isten vágya az volt a teremtésünkkel, hogy részesei legyünk mennyei családjának. Nem véletlen, hogy a Biblia családi kapcsolatok kifejezéseit használja – mint amilyen a közös otthon, vagy az együttműködés – amikor együtt beszél Istenről, Jézusról, a láthatatlan világ lényeiről és rólunk, hívőkről: *rólad és rólam*. Isten azt akarja, hogy az emberiség részese legyen családjának és a teremtés fölötti uralmának.

Mindannyian ismerjük az „*Ahogy a mennyben úgy a Földön is*” gondolatot. Az Úr imájának szemléletéből, sőt szövegéből származik (Máté 6:10). A kezdetek kezdetétől Isten azt akarta, hogy az ember családként Vele éljen egy tökéletes világban – a mennyei seregekkel közösen: Isten a láthatatlan világban már meglévő családjával együtt. Ennek a könyvnek – mint ahogyan a Bibliának is – ez a témája: Isten célja, a sötétség erőinek erőfeszítései e cél ellen, ezen erőfeszítések bukása, és Isten céljának végső sikere a jövőben. Nem tudjuk kellően értékelni a Biblia történetének drámáját, ha nem vonjuk be az *összes* szereplőt – beleértve a természetfölötti figurákat is, akik részei az eposznak, még ha sok bibliatanító nem is vesz róluk tudomást.

Isten mennyei seregének tagjai pedig nem mellékes, független vagy lényegtelen szereplői az emberi történetnek: a mi történetünknek a Bibliában. Sőt, központi szerepet játszanak abban! Ennek ellenére a modern bibliaolvasók elsiklanak fölötté nélkül, hogy megragadnák azt, valamint észrevennék a lenyűgöző módot, ahogy a természetfölötti világ jelen van a Biblia legismertebb epizódjainak tucatjaiban. Évtizedekbe telt, hogy lássam, amit ma látok a Bibliában, és szeretném megosztani ezen tanulmányok éveinek gyümölcsét.

De ne veszítsük szem elől a kérdést, amit feltettem az elején: vajon *tényleg elhiszed, amit a Biblia állít?* Itt válnak a dolgok gyakorlativá. Semmi haszna nem lesz annak, ha megtudod, hogy a Biblia valójában mit ír a láthatatlan világról és arról, hogy az hogyan kapcsolódik az életedhez, ha nem hiszed el az egészet.

A II Királyok 6:8–23-ban Elizeus próféta (már megint) bajba kerül. Egy dühös király küldi el hadseregét, hogy körülvegyék a házát. Amikor a szolgálja pánikba esik, azt mondja neki Elizeus: „*Ne félj. Mert többen vannak, a kik velünk vannak, mint a kik ő velők*”. Mielőtt a szolga tiltakozhatott volna, Elizeus így imádkozott: „*Óh Uram! nyisd meg kérlek az ő szemeit, hadd lásson*”. Isten ott helyben megválaszolta az imát: „*És megnyitá az Úr a szolga szemeit és láta, és ímé a hegy rakva volt tüzes lovagokkal és szekerekkel Elizeus körül*”.

Elizeus imája az én imám is érted. Nyissa meg Isten a szemeidet, hogy láss, hogy többé sose gondolhass a Bibliára úgy, ahogy eddig.

MÁSODIK FEJEZET

A láthatatlan világ: Isten és az Istenek

Az embereket elbűvöli a természetfölötti és az emberfeletti. Gondoljunk csak az elmúlt évek szórakoztató iparára. Könyvek, tévésorozatok, mozifilmek ezrei szóltak az elmúlt évtizedben angyalokról, idegenekről, démonokról, szellemekről, boszorkányokról, mágiáról, vámpírokról, vérfarkasokról és szuperhősökről. Hollywood nem egy kasszasiker sorozata szól a természetfölöttiről: X-men, a Bosszúállók, a Harry Potter sorozatok, a Superman és az Alkonyat sorozat. Televíziós sorozatoknak, mint A rejtély, az Odaát, és természetesen az X-akták sokkal a legutolsó rész filmre vétele után is vannak elkötelezett hívei. És valóban: hát nem voltak ezek a dolgok mindig is népszerűek – mesékben, könyvekben, a művészetben?

Miért?

Az egyik válasz az, hogy ezek a történetek menedéket nyújtanak a közönségetől. Olyan világot kínálnak, mely érdekesebb és izgalmasabb, mint a miénk. Van valami borzongató a kozmikus szintre emelt jó és gonosz harcában. Középfölde hőseinek (Gandalf, Frodo és társai), a gonosz sötét úr, Szauron elleni heroikus küzdelme a Gyűrűk Ura trilógiában fél évszázada bilincseli le az olvasókat – és immár a moziba járókat is. Minél inkább túlvilági a gonosz, annál ragyogóbb a győzelem.

Másfelől azért vonzódik az ember a túlvilági dolgok iránt, mert – ahogy azt a Prédikátor könyve fogalmazza – „*a végtelen helyezte el [Isten] az ember szívébe*” (Prédikátor 3:11, ESV¹). Van valami az ember természetében, ami vágyakozik az után, ami túl van az emberi tapasztaláson: valami isteni után. Pál apostol is írt erről a sóvárgásról. Azt tanította, hogy ez egyszerűen abból fakad, hogy az ember az Isten teremtette világban él. A teremtés maga tesz bizonyosságot a teremtőről, így a mi világunkon túli világról (Róma 1:18–23). Pál szerint ez az ösztönzés olyannyira erőteljes, hogy akaratlagosan kell elnyomni (18.v.).

Ennek ellenére úgy tűnik, a Biblia hősi történetére nem úgy gondolunk, mint saját könyveink, filmjeink, legendáink hősi meséire. Megvan ennek a maga oka, ami nem csupán a speciális effektusok hiányában keresendő. Sokak számára a bibliai karakterek túl hétköznapiak vagy „nagyapásak”. Nem érzi az ember a dinamikát vagy a hősiest. Végül is ezek ugyanazok az emberek és ugyanazok a történetek, amikről hallottunk kölyökkorunkban a hittanórákon. Aztán ott van a kulturális korlát. Nehéz azonosulnunk olyasmivel, ami ősi pásztorok, hosszú köntösös figurák végtelen történeteiben játszódik – ahogy azt számtalanszor eljátsszák a templomok betlehemesei.

Én azonban látok még egy ennél erősebb tényezőt is abban, hogy a tudományos fantasztikum és a fantasy műfaja könnyebben megragadja a képzeletünket. Nem más ez, mint amit tanultunk a

¹ English Standard Version, azaz Angol Standard Fordítás

Biblia láthatatlan világról. Amit a gyülekezetekben hallottam az évek során, nemcsak, hogy nem kapja el a fonalat, egyenesen unalmassá teszi a természetfölöttit. Sőt, ami még rosszabb, a gyülekezetek tanításai valósággal kasztrálják a láthatatlan, természetfölötti világot, teljesen erőtlenné téve azt.

A legtöbbször, amit a keresztények képzelnek a láthatatlan világról, egyszerűen nem úgy van. Az angyaloknak nincsenek szárnyaik. (A kerubok nem számítanak, mert őket sosem nevezi a Biblia angyalnak, valamint olyan állat-szerűek. Az angyalok mindig ember-formájúak.) A démonok nem hordanak szarvakat és farkat, és nem azért vannak itt, hogy bűnre vigyenek bennünket (azt nagyon jól meg tudjuk oldani mi magunk is). És bár a Biblia a démoni megszállottságot kellőképpen szörnyűnek ábrázolja, az intelligens gonosznak sokkal sötétebb tennivalói vannak annál, mintsem tehetetlen bábokat csináljanak egyes emberekből. Mindezek felett ráadásul a démonok és az angyalok még csak a kisebb szereplők. A gyülekezet szinte sosem látja meg az igazi nagy játékosokat és az ő szándékaikat...

Az Istenek valóságosak

Az első fejezetben azt kérdeztem, hogy *tényleg* elhiszed-e, amit a Biblia állít. Tekintsd úgy a kérdést, mint egy váratlan felszólítást az iskolában!

A Biblia azt mondja, hogy Istennek mennyei lényekből álló ügyintézői, amolyan „bevetési egysége” van, amely véghezviszi döntéseit. Erre a csoportra a Biblia úgy utal, mint a „szentek gyülekezete”, „szentek gyűlése”² (Zsolt. 89:5–7), „ítélők” (Dan. 7:10). Az egyik legvilágosabb vers erről a Zsoltárok 82:1. A Good News Translation³ nagyon pontos e tekintetben: „*Isten elnököl a mennyei tanácsban, az istenek gyülekezetében átadja döntését*”.

Ha meggondolod, akkor ez egy ijesztő vers. Amikor először komolyan vettem, engem nagyon megrázott! De a jelentése egyszerűen az, amit mond. Mint minden ígét, a Zsoltárok 82:1-et is a szövegkörnyezetében kell értelmezni – annak körében, hogy még mit mond ott a Biblia. Jelen esetben, hogy mit mond ezekről az *istenekről*, és hogy ezt a kifejezést hogyan kell értelmezni.

Az eredeti héber szó, amit itt „istenek”-nek fordítunk az „elohim”. Sokunk sokáig az „elohim” szó egyetlen jelentésére gondoltunk – az Isten, az Atya egyik nevének tekintettük – így aztán meglehetősen nehéz a szó szélesebb jelentését elfogadnunk. Pedig a szó a láthatatlan szellemvilág bármely lakójára utalhat. Ezért használhatjuk Magára Istenre is (I Mózes 1:1), démonokra (V Mózes 32:17), és halott személyekre a másvilágon (I Sámuel 28:13). A Bibliában minden testetlen lény, akinek a lakcíme a szellemvilágban van, „elohim”.

A héber kifejezés nem olyan képességek speciális körét írja le, amikkel csak Isten bír. A Biblia Istent más istenektől más módon különbözteti meg, nem az „elohim” szó használatával. Például a Biblia megparancsolja más isteneknek, hogy imádják a Biblia Istenét (Zsoltárok 29:1). Ő a Teremtőjük, és Királyuk (Zsoltárok 95:3; 148:1–5). A 89. Zsoltár 6–7 ezt írja a GNT fordításban: „*Senki a mennyben nem olyan, mint Te Uram, senki a mennyei lények közül nem fogható Hozzád*”.

² Itt az ESV a „Szentek Tanácsa”-t ír

³ Ezek után: GNT azaz „Jó Hír Fordítás”

[I Királyok 8:23; Zsoltárok 97:9] *Rettegett vagy Te a szentek tanácsában*”. A Biblia írói nyersen egyértelműek annak tekintetében, hogy senki sincs egy szinten Izráel Istenével – Ő az „istenek Istene” (V Mózes 10:17; Zsoltárok 136:2, ESV).

Ezek a lények a „szentek tanácsában” valóságosak. A könyv első fejezetében idéztem egy szakaszt, melyben Isten találkozott a mennyei sereggel, hogy eldöntsék, hogyan szabadulnak meg Akháb királytól. Ebben a szakaszban ennek a mennyei csoportnak a tagjait az Ige szellemeknek nevezi. Ha elhisszük, hogy a szellemvilág valóságos, és Isten ott lakik az általa teremtett lényekkel együtt (mint amilyenek az angyalok), akkor el kell ismernünk, hogy Isten természetfölötti ügyintézői – amiket a fent idézett igék, és még egyéb sok más ige írnak le – szintén valóságosak. Máskülönben a szellemvilágról való ismeretünk csak üres beszéd.

És mert a Biblia szellemekként határozza meg ezeket a mennyei tanács-tagokat, tudhatjuk, hogy az istenek nem kőből vagy fából faragott bálványok csupán. Szobrok nem dolgoznak Istennek a mennyei tanácsban. Igaz természetesen, hogy az ősi világban az emberek, akik ezeket a rivális isteneket imádták, bálványokat készítettek. De tudták jól, hogy nem a saját kezeikkel készített bálványaik voltak az igazi erők. Ezek a kézzel készített bálványok csak tárgyak voltak, melyekben isteneik lakozást vehettek, hogy elfogadják az áldozatokat, és tudást adományozzanak követőiknek. Különféle rituálékat tartottak, hogy meghívják ezeket az isteneket, hogy eljöjjenek hozzájuk, és beköltözzenek a bálványokba.

A tanács szerkezete és munkabeosztása

A 82. Zsoltár 1. versének isteneit a Biblia a Fenséges [Isten] fiainak nevezi később (6.v.). Az „Isten fiai” kifejezés többször előkerül a Bibliában, többnyire Isten jelenlétében (mint pl. a Jób 1:6-ban és 2:1-ben). A Jób 38:7-ből megtudjuk, hogy ők már azelőtt léteztek, hogy Isten elkezdte kialakítani a Földet és megteremteni az emberiséget.

És ez bizony nagyon érdekes. Isten a szellemi lényeket fiainak nevezi. Mivel Ő teremtette őket, a „családi” nyelvezet teljesen érthető, mint ahogy te is fiadként vagy lányodként utalsz a leszármazottaidra, mert részt vettél teremtésükben. De amellet, hogy az Atyjuk, Isten a királyuk is. Az ókori királyok gyakran kiterjedt családjukon keresztül uralkodtak, és a királyság öröklődéssel adódott tovább. Az uralkodás családi üzlet volt. Isten ura a tanácsának. Fiai pedig a következők a rangsorban, Vele való kapcsolatuk révén. De ahogy azt majd tárgyalni fogjuk e könyvön keresztül, történt valami – néhányuk hűtlenné lett.

Isten fiai is döntéshozók. Tudjuk az I Királyok 22-ből (és még más szakaszokból), hogy Isten tevékenysége hatással van az emberi történelemre. Amikor Isten úgy határozott, hogy eljött az ideje a gonosz Akháb király halálának, tanácsának tagjaira hagyta annak eldöntését, hogy az hogyan történjen meg.

Nemcsak a 82. Zsoltárban és az I Királyok 22-ben látható isteni tanácsulések kapcsolatosak velünk. Néhány más ilyen ülés birodalmak sorsát határozta meg.

Dániel könyvének 4. fejezetében Nabukodonozor Babilon királya az átmeneti megtévelyedést kapta büntetésül. Az ítélet a Fenséges határozata (Dániel 4:24⁴) és a Vigyázók határozata (Dániel 4:17⁵) is volt egyben. A *Vigyázó* szintén Isten tanácsgyűlésének tagjaira használatos kifejezés. Utalás arra, hogy mindenkor figyelemmel kísérik az emberiség dolgait: sosem alszanak.

A mennyei tanács üléseiről szóló bibliai jelenetek arról tájékoztatnak bennünket, hogy e tanács tagjai *részt vesznek* Isten uralkodásában. Legalább néhány esetben azt látjuk, hogy Isten eldönti, mit akar, de természetfölötti ügynökeinek ad szabadságot megszabni, hogyan történjen meg az.

Angyalok is részt vesznek Isten tanácsülésében. A Biblia eredeti nyelveiben a kifejezés, amit *angyalnak* fordítunk az Ó- és az Újszövetségben, igazából küldöttet jelent. Az *angyal* kifejezés alapvetően egy munkaköri leírás. Angyalok üzeneteket hoznak az embereknek. Az angyalokról és munkájukról – és Isten tanácsülésének egyéb tagjai munkájáról is – később még olvasunk ebben a könyvben.

Miért is fontos ez

Reakciód mindarra, amit ebben a könyvben eddig a pontig olvastál valami olyasmi lehet, hogy „hmm... érdekes... sosem láttam ezt eddig a Bibliában. De vajon milyen következményei vannak ennek – ha egyáltalán vannak – a napi életemre, és arra, ahogyan a gyülekezetem funkcionál?” A válasz pedig az, hogy mindazok az igazságok, amik ebben a könyvben bemutatásra kerülnek a lehető legmélyebb hatással vannak annak megértésére, hogy kicsoda Isten, milyen módon kapcsolódunk Hozzá, és mi a küldetésünk a Földön. Hogy segítsék ezt tisztázni, minden fejezetet összefoglalok egy ilyen szakasszal, ami bemutatja az adott fejezet igazságainak gyakorlati következményeit.

Ebben a fejezetben azt tárgyaltuk, hogy milyenek mutatja be a Biblia Isten kozmikus igazgatását, és hogy ezek a leírások milyen rálátást engednek Istenre, és végső soron arra, hogy milyen módon van kapcsolatban velünk.

Először is Isten mennyei családi üzlete mintájára foglalkozik földi családjával is. A következő fejezetben részletesebben tárgyaljuk ezt, de itt egy példa. Elgondolkodhattál azon, hogy vajon Istennek miért van szüksége egyáltalán egy ilyen tanácsra? Nos, Istennek nincs éppen *szüksége*, hogy bárki segítsen Neki, még a szellemvilágban sem. Végére is Ő Isten! A Biblia azonban teljesen világos annak tekintetében, hogy Ő alacsonyabb rendű lényeket használ, hogy dolgokat elintézzen.

Nincs *szüksége* mennyei tanácsra, de úgy dönt, hogy használ egyet. És ránk sincs szüksége. Ha úgy döntene, szólhatna minden embernek, akinek szüksége van az örömezenetre, megadhatna mindenkinek minden bátorítást, amire csak szükségük van, hogy Hozzá térjenek, s a végén mondaná, hogy „Látta Isten, hogy jó”. Meg tudná győzni az embereket, hogy szeressék egymást, úgy, hogy megszólalna a fejükben. De nem teszi. Ehelyett embereket használ – téged és engem – hogy ezt a munkát elvégezzék.

⁴ Károliban: Dániel 4:21

⁵ Károliban: Dániel 4:14

Aztán Isten előre meghatározhatná az eseményeket, hogy minden úgy alakuljon, ahogy Ő akarja. De nem teszi. Akháb király történetében Isten megengedi, hogy mennyei asszisztensei döntsék el, hogyan valósul meg az akarata. Ez azt mutatja nekünk, hogy nincs minden predesztinálva. És ez nemcsak a láthatatlan világra igaz, igaz ez a mi világunkban is.

A Biblia szerint a láthatatlan világnak szerkezete van. Isten a Vezérigazgató. Az alkalmazottai pedig a családja. Együtt uralkodnak. Részt vesznek a vállalat működtetésében.

Elég elképesztő módon a Biblia ugyanígy beszél az emberiségről. A kezdetek kezdetétől Édenben Isten arra teremtette az emberiséget, hogy Vele együtt uralkodjanak a Földön. Isten azt mondta Ádámnak és Évának, hogy *„Hozzatok létre sok gyermeket, hogy leszármazottaitok betöltsék a Földet, és ellenőrzésük alá vonják azt”* (I Mózes 1:8, GNT) Ádám és Éva Isten gyermekei voltak – Isten földi családja. Isten velük akart élni, és azt akarta, hogy részt vegyenek abban, hogy az egész föld olyan legyen, mint Éden.

Ismerős elképzelés ez a legtöbb olvasó számára. Ami nem annyira nyilvánvaló, hogy nem egyedül Ádám és Éva voltak jelen Isten családjából Édenben. Isteni családja szintén jelen volt. Éden az a hely volt, ahol Isten lakott – és ahol Isten lakik, ott lakik a családja is. Ez volt az eredeti elképzelés, és *így is lesz* majd végül. Nem véletlen, hogy a Biblia a Földre szállott mennyel végződik egy globális Édenben.

Hogy megértsük végzetünket, vissza kell mennünk abba az időbe, amikor Isten két családja egy helyen lakozott. Vissza kell mennünk a kertbe.

HARMADIK FEJEZET

A múlt és a jövő királyai

Láttunk egy rövid bemutatót Isten Mennyei Tanácsáról – láthatatlan családjáról és bevetési egységéről. Ezzel kapcsolatban jóval több információ létezik – legfőképpen azt kell megnéznünk, hogy a nagyobb szereplők, mint Jézus és Sátán hogy illenek a képbe. Mielőtt azonban visszatérnénk ahhoz, hogy mi zajlik a láthatatlan világban, önmagunkra is vetnünk kell egy friss pillantást. Isten láthatatlan szellemi világ fölötti uralma, melyet Mennyei Tanácsán keresztül valósít meg, mintául szolgál földi uralmával kapcsolatban – amit a teológusok Isten Királyságának hívnak. Mindez Mózes első könyvében kezdődött, Éden kertjében.

Éden – Isten helyi hivatala

Mi az első, ami beugrik, amikor az „Édenkert” kifejezést hallod? A legtöbb ember, akivel beszéltem, Ádámra és Évára gondol. Éden volt az otthonuk. Isten ide helyezte őket. (I Mózes 2:15–25)

Éden azonban Isten otthona is volt. Ezékiel úgy beszél róla, hogy „Isten kertje” (Ezékiel 28:13; 31:8–9) Nincs ebben semmi meglepő. Ami meglepő lehet, hogy mindjárt, miután „Isten kertjének” hívja Édent, Ezékiel „Isten szent hegyének” nevezi azt (28:14.v.). Sok ősi vallásban a dúsgazdag kerteket és az elérhetetlen hegyeket az istenek otthonának tartották. A Biblia mindkét leírást használja Édenre. Éden Isten otthona volt, így az a hely is egyben, ahonnan ügeit intézte. Ez volt a központja, vagy helyi hivatala.

És ahol Isten van, ott van vele Tanácsa is.

Isten képei

A Biblia egyik legfontosabb verse árulja el, hogy Isten és az Ő tanácsa is ott voltak Édenben. Az I Mózes 1:26-ban Isten azt mondja, „*Teremtsünk embert a mi képünkre*” (kiemelés a szerzőtől). Isten bejelenti szándékát egy csoportnak. Vajon kihez beszél? Mennyei seregéhez – mennyei tanácsához. Nem a Szentháromság másik tagjaihoz beszél, mert Isten nem tudhat valamit, amit ők nem! Itt azonban a csoport, akihez szól, most tudja meg, mit határozott Isten, hogy tenni fog.

Nem olyan bonyolult ezt megérteni. Olyasmi ez, mintha azt mondanám egy csoportnak, hogy „együnk pizzát!” „*Menjünk!*” Elég világos. Van azonban még valami itt, ami fölött nem szabad elsiklanunk. A csoport, akihez Isten szól, már nem vesz részt a döntés végrehajtásában.

Nem úgy, ahogy az eddigi mennyei tanácsüléseken láttuk, a tanács tagjai itt nem vesznek részt a munkában. Amikor a következő versben megteremtetik az emberiséget (I Mózes 1:27), Isten az egyedüli, aki teremt. Az emberiség teremtése olyasmi volt, amit Isten önmaga kezelt. Ha visszamegyünk a pizzás analógiára, ha tervemnek megfelelően elfuvaroznék mindenkit a pizzériába, és ragaszkodnék ahhoz, hogy én fizessek, akkor én lennék az ötletem teljes kivitelezője. Pontosan ez zajlik itt is.

Teljesen érthető, hogy Isten egyedül teremti az embereket. Tanácsa mennyei tagjainak nincs ilyesfajta képessége. Ez azonban egy másik furcsa helyzetet teremt. Az I Mózes 1:27-ben Isten képére teremtetnek az emberek („*Teremté tehát Isten az embert az Ő képére*”, kiemelés a szerzőtől). Mi történt a „*mi képünkkel*” a 26-os versből?

Igazából semmi. A „*mi képünk*”-ről az „*Ő képére*” kifejezések közötti váltás az I Mózes 1:26–27-ben valami nagyon izgalmas dolgot fed fel. Isten kijelentése – a „*Teremtsünk embert a mi képünkre*” – azt jelenti, hogy Ő, és akikhez beszél valamilyen tulajdonságban megegyeznek. Bármi legyen is az, e tulajdonság az emberekben is meglesz, miután Isten megteremti őket. Nemcsak hogy bizonyos tekintetben olyanok vagyunk, mint Isten, hanem egyben olyanok is, mint mennyei tanácsának lényei.

Arra a bizonyos tulajdonságra az „Isten képe” kifejezés utal. Károli nagyon jól fordítja az I Mózes 1:26-ot, amikor azt mondja „*képére*”. *Embernek lenni*, egyet jelent az Isten *képének lenni*-vel. Isten képviselői vagyunk – mai szóhasználattal élve.

Isten képének lenni tehát nem valamiféle képesség, amit Isten adott nekünk, mint amilyen az intelligencia. Elveszthetünk képességeket, de nem veszthetjük el státuszunkat, hogy Isten képviselői vagyunk. Annak elvesztése azt követelné, hogy elveszítsük ember mivoltunkat. Minden ember fogantatásától haláláig ember marad, így mindig is Isten képe lesz. Ezért szent az emberi élet.

Hogyan képviseljük Istent? Az előző fejezetben láttuk, hogy Isten hatalmát megosztja mennyei lényeivel, láthatatlan ügyintézőivel. Ugyanezt teszi az emberekkel a földön. Isten a látható és láthatatlan királyok királya. Ő uralkodik. Uralmát azonban megosztja családjával a szellemvilágban, és az emberi világban is. Azért vagyunk itt, hogy részt vegyünk Isten tervében, hogy olyanná tegyük a világot, amilyennek Ő akarja, és azt együtt élvezzük Vele.

Isten végül aztán azt is megmutatta, hogyan kell azt csinálni. Jézus a végső példája Isten képviselőének. Ő a képe a láthatatlan Istennek (Kolosse 1:15), valóságának képmása (Zsidó 1:3), s nekünk emiatt Jézust kell utánoznunk (Róma 8:28; II Korintus 3:18).

Két Tanács, egy végzet

Van ebben egy vonulat, amit remélem sikerült elkapnod. Az emberek alapvetően Isten ügyintézői – *a Földön*. Úgy teremtettünk, hogy Isten jelenlétében éljünk, mennyei családjával együtt. Arra teremtettünk, hogy élvezzük Társaságát és örökre Őt szolgáljuk. Isten eredetileg ezt tervezte a Földön. Éden volt a hely, ahol Menny és Föld találkozott. Isten és tanácsának tagjai egyazon helyen voltak az emberiséggel.

De mi végre?

Isten azt mondta Ádámnak és Évának „*Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá*”; (I Mózes 1:28) Ez volt Isten képviselőinek feladata. Alkirályokként szolgálták volna Istent a teremtés fölött. Az emberiség munkája az volt, hogy szaporodjanak el az egész Földön, és terjesszék ki Édent az egész bolygóra – hogy terjesszék el Isten Országát. Túl nagy feladat lett volna ez két embernek, ezért Isten azt akarta, hogy Ádám és Éva gyermekeket hozzanak létre.

Amint tudjuk Ádám, Éva és leszármazottai kudarcot vallottak. Az emberiség bűnbe esett. Ha ez nem így történt volna, a Föld fokozatosan Édenkertté változott volna. Örökké tartó életünk lenne egy tökéletes bolygón, együtt élnénk Istennel és szellemi családjával.

Isten szerette az emberiséget, ezért megbocsátott Ádámnak és Évának. Az emberiség többi részének sorsa azonban az volt, hogy Ádám és Éva nyomdokain járjon. Mindannyian vétkezünk, és halált érdemlünk Isten közbeavatkozása nélkül (Róma 6:23). Halandók vagyunk és így bűnösök. Megváltásra van szükségünk.

Az elv, miszerint Isten azt akarta, hogy csatlakozva mennyei családjához része legyünk tanácsának és jelenlétében éljünk, segít megérteni néhány elképesztő dolgot a Bibliában.

Ez ugyanis megmagyarázza, miért utal a Biblia Isten fiaiként, vagy Isten gyermekeiként a hívőkre (János 1:12; 11:52; Galata 3:26; I János 3:1–3). Megmagyarázza, miért beszél a hívőkről a biblia úgy, hogy „elnyerjék a fiúságot”, hogy „Isten fiai” (Galata 4:5–6; Róma 8:14–16). Megmagyarázza, miért nevez minket Isten és Isten Országá örökösének (Galata 4:7; Titus 3:7; Jakab 2:5) és isteni természet részeseinek (II Péter 1:4; lásd még: I János 3:2). Megmagyarázza, miért mondja Jézus, hogy visszatérte után megadja a híveknek, hogy „egyenek az élet fájáról, mely Isten paradicsomában van” (Jelenések 2:7). Megmagyarázza, miért ígéri, hogy uralmát megosztja velünk a népeken (Jelenések 2:26–28), hogy megosztja velünk még trónját is (Jelenések 3:21). Ahogy *előrefelé* haladunk ebben az életben, Édenbe tartunk *vissza*. *A Menny vissza fog térni a Földre*.

Ezzel fogunk foglalatostkodni földi életünk után – irányítani az egész Földre kiterjedő új Édent. Élvezni fogjuk azt, amit Ádámnak és Évának kellett volna segíteni létrehozni. Az örök élet nem arról szól, hogy a nap huszonnégy órájában a hét mindhét napján hárfázunk és énekelünk. Az örök élet a makulátlan teremtés felfedezéséről és élvezetéről szól annak elképzelhetetlen teljességében, magának Istennek, Jézusnak, emberi és természetfeletti képviselő társainknak társaságában.

Miért is fontos ez

Meglehet nem úgy tűnik, de egy egész sor életet megváltoztató gondolat származik mindebből. Tudatosan úgy élni, hogy életünk Istent és jövőbeli terveit képviseli – még ha nem is látjuk azt a tervet – gyökeresen változtatja meg, hogy hogyan állunk hozzá a mindennapokhoz.

Isten eredeti terve az volt, hogy az egész Föld olyan legyen, mint Éden. Azt akarta, hogy az emberek részesei legyenek tökéletes uralma egész földre történő kiterjesztésében. Azt az utasítást adta Ádámnak és Évának, hogy nemzzenek gyermekeket, s legyenek a teremtés urai és kiszolgálói (I Mózés 1:26–28). Nem feledte el Isten ezt a parancsot a bukás után sem. Mi több, megismételte az özönvíz szörnyű eseményei után (I Mózés 8:17; 9:1). Bár Éden elveszett, Isten vissza akarja állítani. A legvégén ez az uralkodás – Isten Országa – teljes hatállyal megérkezik, amikor Jézus visszatér és Isten új eget és új földet teremt (a Jelenések könyve 21. és 22. fejezete nagyon hasonló Édenhez). Eladdig terjeszthetjük Isten igazságát és Jézus örömeit mindenfelé. Képviselhetjük Istent mindenütt és mindenkinek, akivel csak találkozunk. Isten ügynökei vagyunk, hogy itt és most helyreállítsuk Édent, várva a napot, amikor Jézus teljességére juttatja ezt a tervet.

Magunkat tudatosan Isten ügynökeinek – Isten képeinek – tekintve beláthatjuk, hogy számítanak a döntéseink. A keresztények immáron nem elveszettek a bűnben, be tudják tölteni Isten tervét a Szent Szellem segítségével. Azért vagyunk itt, hogy az Istennel való élet jó voltát terjesszük, és elmondjuk az embereknek, akiknek szüksége van az Örömeire, hogy hogyan élvezhetik azt ők is. Sok emberrel kereszteződik az utunk. Találkozásaink emléke végighullámszik életükön, és eljut azokhoz, akikkel ők találkoznak. Bepillantás vagyunk az Istennel való vagy az Isten nélküli való életbe. Nincs középút.

Annak ismerete, hogy Isten képe vagyunk arra kell sarkallnia minket, hogy az emberi életet olyan szentnek lássuk, amilyen az valójában. Túlmutat ez pillanatnyi morális étellel vagy halállal kapcsolatos döntéseken. Amit megtanultunk eddig, arra is hatással van, hogy sok esetben hogyan tekintünk egymásra, vagy milyen kapcsolatban vagyunk egymással. A rasszizmusnak nincs helye Isten világában. Az igazságtalanság nem összeegyeztethető Isten képviselésével. A hatalommal való visszaélés – otthon, munkahelyen vagy a kormányban – szintén istentelenség. Isten nem így bánt gyermekeivel Édenben, így aztán nincs helye abban sem, ahogy Isten más képviselőivel bánunk.

Végül az, hogy Istent képviseljük azt jelenti, hogy minden munka, ami Őt tiszteli, *szellemi* elhívás. Minden tevékenység vagy az Éden felé haladásnak és egymás megáldásának része, vagy nem. Isten a keresztény szolgálatban álló személyeket nem tekinti szentebbnek vagy különlegesnek pusztán a munkaköri leírásuk miatt. Istent az érdekli, hogyan képviseljük Őt ott, ahol vagyunk. Vagy ellenállunk a sötétségnek, megosztva az életet amit Isten akar, hogy végül mindenki megtapasztaljon, vagy nem. Az alkalomnak nem kell látványosnak lennie, csak meg kell azt ragadnunk.

A terv, amilyen ragyogó volt Isten szándéka Édenben, oly gyorsan bukott el. Csak Isten tökéletes. Tökéletlen lények kezében a szabadság – még isteni származású lényekében is – katasztrofális eredményeket szülhet.

Mennyei lázadások

Az előző fejezet azzal a gondolattal végződött, hogy a szabad akarat a tökéletlen lények kezében – legyenek akár mennyei, akár emberi lények – tragikus eredményt szülhet. Finoman szólva. Jól illusztrálja ezt néhány katasztrófa, amiről a Biblia első néhány fejezete ír, melynek mind emberi, mind természetfeletti résztvevői is voltak.

Emlékezzünk, hogy Isten úgy határozott, hogy hatalmát megosztja mennyei lényekkel a természetfölötti világban és emberi lényekkel a Földön. Ez volt a háttérben annak a megfogalmazásnak, hogy „*teremtsünk embert a mi képünkre*” (I Mózes 1:26 a szerző kiemelésével); és ez volt a háttérben annak is, hogy ezután Isten az embereket az *Ő* képére teremtette. A szellemi lények és az emberek Isten leképezői. Részesei vagyunk hatalmának és mint társ-uralkodók képviseljük Őt.

Egyfelől ez egy csodálatos döntés volt. A szabad akarat része annak, hogy olyanok vagyunk, mint Isten. Ha nem lenne szabad akaratunk, nem lennénk olyanok, mint Ő. A szabad akarat nélkül az olyasféle fogalmak, mint a szeretet vagy az önfeláldozás értelmüket veszítik. Ha egyszerűen csak be vagy programozva a szeretetre, akkor abban nincs benne a döntésed. Akkor az nem valódi. Az előre megírt szövegek vagy cselekmények nem valódiak. E gondolat kapcsán eszembe jut a Csillagok Háborúja eredeti sorozatának az utolsó része, a Jedi visszatér. Obi-van Kenobi szelleme Luke-nak azt mondja az apjáról, Darth Vaderről, hogy ő már „inkább gép, mint ember”. Mégis, a végén azt látjuk, hogy ez nem igaz. Vader megmenti a fiát az uralkodótól a saját élete árán. Nem volt hát mégsem egy beprogramozott gép csupán. Döntése szívből jött, emberségéből – saját szabad akaratából.

Van azonban Isten döntésének egy sötét oldala is. Szabadságot adni intelligens lényeknek azt jelenti, hogy képesek lesznek és fognak is rosszul választani, vagy szándékosan lázadni. És ez alapvetően garantáltan meg is fog történni, mert hiszen az egyetlen igazán tökéletes lény Isten. Ő az egyetlen, akiben Ő tényleg megbízhat. Ezért romolhattak és romlottak is el a dolgok Édenben.

A paradicsomi katasztrófa

Gondoljunk az édenkerti jelenetre. Ádám és Éva nincsenek egyedül. Ott van Isten, Tanácsával együtt. Éden az isteni / emberi székhelye a Föld többi része „alávetésének” (I Mózes 1:26–28) – annak, hogy az édenkerti élet az egész bolygón elterjedjen. A Tanács egy tagjának azonban nem tetszenek Isten tervei.

Ahogy azt az I Mózes 1-ben láttuk, vannak apró utalások az I Mózes 3-ban is, hogy Éden otthont ad más mennyei lényeknek is. A 22. versben, minekutána Ádám és Éva bűnbe estek, Isten azt mondja, hogy „*Ímé az ember olyanná lett, mint mi közülünk egy, jót és gonoszt tudván*” (szerző

kiemelése). Ez a kifejezés ugyanolyan fajta jelzőtábla, mint amit az I Mózes 1:26-ban láttunk („mi képünkre”).

Tudjuk, hogy az I Mózes 3 főszereplője, a kígyó, nem igazi kígyó volt. Tulajdonképpen nem állat volt. Nem lett volna hatásos próbálkozás egy állatkerti üveg mögé tenni, és nem lett volna elragadtatva tőle. Isteni lény volt. A jelenések 12:9 az ördögként, Sátánként azonosítja.

A Jelenések 12:7–12-re alapozva néhány keresztény azt feltételezi, hogy nem sokkal a teremtés után történt egy angyali lázadás:

⁷És lőn az égben viaskodás: Mihály és az ő angyalai viaskodnak vala a sárkánnyal; és a sárkány is viaskodik vala és az ő angyalai; ⁸De nem vehetének diadalmat, és az ő helyök sem találtak többé a mennyben. ⁹És vetteték a nagy sárkány, ama régi kígyó, a ki nevezetik ördögnek és a Sátánnak, ki mind az egész föld kerekességét elhiteti, vetteték a földre, és az ő angyalai is ő vele levettetének. (Jelenések 12:7–9)

Az itt leírt mennyei háború azonban a messiás megszületésével kapcsolatos. (Jelenések 12:4–5, 10)

⁴...és álla az a sárkány a szülő asszony elé, hogy mikor szül, annak fiát megegye. ⁵És szüle fiú-magzatot, a ki vasvesszővel legeltet minden nemzetet; és ragadtaték annak fia Istenhez és az Ő királyiszékéhez. [...]

¹⁰És hallék nagy szózatot az égben, a mely ezt mondja vala.

*„Most lett meg az idvesség és az erő,
és a mi Istenünknek országa,
és az ő Krisztusának hatalma;
mert a mi atyánkfiaiak vádolója levettetett,
ki vádolja vala őket éjjel és nappal a mi Istenünk előtt.”*

Nincs utalás a Bibliában arra, hogy az Édenben történtek előtt Isten bármely képviselője – legyen az emberi, vagy isteni – ellenállott volna Isten akaratának, vagy lázadt volna. A körülmények azonban drámaian megváltoztak az I Mózes 3-ban.

A Kígyó bűne az volt, hogy Isten hatalmának elutasítását választotta. Isten elhatározta, hogy Ádám és Éva úgymond csatlakozni fog a családi üzlethez. Ők fogják kiterjeszteni Édent a Földön. Az ellenség azonban nem akarta őket ott látni. Isten helyére tette önmagát. Azt mondta a szívében, hogy „A mennybe megyek fel, az Isten csillagai fölé helyezem trónomat, és az istenek hegyén fogok elnökölni” (Ésaiás 14:13, Új Szó szerinti Fordítás).

Durva kijózanításban volt része. Mert a Kígyó megtévesztése Ádám és Éva bűnéhez vezetett, kizárta Isten otthonából (Ezékiel 28:14–16), és a Földre száműzetett – „levágattál (vagy levettettél) a földre” a Biblia szóhasználatával élve (Ésaiás 14:12) – arra a helyre, ahol a halál uralkodik, ahol nem tart örökké az élet. Ahelyett, hogy az élet ura lett volna, a halottak ura lett, ami azt jelentette, hogy a nagy ellenség most már jogot formálhatott minden emberre, hiszen az Édenben történtek a földi halhatatlanság elvesztését jelentették. Az emberiségnek most már megváltásra lett szüksége, hogy örök élete lehessen Istennel egy Új Édenben.

A következmény átkok sorozata lett. A Kígyó fölött elhangzott átok tartalmaz némi prófeciát is. Isten azt mondta, hogy Éva és a Kígyó leszármazottai, egymás ellenségei lesznek: „*Akkor Isten azt mondta a kígyónak [...] ellenségeskedést teszek közéd és a nő közé, és a te leszármazottad és az ő leszármazottja közé*” (I Mózes 2:14–15, Szó szerinti Angol Biblia) Ki Éva leszármazottja? Az emberiség. És kik a Kígyó leszármazottai? Nos, ez már elvontabb. János apostol ad példákat – például azok a zsidó vezetők, akik gyűlölték Jézust. „*Ti az ördög atyától valók vagytok*” mondta nekik Jézus (János 8:44). Jézus, az áruló Júdást ördögnek nevezte (János 6:70). A Kígyó leszármazottai mindazok, akik ellenállnak Isten tervének, ahogy ő tette.

A rossz mag

Nem tartott soká, hogy még több baj legyen. Ádám és Éva egyik gyermeke gyilkos lett. Káin meggyilkolta Ábelt, megmutatva, hogy a „*gonosztól vala*” (I János 3:12). Ahogy az emberi lakosság növekedett a Földön a bibliai történetben, úgy nőtt a gonoszság is. (I Mózes 6:5).

És akkor jött még egy természetfölötti bűn, ami – bár nem sok vasárnapi prédikáció tárgyalja – nagy hatással volt a gonoszság elterjedésére a Földön. Ez esetben több, mint egy lázadó volt. Az I Mózes 6:5-ben az emberiség között terjedő gonoszság ragálya közvetlen kapcsolatban áll az I Mózes 6:1–4-ben történetekkel, azzal, hogy Isten Fiai létrehozták saját földi gyermekeiket, akiket Nephilim-ként ismerünk.

A Biblia nem mond sokkal többet az I Mózesben azzal kapcsolatban, hogy mi történt, de a történet részei felbukkannak máshol a Bibliában és azokban a Biblián kívüli Zsidó tradíciókban, melyeket az Újszövetség szerzői jól ismertek és idéztek írásaikban.

Példának okáért Péter, és Júdás is írnak az angyalokról, akik vétkeztek az özönvíz előtt (II Péter 2:4–6, lásd még: Júdás 6). Néhány részlete annak, amit állítanak, Biblián kívüli zsidó forrásokból származnak. Péter és Júdás azt állítják, hogy Istennek azon fiai, akik elkövették ezt a bűnt, be lettek börtönözve a föld alatt – más szavakkal a pokolban „ülnek” – az utolsó napokig. Részesei lesznek Isten végső ítéletének, annak, amit a Biblia az „Úr Napjának” nevez.

Péter és Júdás forrásai jól ismertek a bibliatudósok körében. Az egyik ilyen forrást Énok I. könyvének nevezzük. Népszerű volt a Jézus korabeli Zsidók között és a korai gyülekezet keresztényei számára, még akkor is, ha nem tekintették szentnek és inspiráltnak. Péter és Júdás azonban úgy gondolták, hogy tartalmának néhány részlete elég fontos ahhoz, hogy idézzék leveleikben.

Ezek a források úgy spekulálnak, hogy Isten Fiai vagy „segíteni” akartak az emberiségnek azzal, hogy isteni tudást adnak át nekik, de aztán eltérültek; vagy Istent akarták utánozni azzal, hogy saját képviselőket teremtettek. Arra is magyarázatot adnak, hogy honnan jönnek a démonok. A démonok az özönvízkor és az azt megelőzően elpusztult Nefilim szellemei. A Földön barangolnak az embereket zaklatva, és újra testbe vágynak kerülni. A Biblia Genézis utáni könyvei az I Mózes 6:1–4 Nefiljeit Anákoknak (Anakim) és Rafáknak (Rephaim) nevezi (IV Mózes 13:32–33; V Mózes 2:10–11)⁶. Néhány ezek közül a Rafák (Rephaim) közül az

⁶ James Strong's concordance: רָפָאִים, רָפָאִים [rapha', raphah /raw·faw/] n pr gent. Előfordulása az ószövetségben és fordításai a **Károli**ban: I Móz. 14:5 Refeusokat • I Móz. 15:20 Refeusokat • V. Móz. 2:11 óriásoknak • V. Móz. 2:20 óriások • V. Móz. 3:11 óriások • V. Móz. 3:13 óriások • Józ. 12:4 Refaim • Józ. 13:12 Refaim • Józ. 15:8 Refaim • Józ. 17:15 Refaimnak • Józ. 18:16 Refaim • II Sám. 5:18 Refaim • II Sám. 5:22

alvilágban bukkan fel, a halottak birodalmában (Ésaiás 14:9–11)⁷ ahová a Kígyó levettetett. A helyet később az Újszövetség írói pokolnak nevezik.

Ezek a gondolatok azt mutatják, hogy a korai zsidó írók pontosan értették az I Mózes 6:1–4 veszélyeit. Isten fiai megpróbálták saját szájuk íze szerint átalakítani Édent, ahol a mennyei és az emberi nem együtt létezett. Úgy gondolták, jobban tudják Istennél, hogy minek kell történni a Földön, ahogy azt az eredeti ellenség is gondolta. Isten tervének megváltoztatása Isten uralmának megvalósítása érdekében azonban még rosszabbá tette a már amúgy is szörnyű helyzetet.

Az I Mózes 6:1–4 eseménye nemcsak szörnyű visszhangja volt a „Kígyó magja” jóslatnak – szándékos ellenállás Istennek – hanem ennél még rosszabb dolgok előzménye lett. Mózes és Józsué napjaiban, amikor az Izráeliták megpróbálták bevenni az Ígéret Földjét, az ellenség között, akikbe beleütköztek, ott voltak elszórtan ezeknek az óriás klánoknak a tagjai (V Mózes 2–3). Különbözőképpen hívták őket arrafelé. A IV Mózes 13:32–33-ban Anákoknak hívják őket (Anakim). A szöveg határozottan azt állítja, hogy ők élő leszármazottai a Nefilimnek – Isten fiainak leszármazottai az I Mózes 6:1–4-ből. Az Ószövetség elmondja nekünk, hogy az Izráeliták egészen Dávid ideéig harcoltak ezekkel a méreten felüli ellenségekkel. Dávid végzett Góliáttal (I Sámuel 17), és emberei ölték meg Góliát testvéreit, hogy végre megszűnjön ez a fenyegetés (II Sámuel 21:15–22).

Miért is fontos ez

A kígyó profetikus átka és a mennyei lázadás, ami ezután következett a teológusok által szellemi harcnak nevezett jó és gonosz közti háború, az Isten és emberei ellen vívott hosszú háború első szakaszai. E háború két hadszíntéren zajlik: a látható és a láthatatlan világban.

Bármennyire furcsák is ezek a történetek, fontos tanulsággal szolgálnak: Istennek mennyei versenytársai akadtak az emberiség sorsával kapcsolatosan. Még mindig megvannak ezek a versenytársak. Az Isten Földdel és az emberiséggel kapcsolatos akaratával szembeni ellenállás él és virul, mind a szellemi birodalomban, mind az emberek között. Istennek is megvannak azonban a saját tervei azzal kapcsolatban, hogy menny és föld hogyan fognak újra egyesülni. Az ellenséges beavatkozások nem fognak büntetés nélkül maradni. Az emberiség túl értékes. Isten emberi családjával kapcsolatos tervei nem fognak sem megváltozni, sem felborulni.

Ezek a szakaszok pozitív leckét is tanítanak. Bár az Isten elleni hosszú háború visszavezethető egészen Isten azon tervéig, hogy olyan emberi és isteni képviselőket teremt, akik osztoznak Vele a szabadság tulajdonságában, Isten mégsem *oka* a gonoszoknak.

Réfaim • II Sám. 21:16 óriások • II Sám. 21:18 óriások • II Sám. 21:20 óriás • II Sám. 21:22 óriástól • II Sám. 23:13 Réfaim • I Krón. 11:15 Réfaim • I Krón. 14:9 Réfaim • I Krón. 20:4 óriások • I Krón. 20:6 óriás • I Krón. 20:8 óriásnak • Ésa. 17:5 Refáim. Összesen 24-szer, ebből Refeus-nak kétszer, óriás-nak tizenegyszer, Refaim-nak ötször, Réfaimnak ötször, Refáim-nak egyszer.

⁷ Strong's concordance: 7496 רָפָאִים [rapha' /raw·faw] Előfordulása az ószövetségben és fordításai a **Károliban**: Jób 26:5 halottak • Zsolt. 88:10 halottakkal • Péld. 2:18 élet nélkül (sic) valókhöz • Péld. 9:18 élet nélkül (sic) való • Péld. 21:16 élet nélkül (sic) való • Ésa. 14:9 árnyait • Ésa. 26:14 árnyak • Ésa. 26:19 árnyakat. Összesen 8-szor, ebből halottaknak kétszer, élet nélkül valóknak háromszor, árnyaknak háromszor.

Nyoma sincs a Bibliában annak, hogy Isten ösztönözte volna képviselőit, hogy engedetlenek legyenek, vagy annak, hogy engedetlenségük el lett volna rendelve. A tény, hogy Isten tudja, mi fog történni a jövőben, nem jelenti azt, hogy predesztinálja azt. Biztosan tudjuk ezt olyan igehelyekből, mint az I Sámuel 23:1–4, ami arról az időről mesél nekünk, amikor Dávid megmentette Kehilla falakkal körülvett városát a filiszteusoktól. A csata után Saul megtudta, hogy Dávid a városban tartózkodik. Saul már egy ideje igyekezett megölni Dávidot ama paranoiás félelmétől indítatva, hogy Dávid letaszítja trónjáról. Egy egész hadsereget küldött hát Kehillába, remélve, hogy Dávidot sikerül a falakon belül csapdába ejteni. Amikor Dávid hallott Saul tervéről, megkérdezte Istent, hogy

¹¹Vajjon kezébe adnak-é engem Kehilla lakosai? Vajjon lejön-é Saul, a mint hallotta a te szolgád? Óh Uram, Izráel Istene, mondd meg a te szolgádnak!

¹²És monda az Úr: Lejön. [...] Kezébe adnak.

(I Sámuel 23:11–12)

Dávid akkor azt tette, amit mindannyian tettünk volna – amilyen gyorsan csak tudott, eltűnt a városból. *És ez mutatja nekünk, hogy Isten előre tudása nem jelenti azt, hogy azok az események előre el is voltak rendelve..* Az I Sámuel 23-ban két esemény is van, amit Isten előre látott, de egyik sem történt meg. **Ha előre elrendelte volna, biztosan meg is történtek volna**⁸. Az tehát, hogy Isten tudta előre, hogy lesz mennyei lázadás és emberi bukás, nem jelenti azt, hogy *Ő okozta* volna azokat. Az előre tudás nem teszi szükségsszerűvé a predesztinációt.

Ennek fényében kell látnunk a bukás eseményeit. Isten tudta, hogy Ádám és Éva el fognak bukni. Nem lepődött meg. *Ő* tud mindent, valóságosat és lehetségest. A tény azonban, hogy Isten előre látta a gonosz lázadás belépését a világba – mind emberi, mind azon mennyei részről akik az emberiséget rávették a lázadásra –, nem azt jelenti, hogy *Ő okozta* azt.

A saját életünkben és időnkben tapasztalt gonoszt is láthatjuk így, sőt: így kell látnunk. Isten előre látta a bukást, és kész volt a terve annak orvoslására. Tudta azt is, hogy bűnösnek fogunk születni, és el fogunk bukni (legyünk őszinték, elég sokszor). Nem predesztinálta azonban ezeket a bukásokat. Amikor bűnt követünk el, el kell ismernünk, hogy azt mi követtük el. Azért követünk el bűnt, mert úgy döntünk, hogy elkövetjük. Nem mondhatjuk azt, hogy Isten akarta, vagy hogy nem volt választásunk, mert az eleve el volt rendelve.

Isten azonban szeretett minket, és „*mikor még bűnösök voltunk Krisztus meghalt értünk*” (Róma 5:6–8). Annak ellenére szeretett minket, hogy tudta, mit fogunk tenni. Nemcsak arra adott szabadságot, hogy bűnt kövessünk el, de arra is, hogy higgyünk az evangéliumban, és Jézusért éljünk.

Isten azt is tudja – és mi is tudjuk tapasztalatból –, hogy rossz dolgok történnek emberekkel, még keresztényekkel is. A gonosz itt van a világban, mert az embereknek (és mennyei lényeknek egyaránt) szabadságuk van, hogy gonoszt tegyenek. A mi Istenünk nem egy perverz istenség, aki szörnyű dolgokat predesztinál, vagy akinek szüksége van arra, hogy borzalmas bűncselekmények vagy tettek történjenek, hogy valami magasabb rendű terv jól sikerüljön. Istennek nincs szüksége a gonoszra. Pont. Terve annak ellenére fog előrehaladni – legyőzve és végeredményben megítélve azt.

⁸ Ez a mondat a fordító betoldása a szerzővel történt megegyezés alapján.

Megkérdelhetjük, hogy Isten miért nem bünteti el a gonoszt most azonnal. Megvan annak a jó oka. Ahhoz, hogy Isten eltüntesse a gonoszt, el kellene büntetnie képviselőit is – embereket és mennyeieket egyaránt – akik nem bírnak az Ő tökéletességével. Ez megoldaná a gonosz problémáját, de egyben azt jelentené, hogy Isten eredeti terve, mely szerint mennyei megbízottakat és emberi lényeket teremt, hogy együtt éljenek és uralkodjanak Vele, hatalmas hiba volt. Isten azonban nem követ el hibákat.

Kívánhatjuk azt is, hogy bárcsak Isten sose adott volna az embereknek szabadságot, de hol lennénk akkor? Az, hogy Isten úgy döntött, szabadságot ad nekünk, egyben azt is jelenti, hogy nem értelem nélkül való szolgák vagy robotok lettünk. Ez lenne a szabad akarat birtoklásának alternatívája. De mert a szabad akarat olyan tulajdonság, ami közös bennünk és Istenben, anélkül valójában nem lehetnénk Isten képe. Isten nem egy robot. Olyanra teremtett minket, mint Ő maga. És ez sem volt hiba. Istennek túlságosan tetszett az emberiség, mint ötlet, mintsem hogy a másik irányba döntsön. Így aztán kigondolta a megoldást, hogy minekutána a gonosz belépett a világba, megváltsa az emberiséget, megújítsa Édent, és eltöröljön minden könnyet. (Jelenések 7:17; 21:4).

Már látjuk az Isten ellen vívott hosszú harcot. Istennek megvan a háborús stratégiája. A helyzet azonban még rosszabbá válik, mielőtt Isten az első lépését megtenné.

ÖTÖDIK FEJEZET

A kozmikus földrajz

Az előző fejezetben látott mennyei ellenszegülésekben van valami közös. Mindkettő olyan természetfölötti lázadás, ami Isten emberekkel kapcsolatos tervének és uralma visszaállításának eltérítésére irányult. Ebben a fejezetben egy másik lázadást fogunk megnézni, ami emberekkel kezdődött.

Ez egy olyan szörnyű helyzetet teremtett, melynek még mindig részese vagyunk, és amely mennyei lényeket is magába foglal. Az Isten helyreállító stratégiája elleni küzdelem még rosszabbra fordult, amit csak Jézus visszajövele fog végül is feloldani.

Bábel tornya

Bábel tornyának története ismét csak egyike a Biblia legjobban ismert, ám legkevésbé értett beszámolóinak. A gyerekek úgy tanulják a hittanon, hogy Isten ekkor zavarta össze az emberiség nyelvét.

Az özönvíz után Isten megismételte a parancsot Ádámnak és Évának, hogy töltsék be a Földet. El akarta indítani uralkodó befolyása terjedését az emberiségen keresztül. Ez ismét csak nem működött. Az emberek elutasították a tervet. Lázadással a szívében, volt egy jobb ötletük – legalábbis úgy gondolták. Elhatározták, hogy tornyot építenek, hogy *elkerüljék*, hogy szétszóródjanak (I Mózes 11:4). Furcsának tűnik a dolog logikája. Egy bámulatos torony bizonyára híressé tette volna őket (I Mózes 11:4), de hogy védte volna ki azt, hogy szétszóródjanak a Földön?

A válasz a toronyban keresendő. A biblia tudósok és régészek tudják, hogy az ókori Babilon, és a körülötte lévő városok tornyokat építettek, melyeket zikkuratoknak nevezünk. Ezeknek a toronytemplomoknak a célja az volt, hogy helyet biztosítsanak arra, hogy az emberek az istenekkel találkozassanak. *A templomövezetek részeit képezték.* Ahelyett, hogy a Földet olyanná tették volna, mint Éden – hogy Isten ismeretét és uralmát mindenfelé elterjesztették volna – az emberek azon a helyen akarták Istent lehozni magukhoz.

Istennek pedig nem ez volt az elképzelése, és nem volt éppen elragadtatva. Ezért a kijelentés – megint csak tanácsa tagjainak – „*Nosza szálljunk alá, és zavarjuk ott össze nyelvöket*” (I Mózes 11:7, a szerző kiemelése). Ezt meg is tette Isten, miután az emberiség szétvált és elszéledt. Ez az esemény magyarázza meg, hogyan jöttek létre az egy fejezettel korábban (I Mózes 10) felsorolt nemzetek.

Ez az a történet, amit a legtöbb keresztény ismer. Most lássuk azt a részt, amit nem.

Az istenek és népeik

Nem az I Mózes 11 az egyetlen szakasz, ami leírja, mi történt Babel tornyánál. Az V Mózes 32:8–9 a következőképpen írja le ugyanezt az eseményt:

⁸Mikor a Felséges átadta a népeknek örökségüket; mikor szétosztotta az emberiséget, megszabta a népek határait, Isten fiainak száma szerint. ⁹De az Úrnak része az Ő népe, Jákob néki osztott öröksége.

(V Mózes 32:8–9, ESV⁹)

A legtöbb Bibliafordítás „Izráel fiait” említi „Isten fiai” helyett a fent idézett első mondatban. *Izráel azonban nem létezett a bábéli torony idejében.* Isten csak Ábrahámot tudta elhívni Babel után (I Mózes 12), az „Izráel fiai” nem lehet helyes. Az „Isten fiai” szöveg található a Holttengeri Tekercesekben, a Biblia legrégebbi kéziratában. Az English Standard Version írja jól.

Nagyon fontos a szóhasználat. Amikor Isten felosztotta a nemzeteket, Isten fiai között osztotta fel. Kiosztotta a népeket tanácsa egyes tagjainak. Ez a Biblia magyarázata arra, hogy miért imádnak más népek más isteneket. Babelig Isten az egész emberiséggel akart kapcsolatot. A Babelnél történt lázadás azonban megváltoztatta ezt. Isten úgy határozott, hogy mennyei tanácsa tagjainak engedi meg, hogy más népeken uralkodjanak.

Isten megítélte az emberiséget. Az emberek még az özönvíz után sem akartak visszatérni a tervhez, amit Isten Édenben kezdett. Így aztán Isten úgy határozott, hogy teremt egy új nemzetet, az Ő „örökségét”, ahogy azt az V Mózes 32:9 mondja – Izráelt. Ábrahám elhívásával kezdte az I Mózes 12-ben, nyomban a Babel tornya eseményt leíró fejezet után.

A nemzetek Isten által más istenek számára történő kiosztása adja az egész Ószövetség keretét. Hogyan? Az Ószövetség összes többi része arról a konfliktusról szól, ami Izráel Istene és népe, az Izráeliták, és más népek között feszül.

Nem ez volt Isten eredeti terve. Igen, amit Babelnél a népekkel tett az egy ítélet volt, de Isten sosem akarta a nemzeteket örökre elhagyni. Amikor szövetségre lépett Ábrahámmal, nyilvánvalóvá tette, hogy „a Föld minden nemzetsége áldott lesz” Ábrahám és leszármazottja révén (I. Mózes 12:3). Isten azt tervezte, hogy egy napon visszahozza a nemzeteket családjába.

Pál tudta mindezt. Athénben a pogány filozófusokhoz intézett beszédében a következőket mondta:

Egyetlen emberből teremtette a nemzeteket végig az egész Földön. Előre meghatározta, hogy mikor kell felemelkedniük és eltűnniük, és meghatározta határaikat.

Szándéka az volt a nemzetek számára, hogy kutassanak Isten után, és hogy talán megérezzék útjukat Őfelé és megtalálják Őt – bár egyiküinktől sincs messze.

(Ap.Csel. 17:26–27, NLT)¹⁰

⁹ English Standard Version

¹⁰ New Living Translation

Mózes által figyelmeztette népét, hogy ne imádják „a mennyei sereget” (V Mózes 4:19–20), mely meghatározás máshol az Isteni Tanács tagjaira használatos (I Királyok 22:19). Az Ap.Csel 17:26–27 világossá teszi, hogy Isten szándéka az volt, hogy a népek mégis valahogy kutassanak Őutána.

Az istenek azonban, akik a nemzetek fölé tettek kétféleképpen is beavatkoztak ebbe a tervbe.

Láttuk a 82. Zsoltár 1. versében, hogy Isten összehívta tanácsa isteneit. A zsoltár többi része mondja el, hogy miért. A nemzetek istenei igazságtalanul uralkodtak a népeken – oly módon, ami szöges ellentétben állott Isten igazi kívánságával és igazságosságának alapelveivel. Amint elkezdődött a találkozó, Isten bevádolta őket: „*Meddig hoztok még igazságtalan döntéseket, a gonoszok javára?*” (Zsoltárok 82:2, NLT). További két versnyi ostromlás után elmondja az Úr, hogy ezek az istenek nem segítettek a sötétben járó népeknek, hogy megtalálják az utat vissza az igaz Istenhez: „*De ezek az elnyomók semmit sem tudnak, olyan tudatlanok! Sötétben botorkálnak, míg az egész világ az alapjaiig megingott!*” (Zsoltárok 82:5, NLT).

Sajnos az Izráeliták is olyan istenek imádatánál kötöttek ki, „*a kiket nem ismertek volt, és nem adott nékik az Isten*” (V Mózes 29:26, lásd még 32:17), ahelyett, hogy az Igaz Istent keresték volna. Isten reakciója gyors és éles volt (Zsoltárok 82:6–7): „*Azt mondom, istenek vagytok, a Magasságosnak fiai mind. De közönséges halandóként fogtok meghalni, és elhullotok, mint minden más uralkodó*” (NLT).

Az istenek elvesztik halhatatlanságukat (Zsoltárok 82:7) és meghalnak, mint az emberek. Más szakaszokból tudjuk, hogy ennek az ítéletnek az utolsó időkhöz van köze (Ésaiás 34:1–4). A 82. Zsoltár végén az író azután a nap után vágyakozik, amikor Isten végül visszaveszi a népet saját örökségül. Amint később látni fogjuk, vágya be is teljesül az Újszövetségben.

Az V Mózes 32-es világnézet

Az V Mózes 32-es világnézet miatt *a bibliai földrajz az egész világra kiterjed*, tehát „*kozmosz*”. Egy hely vagy szent, ami azt jelenti, hogy Jahweh-nek van szentelve, vagy más isten területe. Sok bibliai szakasz tükrözi ezt a világnézetet. Az Ószövetségben például Dániel könyve idegen népekre úgy utal, mint amiket mennyei „*fejedelmek*” uralnak (Dániel 10:13; 20–21). Egy másik példa erre, amikor Dávid Saul király elől menekülve kiszorul Izráelből Filiszteus területre. Az I Sámuel 26:19-ben így kiált fel: „*elűztek az Úr földjéről egy oly országba, ahol csak idegen isteneket imádkozhatok*” (GNT). Dávid nem váltott Istent. Azt sem tagadta, hogy Isten mindenütt jelen van. Izráel azonban szent föld volt, a hely, ami az Igaz Istenhez tartozott. Dávid azonban kivetett egy másik isten felségterületére.

A kedvenc ószövetségi történetem, ami ezt a nézetet támasztja alá a II Királyok 5-ben található. Naámán kapitányi rangban volt a szíriai hadseregben. Ugyanakkor leprás volt. Minekutána – követve Elizeus instrukcióit – hétszer bement a Jordánba, csodálatos módon meggyógyult a leprából. Ezek után azt mondta Elizeusnak: „*Ímé, most tudom már, hogy nincsen az egész földön Isten, csak Izráelben!*” (5:15). A próféta nem fogadott el fizetséget, így Naámán

alázatosan azt kérte, hogy vihessen haza magával egy számárhátnyi földet. *Földet?* Miért kért földet? Mert az a föld Izráel Istenéhez tartozott. Megszentelt volt.

Nem véletlen, hogy ugyanezt a fajta gondolkodást látjuk az Újszövetségben. Pál egy egész sor kifejezést használ ellenséges isteni lényekre (Efezus 1:20–21; 3:10; 6:12; Kolosse 1:16; 2:15): uraságok, fejedelemségek, hatalmasságok, királyi székek. Mi a közös mindegyikben? Mind jólismert kifejezései egyes földrajzi területek uralkodóinak.

Pál apostol két levelet írt a Korintusi gyülekezetnek, hogy bizonyos helyzetekkel foglalkozzék, melyek híre eljutott hozzá. Első levelében azt mondta a gyülekezeti vezetőknek, hogy utasítsanak ki egy embert, aki megtéretlen szexuális bűnbán volt. (I Korintus 5:1–13). Furcsa módon azt írta, hogy „*átadjuk az ilyent Sátánnak*” (I Korintus 5:5). Hogy értsük ezt a nyelvezetet?

Pál kijelentése csak az Ószövetség kozmikus földrajzi világnézetének háttérében értelmezhető. Az ószövetségi teológiában Yahweh „része” Izráel volt, és a földterület, amit az Izráelitáknak adott: Kánaán földje. Jelenléte szentelte meg a földet – tette azt szentté. Először a sátorban tartózkodott Yahweh jelenléte. Amikor az Izráeliták megpihentek és tábort ütöttek, a szövetség ládáját középen helyezték el, ami szent földterületté jelölte ki Izráel táborát. Később, amikor Izráel Kánaán földjén telepedett le, Yahweh jelenléte a szentélyben volt, megszentelve az Ígéret Földjét – Yahweh és népe otthon voltak. Most Yahweh jelenléte a hívőkben lakozik – mi vagyunk Isten temploma (I Korintus 6:19; II Korintus 6:16; Róma 8:9). Ami azt jelenti, hogy a hívők, a Krisztus teste Isten új népe, az Új Izráel. Pál nyíltan világossá teszi ezt a Galata 3-ban:

Ábrahám igazi gyermekei így aztán azok, akik hitüket Istenbe vetik...

„Mert mindannyian Isten gyermekei vagytok a Jézus Krisztusba vetett hiten keresztül. És mindannyian, akik egyé lettek Krisztussal a bemeztkezésben, Krisztust öltözték fel, mintha új ruhát vettek volna fel. Nincs már többé zsidó vagy nemzet, szolga, vagy szabad, férfi és nő. Mert mindannyian egyek vagytok Jézus Krisztusban. És most, hogy Krisztushoz tartoztok, ti vagytok Ábrahám igazi gyermekei. Ti vagytok örökösei, és Isten Ábrahámnak tett ígérete nektek szól”

(Galata 3:7, 26–29, NLT¹¹)

Mivel a keresztények – és azok a helyek, ahol keresztények összegyülekeznek – megszentelt föld, a bűnt ki kell utasítani. Mint ahogy az Izráelita tábor körüli terület és az azt körülvevő népek más istenek felségterülete volt, így szentségtelen földnek számított, ugyanúgy az újszövetségi időkben – és most – a világ szentségtelen föld. Innen Pál utasítása, hogy vessék ki a megtéretlen hívőt vissza a világba, Sátán felségterületére. A gyülekezetből való kirekesztés egyenlő volt a szentségtelen territóriumra való visszakerüléssel. A bűn oda való.

Miért is fontos ez

Ez a kozmikus földrajz – ami Isten nemzetek fölötti ítéletének következménye Babelnél – Izráel küzdelmeinek háttéré. Ez készíti el a terepet az evangélium számára is. Jézus kereszten végzett

¹¹ New Living Translation

munkájának jó híre az, hogy Isten népe már nem csupán a zsidók, hanem mindenki, aki hisz Jézusban (Galata 3). Ahogy a tanítványok elmennek a világra, Sátán territóriumra Isten területévé válik. Isten királysága előrehaladtával Isten uralma alá kerülnek a nemzetek.

A tanulság az, hogy *ez* a világ nem az otthonunk. A sötétség átjárta a bolygót. A hitetlenek tulajdonképpen szellemi erők túsza. Az evangéliumra van szükségük, hogy kiszabaduljanak. És ne felejtsük el: az evangélium a fegyverünk. Nem kaptunk felhatalmazást, hogy közvetlenül támadjunk fejedelemségeket és hatalmasságokat. Nem adatott számunkra ilyen szellemi ajándék az apostolokon keresztül. Az evangélium hűséges terjesztése azonban megfordítja az áradatot. A Nagy Küldetés szellemi haditerve. Részletesebben fogjuk majd ezt látni a következő fejezetekben.

Egy másik tanulság: igaz hívők minden gyülekezetét szent földnek kell tekintenünk. Külsőségek, épületek, a gyülekezet mérete nem számítanak Isten szemében. Ami számít, hogy ahol ketten vagy hárman összejönnek, Jézus ott van köztük (Máté 18:20). A hely meg van szentelve. Minden gyülekezet – nem számít, mennyire kicsi vagy ismeretlen – egy szellemi háború frontvonalában van. Minden gyülekezetnek ugyanaz a feladata. A sötétség erői pedig nem képesek feltartóztatni.

Ahogy Jézus szolgálatához érünk, ismét találkozunk a kozmikus földrajz gondolatával. Egyelőre meghúztuk a harc frontvonalát. A nemzeteket Isten megítélte és kitagadta. Itt az ideje, hogy újrakezdje, és kijelölje újabb osztályrészét és népét.

HATODIK FEJEZET

Az Ige, a Név és az Angyal

Az előző fejezetben tanultunk a Biblia kozmikus földrajzáról. Válaszul az emberi lázadásra Bábel tornyánál Isten elhagyta a nemzeteket. Átruházta őket mennyei tanácsa tagjaira, Isten fiaira (V Mózés 32:8–9). Helyettesítendő ezeket az éppen elhagyott népeket, egy új nemzetet teremtett, egy saját népet. Ők lennének az ügynökei, akik megújítják királyságát a Földön. Ez a feladat azonban később szörnyű küzdelemnek bizonyult, miután az istenek és az uralmuk alá tartozó emberek vad ellenségeivé lettek Izraelnek és Istennek.

Isten új népe egy Ábrám nevű férfiúval kezdődött, kinek nevét később Ábrahámra változtatta. Nem sokkal a bábéli ítélet után Isten látogatást tett nála.

Ábrahám találkozik az Igével

A legtöbb keresztény ismeri a történetet, amikor Isten meglátogatja Ábrahámot az I Mózés 12-ben. Isten azt mondja Ábrahámnak, hogy hagyja el otthonát, és költözzön egy számára teljesen ismeretlen helyre. Isten azt ígéri, hogy vezetni fogja őt. Azt mondja neki, hogy majd Ő lesz az Istene, és különleges szövetségi ígéretekkel tesz neki. Képessé teszi majd Ábrahámot és Sárát, hogy fiuk szülessen, holott már mindketten öregek. Ebből a fiúból emberek tömegei származnak majd – emberek, akik Isten új földi családját fogják alkotni. Általuk áldatnak meg később a többi nemzetek.

Hajlamosak vagyunk úgy gondolni Ábrahám Istennel való találkozására, mint egy hangra a mennyből, vagy egy hangra Ábrahám fejében. Vagy talán Isten álomban jött. A Biblia világos annak tekintetében, hogy Isten csinált ilyesfajta dolgokat prófétákkal és más emberekkel. De nem ez történt Ábrahámmal. Isten valami sokkal drámaibb dolgot művelt. Emberként jött. Ő és Ábrahám szemtől szemben beszéltek egymással.

Látunk erre utalást az I Mózés 12:6–7-ben. A Biblia itt azt mondja, hogy Isten *megjelent* Ábrahámnak. Három fejezettel később Isten megjelenik megint (I Mózés 15:1–6). Ebben az esetben „Az Úr Beszéde”-ként jön¹² Isten Ábrahámhoz egy *látomásban*. Ez nyilván nem egy hallható hang volt csupán, mert a „Beszéd” kivitte Ábrahámot, és megmutatta neki a csillagokat, hogy illusztrálja állítását, miszerint leszármazottai megszámlálhatatlanok lesznek (I Mózés 15:5).

Más esetekben szintén emberként jelent meg Isten Ábrahámnak (I Mózés 18). Ugyanezt tette Izsákkal (I Mózés 26:1–5), a fiúval, akit megígért, valamint Jákobbal is, Izsák fiával (I Mózés 28:10–22; 31:11–12; 32:24–30).

¹² A Károli féle „lőn” eredetileg „volt”, a legtöbben „jött”-nek fordítják, az „Ige” későbbi **tevékenységei** miatt.

Isten hangja vagy „beszéde”, mint Isten emberi formában történő megjelenése váratlan helyeken fordul elő. Kedvenceim egyike az I Sámuel 3-ban található. A fiú Sámuel újra meg újra hall egy hangot éjjel, ami őt szólítja, miközben aludni próbál. Végül is Illés, a pap – akinél Sámuel lakott és dolgozott – rájött, hogy Isten szólítja a fiút. A 10. versben Isten visszajött Sámuelhez „*Az Úr eljött és oda állott, és szólt, ahogy előzőleg tette: Sámuel! Sámuel!*” (GNT). A leírás miatt tudjuk, hogy ez emberi formában történt, miszerint „odaállt”, és mert a fejezet végén (I Sámuel 3:21) „az Úr Beszédének” szokása lett, hogy *megjelenjen* Sámuelnek.

Egy másik próféta, akihez „az Úr Igéje” fizikai emberi formában jött, Jeremiás. A Jeremiás 1-ben, ahol prófétának hívatott el, Jeremiás azt mondja, az „Ige” jött hozzá. Jeremiás az „Ígét” Istennek tekintette. Az Úr *megérintette* őt a kezével (Jeremiás 1:1–9¹³).

Isten emberi formában

Jóval azelőtt, hogy Názáreti Jézusként megérkezett volna, Isten emberi formában való megjelenése rendszeres mintázat az Ószövetségben. Teljesen logikus, ha meggondolod. Isten totálisan más, mint mi. A Biblia utal arra, hogy senki ember nem láthatja Isten valódi lényegét, az igazi dicsőséges jelenlétet, úgy, hogy túl is élne a dolgot. Amikor a Biblia szereplői fizikailag találkoztak Istennel, teljesen arra számítottak, hogy meghalnak (I Mózes 32:30; V Mózes 5:24; Bírák 6:22–24). Nem haltak meg, mert Isten megszurte jelenlétét valami által, amit az emberi elme képes feldolgozni – tűz által, felhő által és – sokkal gyakrabban, mint ahogy azt a keresztyének felfedeznék – emberi alakban.

Sok esetben Isten emberi formában történő megjelenését úgy írja le az Ige, mint találkozást „az Úr Angyalával”. Ez az Angyal ismerős figura. Például Ő jelenik meg Mózesnek az égő csipkebokorban (II Mózes 3:1–3). A bokorban megjelenő Isten azt ígérte, hogy Mózes által fogja kihozni népét Egyiptomból. Isten látható formában jelent meg Jákobnak egy álomban Bételben (I Mózes 28:10–22), ahol az Írás Istenként (Yahweh) azonosítja. Később Isten Angyala eljött Jákobhoz egy másik álomban, és világosan megmondta neki, hogy ő ugyanaz az Isten volt, aki találkozott vele korábban Bételnél (I Mózes 31:11–13).

Annak ellenére, hogy sok biztos igei jele van annak, hogy ez az Angyal maga Isten, sok biblia tudós hezitál, hogy ezt elfogadja. Talán a legfontosabb erre mutató esemény röviddel azután történt, hogy Isten átadta a törvényt Mózesnek. Ahogy az Izráeliták készülődnek az útra az Ígért Földre felé, Isten az mondja Mózesnek:

²⁰Imé én Angyalt bocsátok el te előtted, hogy megőrizzen téged az útban, és bevigyen téged arra a helyre, a melyet elkészítettem. ²¹Vigyázz magadra előtte, és hallgass az ő szavára; meg ne bosszantsd őt, mert nem szenved el a ti gonoszságaitokat; mert az én nevem van ő benne. ²²Mert ha hallgatándasz az ő szavára; és mindazt megcselekedéded, a mit mondok: akkor ellensége leszek a te ellenségeidnek, és szorongatom a te szorongatódodat.

(II Mózes 23:20–22)

^{13 2}Akihez az Úr szava *odajött* [...] ⁹akkor az Úr *kinyújtotta kezét és megérintette száját*” (ESV)

Ez nem egy közönséges angyal. Ez az angyal megbocsáthat (vagy nem bocsát meg) bűnöket. Ebben az Angyalban benne van Isten Neve. Furcsa, de jelentőségteljes kifejezés ez. A „Név” ószövetségi módja volt, hogy magára Istenre utaljanak, Isten jelenlétére, lényegére. Az Ésaías 30:27–28 úgy beszél Isten Nevéről, mint egy személyről – magáról Istenről:

²⁷Ímé, az Úr neve jó messziről,
haragja ég és sötét gomolygó füstje;
ajkai rakvák haraggal, és nyelve, mint emésztő tűz!
²⁸Lehellete, mint megáradott patak [...]

A vallásos zsidók még ma is úgy utalnak Istenre, hogy azt mondják: *ha-shem* („a név”).

Egy másik módja annak, hogy megtudjuk, ez az Angyal Isten volt emberi formában az, hogy összehasonlítsuk a II Mózes 23:20–22-t más igeszakaszokkal. Az Angyal, aki találkozott Mózesrel az égő csipkebokorban, az Angyal benne Isten nevével, tényleg kihozta az Izráelitákat Egyiptomból, és bevitte őket az Ígéret Földjére (Bírák 2:1–3). De másutt azt mondja az Írás, hogy ezt az Úr tette (Józsué 24:17–18), illetve maga Isten jelenléte¹⁴ (V Mózes 4:37–38). Az Úr, az Isten Jelenléte, az Úr Angyala más-más módja annak, hogy ugyanarra a személyre utaljanak: Magára Istenre. Ez az Angyal azonban emberi formájú.

Szintén elég homályos az a szakasz a Bibliában, ami a legmeggyőzőbben erősíti meg ezt a gondolatot. Nem sokan veszik egyáltalán észre. A jelenet egy halálos ágynál zajlik. Mielőtt meghalna, Jákob meg akarja áldani József gyermekeit. Áldásában visszaemlékezik élete egy-egy epizódjára – néhány Istennel való találkozására. Így kezdi az áldását (I Mózes 48:15–16):

¹⁵[...] *Az Isten, a kinek előtte jártak az én atyáim Ábrahám és Izsák;
az Isten a ki gondomat viselte, a mióta vagyok, mind e napig:*
¹⁶*Amaz Angyal, ki megszabadított engem minden gonosztól,*

Aztán hihetetlen módon a 16-os versben így imádkozik: „**Ő** áldja meg a fiúkat” (NIV, a szerző kiemelése¹⁵). Nem azt mondja, hogy „**Ők** áldják meg”, mintha két külön személyről beszélne, Istenről és az Angyalról. Egybeolvasztva őket, azt mondja: „**Ő** áldja meg a fiúkat”.

Még mehökkentőbb a Bírák 6, Gedeon elhívása. Ott mind az Úr, mind az Úr Angyala megtalálható *egyetlen jelenetben* (Bírák 6:22–23). Isten már az Ószövetségben több volt, mint egy személy, s ezek közül az egyik emberként jött.

²² *Látván pedig Gedeon, hogy az Úrnak angyala volt az, monda Gedeon: Jaj nekem Uram,
Istenem! mert az Úrnak angyalát láttam színről színre!*
²³ *És monda néki az Úr: Békesség néked! ne félj, nem halsz meg!*

(Bírák 6:22–23).

¹⁴ Károliban „orczája”

¹⁵ Károlí itt kihagyja a személyes névmást, az Ő-t

Jézus: Az Ige, a Név és az Angyal

Isten eddig áttekintett leírásai ismerősen kell csengjenek. Ószövetségi változatai ezek annak, ahogy az Újszövetség Jézusról beszél.

Ábrahám, amikor az Igével találkozott, Istennel találkozott emberi formában. A János 1:1-ben az apostol ezt írja: „*Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala az Istennél, és Isten vala az Ige*”. A 14. versben azt mondja: „*És az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk*”. Amikor egy első századi zsidó olvasta János evangéliumát, rögtön magára Istenre gondolt, amint Ige-ként jött. Jézus még állította is, hogy Ábrahám „látta az Ő napját” és azt is mondta, hogy ő már Ábrahám előtt is jelen volt. (János 8:56–58).

Mózes találkozott az Úr Angyalával – Istennel emberi formában – az égő csipkebokorban, és azután is. Az Angyal kihozta Izráelt Egyiptomból és bevitte az Ígéret Földjére. Júdás azonban ezt írta rövid levelében: „*Emlékeztetni akarlak titeket, mint ahogy azt már nagyon jól tudátok, hogy Jézus, amikor a népet Egyiptom földjéről kiszabadította, később azokat, a kik nem hittek, elpusztította*” (Júdás 1:5, ESV). Az Angyal Isten volt emberi formában. Az Angyal, a Háromság második személye volt – Aki később megszületett Szűz Máriától.

Isten jelenléte, a Név ezt az Angyalt minden mástól megkülönböztette. Alkalmanként az Újszövetségben Jézus úgy beszél Istenről, az Atyáról, mint A Névről. A Gecsemane kerti imájában – mielőtt elfogták volna a tárgyalásra, ami keresztre feszítéséhez vezetett – Jézus így imádkozott: „*És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a mellyel bírtam te nálad a világ létele előtt.*”⁶ ¶*Megjelentetem a te nevedet az embereknek, a kiket e világból nékem adtál: [...] ²⁶És megismertetem ő velök a te nevedet*” (János 17:5–6). Mit értett vajon ez alatt az utolsó állítás alatt? Nem azt mondta nyilván, hogy megmondta az embereknek, hogy hívják Istent. Zsidók voltak. Tudták, mi volt Isten neve – Yahweh volt. Megvolt nekik az Ószövetség. Igék ezreiben kereshették elő Isten nevét. Amikor Jézus azt mondta, hogy kijelentette Isten nevét az embereknek, ez alatt azt értette, hogy magát Istent mutatta be az embereknek. Isten volt a szemük láttára. *Ő volt a testté lett Név.*

Miért is fontos ez

Elég messzire jutottunk az Ige tanulmányozásában, hogy előttünk álljon a Bibliai világkép. Minden ismert bibliai történet, a Biblián végig átívelő, a láthatatlan világban zajló szellemi konfliktus kontextusában zajlik. Nem más ez, mint az istenek „a győztes mindent visz” összecsapása.

A láthatatlan világ bibliai képében Istennek komoly ellenségei vannak, másik istenek, akiket Ő maga teremtett, akik régebben lojálisak voltak Hozzá, ám saját útra tértek. Ezek azok a lázadó istenek, akiket Pál úgy ír le, mint a láthatatlan világ uraságai, fejedelemségei, hatalmasságai, királyi székei (Efezus. 6:11; Kolosse 1:16). És ők még mindig itt vannak. Semmi nem mutat az Újszövetségben arra, hogy eltűntek volna. Életcéljuk, hogy akadályozzák Isten uralmát, hogy megfosszák Őt szeretett emberi családjával az evangélium által történő örök egyesüléstől.

Ezen sötét erők egyike a halottak ura. Jogosan követeli magának az emberiséget, hiszen Ádám és Éva megtévesztése által elvesztették halhatatlanságukat. És pontosan ez volt a célja: Yahweh embereinek kiirtása. Ez volt a rivális Isten-fiak fattyainak fejében is, amikor az Izraeliták Kánaán területére léptek: ölni vagy meghalni azért, hogy Isten népe birtokába ne kerülhessen a föld. Miután Isten népe mégis elfoglalta a földet, a sötét erők célja ugyanaz maradt, csak stratégiájuk változott meg: elcsábítani Isten népét más istenek imádatára, és akkor maga Yahweh fog megszabadulni tőlük. És pontosan ez történt. Isten száműzetésbe küldte népét.

A sötét erők azonban még valamit tudtak: Yahweh nem fogja feladni tervét. Az eredeti lázadó fölött elhangzott átok előrevetítette, hogy el fog jönni egy napon Éva egyik leszármazottja, Aki eltörli az Édenben történt emberi kudarc következményeit. Tudták, hogy egyszer meg fog jelenni a Megígért, bár – ahogy Pál utalt rá –, nem tudták pontosan, mit tervez Isten (I Korintus 2:6–8; Efezus 3:10; 6:12). Nem tudhatták, mert titok volt ez, amit a Mindenható szándékosan rejtett el mindenki előtt.

HETEDIK FEJEZET

Az elkötelezettség szabályai

A történetünk eleddig: Isten elveti az emberiséget és nemzeteiket Bábelnél. Kisebb istenek lettek kijelölve, hogy uralkodjanak rajtuk (V Mózes 32:8–9). Amikor Isten újakezdte Ábrahámmal, nyilvánvalóvá vált, hogy azt tervezi, egy nap visszaköveteli a népeket Izráel befolyásán keresztül (I Mózes 12:3). A nemzetek isteneit azonban erőszakkal kell rávenni, hogy feladják hatalmukat és imádatukat (Zsoltárok 82:6–8). Ez pedig konfliktust jelentett – mind a látható, mind a láthatatlan világban. Amint Izráel létrejött, az istenek célkeresztjébe került.

Kicsoda Yahweh

Nem sokáig tartott, hogy Izráel a bibliai történetben igencsak bizonytalan helyzetbe kerüljön. József története (I Mózes 37–50) magyarázza meg, hogy miért ment Izráel Egyiptomba. Isten gondviselése József testvéreinek iránta való ártó szándékát Izráel éhínségből való megmentésére fordította (I Mózes 46:3–4; 50:20). Hogy Isten nem mondta Izráelnek azonnal, hogy hagyják el Egyiptomot, szintén szándékos volt. Isten tudta, hogy a fáraó, aki megbecsülte Józsefet, meg fog halni, és egy ellenség kerül a helyére (II Mózes 1:8–). Isten előre látta, hogy Egyiptom kényszermunkára fogja majd az Izráelitákat (I Mózes 15:13–16). Azt is tudta, hogy ki fogja menteni Izráelt a megfelelő időben (I Mózes 46:4).

De miért a várakozás? Nos, Istennek mindig megvan a jó oka a szenvedésre, csak mi nem mindig látjuk azt. Ebben az esetben azonban világosan kiderül az Írásokból.

Miután Mózes elmenekült Egyiptomból, és tanyát vert a pusztában, Isten elhívta az égő csipkebokornál (II Mózes 3:1–14), hogy visszaküldje Egyiptomba. Egyszerű volt az utasítás: Mondd meg a fáraónak, hogy „*Bocsásd el az én népemet*” (II Mózes 5:1). A fáraónak más elképzelései voltak. Egyiptomban testben megjelent istennek számított, ő volt az ország minden erejének és dicsőségének megtestesítője. Nem akarta a héber pásztorok valami láthatatlan istenének megengedni, hogy megmondja, mit tegyen. Még azt sem tudta, hogy ez a Mózes Istene valódi volt-e egyáltalán. Gúnyolódva válaszolta, hogy „*Kicsoda az Úr, hogy szavára hallgassak, és elbocsássam az Izráelt?*” (II Mózes 5:2).

Hamarosan megkapta a választ – mégpedig fájdalmas választ. Isten kelepchébe csalta. Isten azt mondta Mózesnek, hogy „*én pedig megkeményítem az ő szívét, és nem bocsátja el a népet*” (II Mózes 4:21). Istennek harca akadt. Minekutána évszázadokig elnyomta az Izráelitákat, eljött az ideje, hogy Egyiptom és istenei bűnhődjenek. A fáraó megkeményítése része volt a tervnek. A Biblia elmondja nekünk, hogy a csapások Egyiptom isteneire irányultak – legfőképpen az utolsó, az elsőszülöttek halála (II Mózes 12:12; IV Mózes 33:4), ami közvetlen támadás volt a Fáraó egész háza népére: „*Lőn pedig éjjélkor, hogy megöle az Úr minden elsőszülöttet Égyiptomnak*

földén, a Fáraónak elsőszülöttétől fogva, a ki az ő királyi székiben ül vala, a tömlöczbeli fogolynak elsőszülöttéig és a baromnak is minden első fajzását” (II Mózes 12:29).

A fáraó kigúnyolta Istent, ám a helyzet drasztikusan megfordult. Ahogy azt később Pál apostol fogalmazta: „*Ne tévelyegjete, Isten nem csúfoltatik meg; mert a mit vet az ember, az aratandja is*” (Galata 6:7). Egyiptom – Izrael elbocsátása céljából történt – elpáholása elérte a kívánt hatást. A környék népei egész Kánaánig hallották a híret, hogy Izrael Istene milyen alaposan elporolta Egyiptomot és isteneit (Józsué 2:8–10; vö. II Mózes 15:16–18; Józsué 9:9). Jethró, Mózes midiánita apósa foglalta össze a leckét, amikor Mózes visszatért: „*Most tudom, hogy Yahweh nagyobb, mint az összes többi Isten*” (II Mózes 18:11, LEB¹⁶).

Nem csoda hát, ha Mózes a Vörös Tenger másik partján feltette a maga rétori kérdését a fáraót és elveszett hadát gúnyolandó: „*Kicsoda az istenek közt olyan, mint te Uram?*” (II Mózes 15:11).

Miután az Izraeliták kint voltak Egyiptomból, és túl voltak a Vörös Tengeren, tudták, hova mennek. Találkozni mentek Istenükkel legutóbbi földi otthonánál és főhadiszállásánál a Sínai Hegynél.

Az Izraeliták azonban valójában nem sokat tudtak Istenről. Biblia *egyáltalán nem* létezett kivonulásuk idején. Összes tudásuk Istenről annyi volt csupán, amennyit szüleiktől hallott történetekből nyertek, melyeket generációról generációra adtak át egymásnak. Ahogy most olvassuk a történetet a Bibliában, tisztán láthatjuk, mire készült Isten. Az Izraelitáknak azonban sok tanulnivalójuk volt még és Sínai volt az osztályterem.

Izrael – Isten családja és földi képviselői

Amikor Mózes a fáraó előtt állt, még a kivonulás előtt, ezt az üzenetet adta át Istentől: „*Izrael az én fiam, az elsőszülöttem [...] engedd el az én fiamat, hogy szolgálhasson nekem*” (II Mózes 4: 22–23, LEB). Az, hogy Istennek fia van – ez esetben Ábrahám leszármazottaira utalva – fontos gondolat. Visszavisz minket Ádám és Éva teremtéséhez.

Isten emberi családot akart. Ott akart élni teremtésén, a Földön az emberekkel, akiket készített. Azt akarta, hogy láthatatlan családja és emberi családja együtt éljen Vele, és szolgálja Őt. Azt akarta, hogy az emberek szaporodjanak, és hogy az egész Föld olyanná váljon, mint Éden. Amikor azonban elhagyta az emberiséget Babel Tornyánál, immáron nem voltak gyermekei – egészen Ábrahám elhívásáig. Izrael volt Isten új családja. Eljött az ideje visszatérni az eredeti tervhez. Ahogy Ádám és Éva voltak Isten földi képviselői, ezt a szerepet most Izrael Töltötte be.

A Sínaihoz való visszaérkezés hazatérés volt. A Mennyei Tanács is ott volt, figyelve, ahogy Isten terve újra mozgásba lendül. Tanúi voltak egy új szövetségnek ami Isten és népe között kötöttett – a Törvény születésének.

¹⁶ Lexham English Bible

Isten Törvénye – Isten Tanácsa kezéből

Meglep, hogy azt mondtam, a Mennyei Tanács jelen volt a Sínainál, amikor Isten átadta a Tíz Parancsolatot? Ha láttad már valaha megfilmesítve az Exoduszt és a Sínaihoz vezető utat, nem láttál angyalokat. A Biblia azonban azt állítja, hogy ott voltak. Még azt is állítja, hogy ők adták át Isten törvényét (ApCsel 7:52–53; Zsidó 2:1–2).

Sőt még azt is, hogy a törvény „Isten ujjával íródott” (V Mózes 9:9–10). Ismerős kell legyen ez a nyelvezet – Isten emberi formában. Isten ott volt a Sínai hegyen, éspedig mint ember jelent meg, pont mint a Genézis történeteiben az Úr Angyala. Ő és Mennyei Serege adták át a Törvényt Mózesnek és Izráelnek.

A Törvény átadása után Mózes, Áron, Áron fiai és Izráel vénei közül hetvenen újra láthatták Izráel Istenét emberi formában. Ez esetben egy közös lakomán találkoztak (II Mózes 24:9–11). Ahogy az Utolsó Vacsora Jézus idejében megpecsételte vérének Új Szövetségét, ez a lakoma megünnepelte Isten Izráellel kötött új szövetségét a Sínain – a Törvényt.

Azért adta Isten Izráelnek a Törvényt, hogy szentek legyenek (II Mózes 19:2). Azt akarta, hogy Izráel különváljon minden más néptől, mindenki számára elkülöníthető legyen, hogy Izráel Isten családja. Ahogy Isten teljesen más, mint a többi isten és minden egyéb földi dolog, úgy Isten népének is különböznie kellett minden más néptől.

Mit jelentett a szentség? Mi volt mögötte az elgondolás? A szentség nem furcsaságot jelent. Az Istennel való azonosulást jelenti, Istennek szánva lenni, hogy élvezni lehessen minden jót az életben, ami az Istennel való rendezett kapcsolatból fakad. Isten azt szerette volna, hogy Izráel visszavonzza a többi népeket (V Mózes. 4:6–8; 28:9–10). Ezért hívja a Biblia Izráelt „*papok birodalmá*”-nak (II Mózes 19:6) és „*népek világosságá*”-nak (Ésaiás 42:6; 49:6; lásd még: 51:4; 60:3). Ábrahám helyzetét, hogy áldás lesz minden nép számára (I Mózes 12:3) az egész nép örökölte.

Hívó lojalitás

Az Istennel való rendezett kapcsolat másképpen megfogalmazva tulajdonképpen az üdvösség. Az üdvösség azonban – ellenére annak, ahogy azt gyakran hittanórán tanították – nem abból származott az Izráelitáknak, hogy szabályoknak engedelmessé váltak, vagy hogy követték a Törvényt. Akár az Ószövetségben, akár az Újban az üdvösség sosem elnyert vagy akár kiérdemelt dolog. Az üdvösség *adatik* Isten kegyelméből, válaszul a hitre.

Az Izráelitáknak – csakúgy mint nekünk, akik Krisztus halála és feltámadása után születünk – hinni kellett. *Hinniük* kellett, hogy Istenük minden isten Istene volt, bízniuk kellett abban, hogy népévé tette őket. Egyedül nekik volt hozzáférésük az istenek Istenéhez. Izráel nem a törvényen keresztül nyerte el az üdvösséget – a törvény annak volt a módja, hogy lojalitásukat fejezzék ki az Istennek, Akiben hittek. Egy Izráelita számára az üdvösség azt jelentette, hogy hitt az istenek Istene ígéreteiben és jellemében, valamint más istenek imádatának elutasításában állott. Szívből való *hit* és *lojalitás* volt és nem pirospontok gyűjtése Istennél.

Dávid király szörnyű dolgokat művelt, olyasmiket, mint a házasságtörés és gyilkosság megszervezése (II Sámuel 11). A törvény alapján törvénszegő volt, és bűnei okán halált érdemelt. Mindennek ellenére sosem ingott meg hite Yahweh-ban, a magasságos Istenben. Sosem változott Isten iránti hűsége. Isten pedig irgalmas volt hozzá.

Ugyanez igaz az Újszövetségben. Az evangéliumban való hit azt jelenti, hogy valaki hisz Izráel Istenében, aki emberként jött a Földre, önként meghalt a kereszten áldozatul bűneinkért, és harmadnapon feltámadt. Hittel kell ezt elfogadnunk, aztán Jézushoz való hűségünket azzal kell megmutatnunk, hogy elutasítunk minden más istent. Tekintet nélkül arra, hogy ezek a másik istenek mit mondanak az üdvösségről, a Biblia azt mondja, hogy nincs üdvösség más névben, csak Jézusében (ApCsel. 4:12) és hogy ennek a hitnek érintetlennek kell maradnia (Róma 11:17–24; Zsidó. 3:19; 10:22, 38–39). A személyes kudarc nem egyenlő azzal, hogy Jézust más istenre cseréljük – és Isten különbséget tud tenni.

Miért is fontos ez

Egy csomó lenyűgöző szimbolizmus található az Exodusban és abban, ami Sínainál történt. A jelenet, melyben Mózes és mások együtt lakomáztak az emberi formában megjelent Istennel a Sínai hegyen, azonnal megragadja figyelmünket. Hetven vén volt Mózessel. Ha összeszámolod a nemzeteket az I Mózes 10-ben, akiket Isten elvetett a Babel Tornyánál történtek miatt, hetvenet kapsz. Amikor Isten megítélte a népeket (V Mózes 4:19–20; 32:8–9), Isten fiainak – más kisebb isteneknek – adattak át ezek a népek. Miért hetven vén, Isten hetven fia és hetven elutasított nemzet?

Szándékosak ezek az egyezések. Amikor Jézus megkezdte földi szolgálatát, hetven tanítványt küldött ki (Lukács 10:1). Ez volt a Nagy Küldetés előzetese. Azt a gondolatot közvetítette ez a szám, hogy Jézus tanítványai vissza fogják követelni a nemzeteket Isten királyi uralkodása számára. Ez a királyság végső állapotát az utolsó napokban éri el a Jelenések 21–22 fejezetének globális Édenében. A hetvenes szám ismétlése üzenet: Isten új földi családja Izráel – Ábrahám gyermekei – útján fogja visszaállítani azt, ami elveszett.

De ez még nem minden. Pál azt írta a Galata 3-ban, hogy a hívők örökölték az Ábrahámnak tett ígéreteket. Mindenki, aki hisz Jézusban, Ábrahám fia hit által (Galata 3:26–29). Ami azt jelenti, hogy te és én kaptuk a feladatot, hogy visszavegyük a nemzeteket az istenektől. A mi dolgunk, hogy más istenek szellemi uralma alól visszafordítsuk a népeket a Jézusban való hitre. Mi vagyunk Isten új Földi Tanácsgyűlése. Amikor megdicsőülünk, csatlakozni fogunk mennyei családjához az új Édenben.

Sok helyen közvetíti ezt a gondolatot a Biblia. A Jelenések könyve úgy írja le a hívőket, mint akik öröklik a hatalmat Jézussal a nemzetek felett a napok végén (Jelenések 3:21). Ez azt jelenti, hogy mi vesszük át Isten fiainak helyét, akik Babel óta uralják ezeket a nemzeteket. Ezért mondja János, hogy a hívők hatalmat kaptak arra, hogy Isten fiainak neveztessenek (János 1:12; vö. I János 3:1–3); az utolsó napokban szó szerint át fogjuk venni Isten mennyei, de ellenséges fiainak pozícióját.

Ezért van az, hogy Pál, amikor azt írja a híveknek, hogy álljanak le azzal, hogy a világi bíróságokkal oldassák meg vitás kérdéseiket, azt mondja, hogy „*Nem tudjátok-é, hogy angyalokat fogunk ítélni?*” (1 Korintus 6:3). Amikor mennyeiek leszünk (megdicsőülünk) az új Földön, *magasabb rangba kerülünk*, mint az angyalok. Egy nap olyanok leszünk, mint Jézus (I János 3:1–3; I Korintus 15:35–49) és Vele fogunk uralkodni azokon a nemzeteken (Jelenések 2:26), akiket most ellenséges istenek uralnak. A hívők – Ábrahám szellemi leszármazottai – végül visszafordítják a népek elvettetését, a halál átkával együtt, ami az édenben történt kudarc óta húzódik.

Úgy illene élnünk, mint akik hisznek ebben a végzetben. Az ószövetségi terv minden részlete hozzánk vezet. Gondolj vissza Édenre! Isten azt akarta, hogy két családja – az egyik mennyei, a másik emberi – együtt uralkodjanak Édenben. Ez a terv összeomlott a lázadás által, de újraéledt Izráel Egyiptomból történt kiszabadítása által. Ábrahám gyermekeiből fog származni a messiás, aki végül megfordítja az Édeni kudarcot (I Mózes 3:15). Izráel nélkül nem lenne jövőnk.

És pontosan emiatt fogják az istenek és követőik ismét megpróbálni eltörölni Izráelt.

NYOLCADIK FEJEZET

Megszentelt Tér

Az Izráeliták több mint egy évet töltöttek a Sínai Hegynél. Miért olyan sokat? Már szövetségre léptek Istennel, és átvették a Tízparancsolatot, de még sok tanulnivalójuk akadt. Egy dolog volt megígérni, hogy hisznek majd és lojálisak lesznek felmenőik, Ábrahám, Izsák és Jákób Istenéhez, egy másik dolog volt megtudni, mit vár Isten, és milyen is Ő valójában.

A szentség fogalma

Az Ószövetség sok furcsa törvénye és gyakorlata abból ered, hogy meg kellett tanítani az embereknek, hogy Isten teljesen *különbözik* mindentől. Természetében, jellemében egyedülálló; teljesen *különbözik* az emberiségtől és minden mástól. Ez egy olyan igazság volt Izráel számára, amit mindenkor meg kellett erősíteni, máskülönben még úgy gondoltak volna Istenre, mint valamilyen közönséges dolgra.

A bibliai szó Isten egyedülálló másságának kifejezésére a *szentség*. Azt jelenti, hogy „elválasztani”, „különbözőnek lenni”. A fogalom nem szükségszerűen morális állapotra utal – hogy egy bizonyos módon kell viselkednünk, hogy Isten különleges morális alapelveit tükrözzük – bár ez is benne van (III Mózes 19:2).

Isten nem elégedett meg azzal, hogy az Izráelitáknak csupán intellektuális magyarázatát adja a szentségnek. Azt akarta, hogy mássága mivoltának gondolata teljesen átítassa az életet az ókori Izráelben. A Biblia elmondja nekünk, hogy ezt szertartásokon (szimbolikus cselekedeteken) és a megszentelt terek megközelítéséhez szükséges szabályokon keresztül érte el.

Milyen módon „más” Isten?

A rövid válasz erre az, hogy „mindenhogyan”, de ez így túl elvont. A Biblia sokkal gyakorlatiasabb, és ezt tükrözik az Izráelita közösségi élet szertartásai és szabályai.

Például a Biblia azt tanítja nekünk, hogy Isten nem csupán Izráel életének forrása volt – Ő *Maga volt az élet*. Isten nem erről a Földről való, egy olyan helyről, ahol jelen van a halál, betegség, tökéletlenség. Az Ő birodalma természetfölötti. A miénk földi. Az a földi hely, amit Ő elfoglal, megszenteltté lesz, jelenléte *másvilágivá* teszi azt. A tér, amit mi elfoglalunk, közönséges. Isten a közönséges szöges ellentéte.

Az ókori Izráelben ezt az fejezte ki, hogy az embereknek meghívót kellett kapniuk, és meg kellett tisztulniuk, hogy Istennel egy térbe kerülhessenek. Az Ószövetségben több törvény szabályozza ezt a megtisztulást.

Különbőféle tevékenységek vagy állapotok kizárhattak (tisztátalanná tehetek) egy Izráelitát a szent teréből. Ha szeretkezett, vért vesztett vagy bizonyos testi hibával bírt, ha halottat érintett (embert vagy állatot), mind-mind tisztátalanná tettek egy Izráelitát. Tiltott volt egy Izráelita számára, hogy bizonyos madarakat fogyasszon, melyek halott állatokból ettek (pl. keselyűk, sólymok; III Mózes 11:13–19), vagy olyan állatokat, melyek tetemeken vagy tetemekben voltak találhatóak (pl. gyíkok, egerek; III Mózes 11:24–40).

Ezen esetekben a tisztátalanság nem az erkölcsről szólt, hanem inkább az élet elvesztésével volt kapcsolatba hozható, ami összeegyeztethetetlen Isten tökéletességével. Bár a dolog logikája egyszerű, mégis idegenül cseng modern elménk számára. Úgy tekintették, hogy a vér vagy szexuális folyadékok vesztese az életet teremtő vagy fenntartó dolgok elvesztését jelentette. Istent pedig nem lehetett kapcsolatba hozni az élet *elvesztésével*, hanem úgy kellett tekinteni, mint aki *adja* az életet. Az, hogy ezen folyadékok vesztese után „meg kellett tisztulni”, emlékeztető volt Isten természetére. Hasonló „megtisztulásra” volt szükség akkor, ha valaki azáltal lett tisztátalan, hogy halottal került kapcsolatba. A fizikai tökéletlenség vagy sérülés is kizárhatott valakit bizonyos megszentelt terekből, ebben az esetben azért, mert az ilyen tökéletlenség nem egyeztethető össze Isten tökéletességével.

Mindezek a törvények egy természetfölötti világnézetet voltak hivatottak testközelbe hozni.

A tisztátalanság problémájának megoldása

Ha valaki „tisztátalan” volt, így alkalmatlan arra, hogy szent helyhez közelítsen, nagyon komoly probléma volt az ókori Izráelitáknak. Ha tisztátalanok voltak, nem vihettek áldozatokat és felajánlásokat a megkívánt helyekre. A megoldás a szertartásos megtisztulás volt. Néha önmagában ez is áldozatot követelt, máskor elég volt egy bizonyos várakozási idő.

A véráldozat logikája – hogy vért hintünk vagy szórunk egy személyre vagy tárgyra, hogy megtisztuljon és alkalmas legyen arra, hogy megszentelt térbe kerüljön – idegen számunkra. Meg volt azonban a véráldozatnak a teológiai célja – a helyettesítés fogalmát vezette be. Minekutána a „*testnek élete a vérben van*” (III Mózes 17:11), egy állat életének elvétele azt tanította, hogy Istenhez közelíteni Önmagán kívül bármi más alapon halált jelentett. Az áldozat vére irgalmas helyettesítés volt, hogy helyreállítsa egy Izráelita megfertőztetett, tisztátalan állapotát.

A tanulság az volt, hogy Isten *megőrzi* egy Izráelita életét, áldozattal helyettesítve azt. Az emberi élet szentebb volt, mint egy állat élete, mert az ember Isten képére teremtett (I Mózes 1:26). Az Izráeliták pusztá létüket Isten természetfeletti beavatkozásának köszönhették, mely képessé tette Ábrahámot és Sárát, hogy gyermekük legyen (I Mózes 12:1–3). Az ember élete azonban veszélyben volt egy Szent Isten jelenlétében. Az áldozat arra emlékeztette őket, hogy Istennek hatalma van élet és halál fölött – és hogy Isten kegyelmet akart gyakorolni irántuk.

Menny (és pokol) a Földön

A figyelem Isten másságára történő irányítása nemcsak Istenről, hanem a természetfölötti határokról is közvetített bizonyos eszméket. A „birodalmak elválasztása” alapvető elv volt Izráel természetfeletti világnézetében. Hogyha valami Isten jelenlétének területén tartózkodott, szent volt, akkor az azon kívüli terület nem volt az – vagy közönséges, vagy bizonyos esetekben egyenesen ellenséges és gonosz volt.

Isten jelenléte Édenre emlékeztető dolgokkal volt megjelölve. A sátor és a szentély sok vonását úgy tervezték meg, hogy az embereket Édenre emlékeztesse, a helyre, ahol Menny és Föld találkozott. Az arany gyertyatartó úgy lett megformálva és feldíszítve, mint egy fa (II Mózes 25:31–40), az Élet Fájának analógiájára Édenben. Mintegy őrt állt a függöny előtt, elzárva az utat a Szentek Szentjétől, a helytől, ahol a Szövetség Ládája volt elhelyezve, melynek fedele úgy lett kialakítva, hogy Isten trónjaként funkcionáljon (II Mózes 25:10–22).

A kérubok a Szentek Szentjében szintén világos kapcsolatot jelentenek Édennel. Az édeni kérub őrt állott Isten lakhelyénél Édenben (I Mózes 3:24). A Szentek Szentje belsejében lévő kérubok a Szövetség Ládájának fedelét őrizték (II Mózes 25:18–20). Később, miután Salamon megépítette a templomot, a sátor szerkezetét bevitték a szentélybe, és két óriási kérubot helyeztek el az Isten trónját megszemélyesítő láda fölé, lábának zsámolyává téve azt (I Krónikák 28:2).

Maga a templom is úgy volt dekorálva, mint Éden kertje, tele állatok és buja növényzet képeivel (I Királyok 6–7). Virágok, pálmafák, oroszlánok és gránátalmák voltak falaira vésve. Vizuális emlékeztetője volt a helynek, ahol Isten először a földre jött, hogy együtt éljen emberi családjával.

Az Izráelitákat a kozmikus földrajz sötét oldalára is emlékeztetni kellett. Ha az Izráelita tábor és később Izráel népe szent föld volt, Isten és népének otthona, akkor az Izráelen kívüli terep szentségtelen volt. Isten még sokkal Sínai előtt elhagyta a nemzeteket és kisebb isteneknek adta át őket (V Mózes 4:19–20; 32:8–9). Majd egy napon visszaköveteli őket, de a Biblia napjaiban a sötétség birodalmához tartoztak.

Feledhetetlen részlettel hozta testközelbe ezt az egyik izráelita szertartás. Az Engesztelés Napja (Yom Kippur), amit minden évben megtartottak a III Mózes 16 szerint, egy lenyűgöző szemléltetést tartalmazott, hogy emlékeztesse az embereket a szent és a szentségtelen földre.

A szertartásban két kecske vett részt. Az egyiket feláldozták és véréit elhintették a szentélyben, hogy megtisztítsa azt az emberi szennytől egy újabb évre. A megáldozott kecske „az Úrnak” volt szánva. A másikat nem ölték meg, hanem kiküldték a pusztába, miután a főpap szimbolikusan rávetette az emberek bűneit. Ez a kecske „Azazelnek” volt szánva.

Kicsoda, vagy micsoda ez az „Azazel”? Egyes fordítások a *bűnbak* szót használják Azazel helyett. A Holt Tengeri Tekercsekben a szóban forgó héber szó egy személynév – egy démon neve. A pusztai vándorlás során az Ígéret Földje felé haladtukban az izráeliták démonoknak

áldoztak (III Mózes 17:7), mert attól tartottak, hogy gonosz erők fenyegetik táborukat. Végül is a pusztába Izráel táborán kívül esett, így gonosz lények lakóhelye volt. Véget kellett vetni ennek a gyakorlatnak, és az Azazelnek szánt kecske volt erre a megoldás. Az Azazelnek szánt kecske nem gonosz istenek számára adott felajánlás volt – a kecskét sosem áldozták meg. A pusztába való kiküldése inkább a megszentelt föld (az Izráelita tábor) büntől való megtisztítását szimbolizálta.

Miért is fontos ez

A dolgok megváltoztak az Újszövetségben – de bizonyos értelemben ugyanazok maradtak. Isten még mindig „más”. Szentsége megköveteli, hogy megtisztítsunk, hogy jelenlétébe léphessünk. Számunkra ez azáltal valósul meg, hogy hiszünk abban, amit Jézus a kereszten tett.

Mindannak, amit Jézus a mi érdekünkben tett, természetfölötti felhangjai vannak. Kiment a pusztába – a helyre, ahol gonosz erőkre számíthatunk – és legyőzte Sátán kísértését. Ezután kezdődött szolgálata, ami az Ördögnek, „*akinek hatalma van a halálon*” (Zsidó 2:14) legyőzésében csúcsonyodott ki. A Szent Városon kívül feszítették keresztre (Zsidó 13:12). Tisztátalan volt, mert bűneink voltak rajta, Jeruzsálem pedig megszentelt föld volt.

Jézus halála és feltámadása megszentel minket – alkalmasakká tesz minket Isten jelenlétére. Bűneink „*eltöröltettek*” (Róma 11:27, lásd még I János 3:5). Bár tisztátalan bűnösök, szentek vagyunk, ha Krisztusban vagyunk. Bár tökéletlenek vagyunk, tökéletlenségeink figyelmen kívül hagyatnak Jézus miatt. Ez ilyen egyszerű, mégis mily mélyreható!

Hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy az Izráeliták sok tekintetben szellemileg kiváltságosabbak voltak nálunk. Végül is ott volt közöttük Isten jelenléte. Olyan hétköznapiakat éltek, ahol a természetfölötti kozmikus földrajz *kézzelfogható* volt. Hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy szellemibbek lennénk vagy jobban ráhangolódnánk Istenre, ha nekünk is meglenne, ami nekik volt, ha Isten állandó emlékeztetői nekünk is ugyanolyan valóságok lennének.

Pedig az Újszövetség az mondja, hogy *azok*.

Nincs szükségünk sátorra vagy szentélyre, hogy megjelöljük vele a megszentelt teret. A *testünk* a megszentelt hely. Pál apostol földi testünket „*sátor*”-nak nevezi (II Korintus 5:4), mert mibennünk is ugyanaz az isteni jelenlét tartózkodik, ami megtöltötte a Szentek Szentjét a sátorban és a templomban (Róma 8:9-11). Végül is a testünk, szellemünk földi otthona meg fog halni, hogy felváltsa azt egy „*ház amely nem kézzel csinált*” (II Korintus 5:1–3), egy mennyei hajlék – az Új Éden, a Földre visszatérő menny (Jelenések 22:1–3).

Mivel Isten ma Szelleme által lakozik a hívőkben, minden gyülekezet – a hívek mindegyik összegyülekezése – megszentelt hely. Ezért mondja Pál, szomorúan utasítva a Korintusiakat, hogy zárják ki a meg nem tért, bűnben élő keresztényt, hogy „*átadjuk az ilyent a sátánnak*” (I

Korintus 5:5). A gyülekezet szent föld volt. A hívők közösségén kívüli tér pedig Sátán felségterülete. Oda volt való a bűn és annak önpusztítása.

Ideje, hogy természetfölötti szemekkel tekintsünk magunkra. Isten gyermeke vagy, alkalmas a megszentelt helyre, nem azért amit teszel vagy nem teszel, hanem mert Krisztusban vagy, Isten által örökbe fogadva (Róma 8:15; Galata 4:5). Ki lettél véve a sötétség birodalmából és „*által* lettél véve *az Ő szerelmes Fiának országába*” (Kolosse 1:13).

Nem szabad soha – egy pillanatra sem – elfelejtenünk, hogy kik vagyunk Krisztusban, és hogy mit jelent az a világnak.

KILENCEDIK FEJEZET

Szent háború

A Biblia egy vitatott könyv. Akik nem tekintik Isten Igéjének, gyakran tiltakoznak állításai ellen. Vannak a Bibliának olyan részei, amik még a keresztényeknek is kényelmetlenek. Izráel Szentföldet elfoglaló háborúja pontosan ilyen.

Miért? Leginkább a mészárlások miatt. Válogatás nélkülinek és túlságosan is alaposnak tűnnek. Miért kellett egyes városok teljes lakosságát megölni – férfiakat, nőket, gyermekeket, még a jószágokat is? Miért nem hagyták, hogy a lakosság megadja magát? Nem lett volna jobb száműzni, mint lemészárolni őket?

Van válasz ezekre az ellenvetésekre – bár azt tapasztaltam, hogy a magyarázat ugyanolyan kellemetlenül érinti a keresztényeket, mint maga a probléma. Csak akkor értheted meg a logikát és a motivációt a hódítási beszámolók mögött, ha egy Izráelita természetfeletti világnézetének szemüvegén át látod.

Izráel természetfeletti logikája

Az Ígéret Földjéért folytatott harcot két tényező alakította. Mindkettő mélyen gyökerezett Izráel azon világnézetében, hogy világuk nemcsak az emberiség lakóhelye, hanem egy láthatatlan szellemi háború zsákmánya is egyben. Mindkettőről beszéltünk már, de most ismétljük át.

Az első tényező a Bábeli Toronynál történt események következménye, amikor – miután a nemzetek fellázadtak ellene – Isten úgy döntött, hogy nem óhajt tovább közvetlen kapcsolatban lenni velük. Ehelyett Mennyei Tanácsának tagjait, Isten fiait rendelte ki, hogy kormányozzák őket (V Mózes 32:8–9). Ezután elhívta Ábrahámot, képessé tette őt és feleségét, Sárát, hogy gyermekük lehessen (Izsák), akitől Izráel népe származott.

A 82. Zsoltárból tudtuk meg, hogy ezek a kisebb istenek romlottá lettek. Megengedték az igazságtalanságot. Az emberek elkezdtek őket imádni a Fenséges Isten helyett. Így Istennek és népének, Izráelnek ellenségeivé váltak. Mivel ezen népek közül néhányan Kánaán földjén voltak – amit Isten a kivonulás után népének, Izráelnek szándékozott adni –, Mózes és az Izráeliták hite szerint a területet elfoglaló népek halálos ellenségeik voltak, s később isteneik mindent meg fognak tenni, amit csak tudnak, hogy elpusztítsák őket.

A második tényező még ijesztőbb volt az Izráeliták számára. Ezt legjobban az illusztrálja, ami akkor történt, amikor megérkeztek Kánaán, az Ígéret Földje határára.

Mózes tizenkét kémeket küldött Kánaánba, hogy beszámoljanak a földről és lakóiról. Bizonyítékokkal tértek vissza, hogy maga a föld csodálatos volt – „tejjel és mézzel folyó” – éppen úgy, ahogy Isten mondta nekik (IV Mózes 13:27). De aztán bedobtak egy bombát is: „*Az a föld, a melyen általmentünk, hogy megkémeleljük azt, olyan föld, a mely megemészti az ő lakóit; az egész nép is, a melyet láttunk azon, szálas emberekből áll. És láttunk ott óriásokat [nephilim¹⁷] is, (Anáknak fiait, akik az Óriásoktól [nephilim] származtak), és olyanok valánk a magunk szemében, mint a sáskák, és az ő szemekben is olyanok valánk.*” (IV Mózes 13:32–33, Károli pontosítva).

Már beszéltünk az óriásokról (Nephilim) az előbbieken. Ők voltak Isten Fiainak és az emberek lányainak baljós ivadéka az I. Mózes 6:1–4-ből. Az Anák óriások, akiket az Izráelita kémek láttak Kánaánban, az ő leszármazottaik voltak, akik közül sokan ott éltek Kánaán földjén elszórta az azok között a városok és népek között, akiket az Izráelitáknak le kellett győzni, hogy elfoglalhassák a földet (IV Mózes 13:28–29). A föld és istenei elfoglalásának feladata eddig csak nehéznek tűnt, de most egyenesen lehetetlennek látszott. A földterület meghódításának érdekében most olyan harcosokkal kellett szembenézniük, akik rendkívüli fizikai méretekkel bírtak.

A kémek közül csak ketten – Józsué és Káleb – hitték el, hogy Isten segíteni fog az Izráelitáknak az Anákokat legyőzni. A többiek meggyőzték a népet, hogy veszítenének. Ahelyett, hogy Istenben bíztak volna – abban az Istenben, aki a fáraót és seregét egy szálig elpusztította – hogy most is beavatkozik a győzelem érdekében, így siránkoztak: „*Nem mehetünk fel az ellen a nép ellen, mert erősebb az nálunknál.*” (IV Mózes 13:31).

Isten így válaszolt: „*Meddig gyaláz engemet ez a nép? Meddig nem hisznek nékem, mind ama csodatételeim mellett sem, a melyeket cselekedtem közöttök?*” (IV Mózes 14:11). Valójában Isten annyira haragudott, hogy azzal fenyegetőzött, hogy kitagadja Izráelt – pontosan úgy, ahogy a népeket annak idején Babel Tornyanál – és ismét újra kezdi, ezúttal Mózesrel: „*Megverem őket döghalállal, és elvesztem őket; téged pedig nagy néppé teszek, és ő nálánál erősebbé*” (IV Mózes 14:12).

Mózes könyörgött Istennek, hogy irgalmazzon (IV Mózes 14:13–19). Isten végül kegyelmes volt, de nem nézte el az emberek hitetlenségét. Meg kellett tanulni a leckét, és pedig kemény büntetés árán. A következőket mondta Mózesnek:

„²⁰*Megkegyelmeztem a te beszéded szerint.* ²¹*De bizonynal élek én, és betölti az Úr dicsősége az egész földet,* ²²*Hogy mindazok az emberek, a kik látták az én dicsőségemet és csudáimat, a melyeket cselekedtem Egyiptomban és e pusztában, és megkísértettek engemet immár tízszer, és nem engedtek az én szómnak:* ²³*Nem látják meg azt a földet, a mely felől megesküdtem az ő atyáiknak; senki nem látja azt azok közül, a kik gyaláztak engem.* [...]

¹⁷ Strong's 5303 נפילי nephilim. Nephilim: óriások, az arameus eredetű Nephilah, óriás többes száma. Mert a szó már eleve többes számú, nem mondjuk azt, hogy „nephilimek”, hanem „nephilek”, nefilek.

²⁹E pusztában hullanak el a ti holttesteitek, és pedig mindazok, a kik megszámláltattak a ti teljes számotok szerint, húsz esztendőstől fogva és azon felül, a kik zúgolódtatok ellenem. ³⁰És nem mentek be arra a földre, a melyre nézve felemeltem az én kezemet, hogy lakosokká teszlek abban titeket; Kálebet, a Jefunné fiát és Józsuét, a Nún fiát kivéve. ³¹De kicsinyeiteket, a kik felől azt mondtátok, hogy prédára lesznek; őket beviszem, és megismerik azt a földet, a melyet megütáltatok.”

(IV Mózes 14:20–23, 29–31)

A „tízszer” a bibliai időkben átvitt értelemben azt jelentette, hogy „újra és újra” (I. Mózes 31:7; Jób 19:3). Eleddig Isten toleráns volt a nép siránkozásával szemben. Ahelyett, hogy azon örültek volna, hogy nem kell többet rabszolgának lenni Egyiptomban, az ennivaló miatt háborogtak (IV Mózes 11:1–14; 31–35), no meg az Isten választotta vezető, Mózes ellen (IV Mózes 12:1–16). A türelem azonban elfogyott; most drágán meg kellett fizetniük a hitetlenségükért. Izraelnek negyven évig a pusztában kellett bolyongani, míg mindazon felnőttek, akik nem hittek, kipusztultak.

Egy második esély

Izrael később kapott egy második esélyt, hogy bevegye az Ígéret Földjét. Az V Mózes 2–3 örökíti meg, hogy a negyven éves bolyongás alatt Izrael egyszer a Jordán túlsó partján találta magát, (Transzjordániában) az Ígéret Földjétől keletre. Ez a terület akkor Edom, Moáb és Ammon földje volt, melyet Isten Ábrahám unokaöccse, Lót leszármazottainak és Ézsauinak, Jákob testvérének adományozott. Az ott élők tulajdonképpen az Izraeliták rokonai voltak... A legtöbbjük legalábbis. Voltak ott azonban mások is...

Istennek konkrét szándéka volt azzal, hogy Mózeset erre az útra irányította, ám ez nem a távoli rokonság meglátogatása volt. Az Izraeliták egy Básán néven ismert területen értek célba, aminek rettenetes híre volt. A Biblián kívüli ókori irodalom Básánt úgy említi, mint „a kígyó helye”. Két nagyobb városa Astarót és Edrei – melyeket az V Mózes 1:4 és a Józsué 13:12 említi ezzel az úttal kapcsolatban – az alvilág, a halottak birodalmának a bejárataként volt ismert. Az Izraeliták természetfölötti világnézete szerint Isten egyenesen a pokol kapujához vezette őket.

És ez még nem minden

Két királlyal kellett ott találkozniuk, Szihonnal és Óggal. Ez két Amorreus király volt (V Mózes 3:2–3; 31:4), a Bibliában Refáimnak¹⁸ nevezett emberek urai. Ahogy azt az V Mózes 2:11 vészjóslóan megjegyezte, hogy az Anákokat¹⁹ is Rafáknak²⁰ tekintették. Isten Mózesen keresztül

¹⁸ Strong's: 7497 רָפָאִים, רָפָאִים [rapha', raphah /raw·faw/] n pr gent. Előfordulása az Ószövetségben és fordításai a **Károliban** összesen 24-szer, ebből • Refeus-nak kétszer, óriás-nak tizenegyszer, Refaim-nak ötször, Réfaimnak ötször, Refáim-nak egyszer.

¹⁹ Strong's: 6062 אֲנָקִי `Anaqiy {an-aw-kee'} „hosszú nyakú”. Óriás személyek. Az V Mózes 2:11 szövege a Károliban pontosan: „**óriásoknak állítatnak vala azok is**”, ahol az „óriásoknak” a refaim.

²⁰ Rafáknak és nem Refeusoknak, ahogy Károli fordítja az I Mózes 14:5-ben és 15:20-ban, mert nem „refeus”, a héberben a népekre utaló végződéssel „-eus”, hanem egyszerű többes szám „-im”. Sem az anák sem a rafa nem

egy másik területen ugyanolyan fajta óriásokhoz vezette a népet, mint akik évekkel korábban hitetlenségbe rémítették az Izráelita kémekeket (IV Mózes 13:32–33), mely esemény okozta a 40 éves vándorlást.

Miért vitte oda őket Isten? Mert ez a konfrontáció kószoló volt abból, ami majd a 40 éves vándorlás után várt rájuk. Izráelnek végül át kellett kelni a Jordánon, hogy elfoglalják a földet, amit Isten adott nekik. Isten megpróbálta népét, hogy vajon hisznek és harcolnak-e ez esetben? Ha igen, a győzelem hitet és magabiztosságot fog adni nekik ahhoz, ami előttük áll.

Évekkel korábban az Izráeliták hátat fordítottak. Most azonban a történet másként végződött. Ahogy Mózes mondta volt: „³³De az Úr, a mi Istenünk kezünkbe adá őt [Szihont], és levertük őt és az ő fiait és minden ő népét. [...] ³És kezünkbe adá az Úr, a mi Istenünk Ógot is, Básánnak királyát és minden ő népét, és úgy megvertük őt, hogy menekülni való sem maradt belőle.” (V Mózes 2:33; 3:3). Ámós próféta sok évvel később, saját könyvében megemlékezve az ütközetről az alábbi módon írja le a dolgok kimenetelét: „⁹[...] én [Az Úr] irtottam ki előlük az Emoreusokat, a kik magasak voltak, mint a czedrusok, erősek, mint a cserfák” (Ámós 2:9).

Elég nyers módja volt, hogy elkezdjék második esélyüket. Isten megkövetelte, hogy nézzenek szembe félelmeikkel – a rettegéssel, ami negyven év céltalan bolyongásba került nekik. Isten annak idején szétválasztotta a Vörös Tengert a kedvükért, és most itt volt az ideje, hogy ez eszükbe jusson.

„Pusztulásnak szánva”

Izráel győzelmet aratott Szihon és Óg felett, és itt kapunk először ízelítőt abból, hogy miért volt szükség az Ígéret Földje elfoglalása során teljes megsemmisítésre. Azoknak a városoknak a lakossága, mely otthont adott a Refaim-nak (óriásoknak), „pusztulásnak volt szánva”²¹ (V Mózes 3:6). Nem a bosszú volt a cél, hanem a nefilim vérvonalának teljes kiirtása. Az Izráeliták számára az óriás klánok vérvonala démonikus volt, mert lázadó, bukott isteni lényektől származtak. Izráel pedig nem létezhetett együtt démoni örökséggel.

Telt-múlt az idő, és mielőtt az Izráeliták átlépték volna a Jordánt Kánaánba lépve, Mózes meghalt. Józsuéra szállt a vezetés. Sok hadjáratot vezetett Izráel hódításaiban az Ígéret Földjén, mely hadmozdulatokat két tényező vezette, ahogy azt már említettem volt e fejezetben: hogy kiűzzék az ellenséges népeket, s közben eltöröljék az óriás klánok vérvonalát.

nemzet, nép, mint a Jebuzeus, Emorreus, Girgazeus stb.-eus, hanem *óriás figurák csoportjai szétszórva* a népek között.

²¹Strong's 2763 חָרַם charam {khaw-ram'} **a szó első jelentése:** 1) kiátkozni, kitiltani, teljesen megsemmisíteni, teljesen elpusztítani, pusztulásnak szánni, kiirtani, megsemmisíteni. Károli fordításában: „⁶És **fegyverre hánytuk** azokat, a mint cselekedtünk vala Szihonnal, Hesbon királyával, fegyverre hányván az egész várost: férfiakat, asszonyokat és a kisdedeket is.” Ahol a „fegyverre hánytuk” a charam.

Az Ígéret Földjének elfoglalása a maga szöveggörnyezetében szemlélve szent háború volt – a sötétség erői és olyan népek ellen vívott küzdelem, akik ellenséges istenek hatalmában voltak, mely istenek a Biblia szerint valóságos szellemi lények.

A hódítás logikáját jól foglalja össze a Józsué 11:21–22.

„²¹¶Majd elméne Józsué ez időben, és kiirtá az Anákokat a hegyek közül Hebronból, Debirből, Anábból és Júdának minden hegyéből, és Izráelnek minden hegyéből; városaikkal együtt törle el őket Józsué. ²²Nem maradtak Anákok Izráel fiainak földén, csak Gázában, Gáthban és Asdódban hagyattak meg [néhányan].”

Miért is fontos ez

Józsué hadjáratai nagyrészt sikeresek voltak, de nem voltak teljeseek. Néhány óriás megmenekült – s bár ez meglehet akkor nem tűnt olyan fontosnak, beárnyékolta a jövő eseményeit. Néhány óriás Gáthban kötött ki. Gát filiszteus város lett (Józsué 13:3) és Góliát otthona volt Dávid Király idejében (I Sámuel 17:4). S nem is csak Góliát volt az egyetlen óriás Gáthban (I Krónikák 20: 5–8). Nem pusztították el valójában valamennyit, akik „pusztulásnak voltak szánva” az Ígéret Földjének elfoglalása idején, s a ténynek, hogy a hódítás nem érte el fő célkitűzéseinek mindegyikét, később meg lettek a következményei az Izráeliták számára.

A Bírak könyve mondja el, hogy a hódítás más tekintetben sem volt teljes az időben, amikor Józsué meghalt. Az igazság az, hogy sosem realizálódott teljesen. Az Izráeliták úgy döntöttek, hogy épp eleget tettek már, és megtagadták Isten parancsát, hogy kiűzzék a többi népet. De a részleges engedelmesség tulajdonképpen engedetlenség.

Évszázadokig fizették az árát a döntésüknek, hogy megtorpantak Isten céljainak véghezvitelében. A Bírak könyvében egy szörnyű mintázatot látunk folyton ismétlődni: Izráelt újra és újra elárasztja egy ellenséges nép, és majdnem kialszik az Isten iránti lojalitás. A dolgok javultak Dávid király és fia Salamon idején, ám ahogy Salamon eltűnt, Izráel polgárháborúba és bálványimadásba süllyedt.

A hódítás dicsőségét óriási bukás árnyékolta be. A győzelem már csak karnyújtásnyira volt, de kicsúszott kezeik közül. Isten királyságának uralma – a helyreállított Éden terve – lángok martaléka lett. A természetfeletti felállás, ami Babelnél vette kezdetét – hitetlen nemzetek gonosz istenek uralma alatt – érintetlen maradt. Izráel vereséget szenvedett és szétszóródott, az Ígéret Földje más istenek és népek uralma alá került. Ugyanez a világnézet hatja át az Újszövetséget is. Pál olyan kifejezéseket használ, mint *fejedelemségek*, *hatalmasságok*, *erők* és *uraságok*, hogy leírja a sötétség erőit. Az antikvitásban mindegyik kifejezés földrajzi uralkodást jelölt.

Az Izráeliták kudarcának oka az engedetlenség és hitetlenség volt. Az emberek gyöngék: szinte csodálkozunk, hogy Isten miért bibelődik velünk. Ha azonban visszatekintünk Édenbe, már látjuk is az okát: Isten elkötelezte magát az emberiség iránt. Mi vagyunk a képviselői és földi családja. Eredeti terve a Föld feletti uralmával kapcsolatban minket is tartalmazott. Ha Isten félrevetné tervét, miszerint az emberek vegyenek részt mennyei seregének Föld feletti

uralmában, az azt sugallná, hogy tervét képtelen végrehajtani, vagy hogy a terv már a kezdet kezdetén rossz ötlet volt. Isten azonban nem tehetetlen, hogy ne tudná elérni céljait. És – ahogy azt már egy korábbi fejezetben említettem – nem követ el hibákat.

Eljött az ideje, hogy a bűn és kudarc régi problémája új megközelítést kapjon. Az emberiséget nem lehetett megbízni az édeni királyi uralom újraélesztésével. Csak Isten Maga tudta megtenni, amit meg kellett tenni. Csak Isten képes szövetségei kötelezettségeinek eleget tenni. De az emberiség nem lett félreállítva. Ehelyett *Istennek kellett emberré válnia*. Istennek Magának kell betöltenie a Törvényt és a szövetségeket, aztán magára venni az emberi kudarc büntetését. Hogy azonban sikerüljön egy ilyen elképzelhetetlen megoldás, azt mindenki előtt titokban kellett tartani, beleértve azokat az intelligens természetfölötti lényeket is, akik ellenségesen viseltetnek Isten terveivel szemben. És ez bizony nem volt egyszerű.

TIZEDIK FEJEZET

Mindenki szeme láttára elrejtve

A bukás óta Isten egyfolytában igyekezett újjáéleszteni eredeti édeni célját, hogy együtt éljen mennyei és földi családjával a Földön. Annak idején arra utasította Ádámot és Évát, hogy sokasodjanak, szaporodjanak, ezáltal kiterjesztve Isten uralmát a bolygó többi részére. Isten azt akarta, hogy az egész Föld egy olyan hely legyen, ahol menny és Föld találkozik, ahol az emberiség élvezheti a mennyei javakat, és a mennyeiek élvezhetik a Földet és az emberiséget. Tudjuk, *mi* lett ebből.

A kudarc történelme

Az emberiség vétkezett és kizáratott Isten jelenlétéből. Éden bezárult. A mennyei ellenség, a Kígyó száműzve lett – kivettetett vagy levágatott – Isten jelenlétéből a Földre, a helyre, ahol a halál uralkodik, ahol az élet nem tart örökké. Ő lett a halottak ura, így igényt formált minden emberi lényre, aki valaha élni fog – mert mind bűnt követnek el, és a bűn zsoldja a halál (Róma 6:23).

Az özönvíz után Isten megismételte az édeni célt Noéval és családjával: sokasodjatok és szaporodjatok. Minden kezdődhetett volna előlről, ehelyett az emberiség ismét lázadt. Ahelyett, hogy engedelmeskedtek volna Istennek és elterjesztették volna Isten uralmát mindenfelé, tornyot építettek, hogy majd Isten jöjjön el hozzájuk.

Ismét kudarc. Istennek nem tetszett az ötlet. Összekeverte a népek nyelveit és átadta őket Mennyei Tanácsa uralmának. Aztán elkezdte újra egyetlen családdal – Ábráhámmal és Sárával. Azt tervezte, hogy majd visszaveszi a többi nemzetet – Ábrahám leszármazottain keresztül –, amint újraéledt királyságának uralma (I Mózes 12:3).

Ebből is kudarc lett. Ahogy a következő próbálkozás is, Izráel Egyiptomból történő kiszabadítása. Aztán Sínai következett, végül az Ígéret Földje. Izráel elbukott. Végül Isten előhozakodott Dáviddal, majd Salamonnal. Miután azonban Salamon meghalt, Izráel más isteneket kezdett követni és az Izráeliták egymásra támadtak. Isten kénytelen volt száműzni őket az Ígéret Földjéről.

Az emberiség története – Isten jelenlétét kivéve – kudarcok története. Azért van ez így, mert a bukás óta az emberiség elveszett. Minden ember tökéletlen és elidegenedett Istentől. Nem volt már egyetlen emberi uralkodó sem, hogy elkezdje és fenntartsa Isten uralmát. Ellenálltak volna az Istennek való kizárólagos hűség gondolatának. Saját fejük után mentek volna. Az emberek csak bűnbe keveredtek volna, elbuktak volna, és csatlakoztak volna a halottak urához, Isten nagy ellenségéhez. Isten víziója azonban, hogy az emberek egy Új Éden felett társuralkodóként

részesüljenek az áldásból, nem valósulhatott meg emberek nélkül. Az egyetlen módja, hogy az emberek valaha is képesek legyenek megfelelni Isten tervének az volt, hogy Isten újjá teszi őket. A bukás átkának le kellett kerülni az emberiségről.

És Istennek volt egy terve erre.

A megoldás – és egy probléma

Istennek szüksége volt egy emberre, aki több volt mint ember – valakire, aki képes ellenállni a kísértésnek, aki mindig engedelmeskedik, aki alkalmas királynak, aki visszafordíthatja a halál átkát azzal, hogy meghal és feltámad saját erejéből. Mindez egyetlen módon történhetett meg: hogy Isten maga emberré válik. Isten töltené be saját tervét, *mint ember*, a teljes emberiségért, és állítaná vissza Édent. Csak miután az emberek megbocsátást nyernek a feltámadás ereje által és olyan isteni természetűvé válnak, mint Jézus (I János 3:1–3), válhat Éden valósággá.

Volt azonban egy kis probléma. Ha a tervet felfedezték volna – hogy az ember, aki Isten volt, azért volt itt, hogy meghaljon és feltámadjon Isten eredeti tervének visszaállítása érdekében – a sötétség erői nem dőltek volna be neki.

Pontosan ezt mondta Pál a Korintusiaknak írt levelében.

„De Isten elrejtett bölcsességét hirdetjük a titkon valót, amit Isten eleve elrendelt az időkorszakok előtt a mi dicsőségünkre, amit a jelen kor egyetlen uralkodója sem ismert. Mert ha ismerték volna, nem feszítették volna meg a dicsőség Urát.”

(I Korintus 2:7–8, a LEB)

Kiről beszél Pál? Az *uralkodók* kifejezés vonatkozhat emberi hatalomra – mint amilyen Poncius Pilátus és a zsidó vezetők voltak – de Pál szemei előtt ott voltak a mennyei démoni erők is (Efézus 2:2). Isten ellenségeit – mind az emberi és mennyei lényeket – sötétségben kellett tartani. Minden az Isten-ember halálán és feltámadásán múlt.

De hogy lehet ilyesmit titokban tartani?

A titokban tartott messiás

Az Isten-ember, akin Éden visszaállítása múlt, természetesen a messiás – a Názáreti Jézus volt. De meglep, hogy azt állítom, hogy a messiási terv titokban volt tartva? Nem láthatjuk az egész tervet magunk előtt, ha elolvassuk az Ószövetséget? Nem bizony.

Ha hiszed, ha nem, egyetlen vers sincs az Ószövetségben, ami a *messiás* szót egy olyan emberre használná, aki valójában Isten volt, és aki majd meghal az emberiség bűneiért. Még az Ézsaiás 53:11 sem a „szenvető szolga” portréjával. A *messiás* szó egyetlen egyszer sem bukkan fel

abban a fejezetben, sem máshol az Ézsaiás könyvben, s a „szolga” Izráel nemzetére vonatkozik, nem egy egyszemélyű megmentőre (Ézsaiás 41:8; 44:1–2, 21; 45:4; 48:20; 49:3).

Igazából állításom bizonyítéka – hogy az isteni messiás profilja, aki meghal és feltámad, alig található meg az Ószövetségben – jól látható az Újszövetségben.

Gondold csak meg, hogyan reagáltak a tanítványok, amikor Jézus közölte velük, hogy meghalni megy Jeruzsálembe. A bejelentés zavarba ejtette és elszomorította őket (Máté 17:22–23; Márk 9:30–32). Nem úgy válaszoltak, hogy „Ja igen, olvastuk az Írásokban”. Péter még meg is fedtte Jézust, hogy ilyesmit mondott (Máté 16:21–23).

A tanítványoknak halvány fogalma sem volt Istennek erről az új tervéről. Jézusra csak mint Dávid fiára gondoltak, trónjának jogos örököséként, aki csodákat tett, mint ahogy az ószövetségi próféták annak idején.

Még a feltámadás *után* is *természetfölötti* módon kellett a tanítványok elméjét megnyitni, hogy lássák a szenvedő messiást. Minekutána Jézus feltámadt a halálból, megjelent nekik, és azt mondta, hogy

⁴⁴¶És monda nékik: Ezek azok a beszédek, melyeket szóltam néktek, mikor még veletek valék, hogy szükség beteljesedni midazoknak, a mik megirattak a Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltároknál én felőlem. ⁴⁵Akkor megnyilatkoztatá az ő elméjüket, hogy értsék az Írásokat.

(Lukács 24:44–45)

Isten „új terve” – hogy tudniillik meg fog halni, majd feltámad a halálból, hogy visszafordítsa a bukás átkát – egyáltalán nem magától értetődő az Ószövetségben. Egy csomó helyen vannak szétszórva a nyomok végig az Ószövetségben. Egyetlen helyen sincs teljesen kijelentve. A messiási profil csak visszatekintve lesz világos – és még akkor is csak azok számára, aki már tudja, hogy mit keres, és mit várhat.

A természetfölötti intelligens gonosz lények természetesen tudták, hogy Dávid megpróbétált fia megérkezett (Máté 8:28–29; Lukács 4:31–35). Ennyit tudtak megragadni az Ószövetségből. De semmi, amit a démonok valaha mondtak nem utal arra, hogy értették volna, hogy Jézus azért jött a földre, hogy meghaljon és feltámadjon, ezzel fordítva vissza az átkot.

Ahogy Pál mondta, ha Sátán megértette volna ezt, sosem ösztönzött volna olyan embereket, mint Júdás, hogy árusítsák ki azoknak, akik holtan akarták látni Őt.

A profil részletei

Visszatekintve mi már világosabban láthatjuk a messiási portré részeit, mint a tanítványok. Bár nincs egyetlen vers sem az Ószövetségben, ami egy isteni Dávid fiát mutatna be, amint meghal és feltámad hogy visszafordítsa az átkot, a szálak végigfutnak az egész Ószövetségen. Látva

immáron, hogy hogyan ment végbe a terv megtalálhatjuk ezeket a szálakat, és követhetjük a mintázatot.

Ha teszem azt megkérdezzük, hogy „Ki Isten fia”, a válasz, hogy „Jézus” nincs benn az Ószövetségben. Ádám Isten fia volt – ő volt az első ember. Izráelt is Isten fiának mondták (II Mózes 4:23; Hóseás 11:1). Az Izráelita királyt is Isten fiának mondták (Zsoltárok 2:7). Az Újszövetségben Jézus „a második Ádám” és az „Isten Fia” (Róma 1:4; I Korinthus 15:45; II Korinthus 1:19; Zsidó 4:4).

Ha megkérdeznénk „ki Isten szolgálja”, nos Ádám Istent szolgálta (I Mózes 2:15). Izráelt is Isten szolgájának hívták (Ésaiás 41:8; 44:1–2, 21; 45:4; 48:20; 49:3). Dávidot, és más tőle származó izraeli királyt is Isten szolgájának hívták (II Sámuel 3:18; Zsoltárok 89:3; I Királyok 3:7; II Krónikák 32:16). Jézus is szolga volt (ApCsel. 3:13; 4:30; Filippi 2:1–8).

Vajon szenvedtek Istennek ezek a fiai, szolgálói? Véget ért valamikor földi létük? Megújított ez a lét? Van vajon jövőjük az új Édenben? Minden esetben a válasz: igen. Ádám, Izráel és a Dávidi királyok mind száműzettek Isten jelenlétéből – a helyről a Földön, ahol éltek (Édenből és az Ígéret Földjéről). Mégis mindannyian meg lesznek váltva az új Édenben, hogy Istennel és a feltámadott Jézussal éljenek.

A helyzet az, hogy mindezek a figurák valamilyen módon Jézusra mutatnak, de *Jézus az, aki teljessé teszi a mintát*. Őbenne áll össze a kép, ami akkor válik láthatóvá, amikor minden részletet azonosítottunk és a megfelelő helyére raktunk. Minden ott volt az ember orra előtt, mégis azonosíthatatlanul a végeredmény ismerete nélkül.

Miért is fontos ez

Az intelligens gonosz – Sátán, a démonok, kisebb istenek, kik a népeket uralják – nem ért mindent. Nem bírnak Isten intellektusával, és nem is képesek abba behatolni. Hajlamosak vagyunk feltételezni, hogy csak mert természetfölöttiek, mindentudók is egyben. Pedig ez nem így van. Csak *egyetlen* mindentudó lény van – Isten. És Ő történetesen a mi oldalunkon áll.

A bukás miatt Sátánnak jogos hatásköre volt felettünk. Hogy mit értek ez alatt? Ádám vétke miatt a „halál elhatott mindenkire” (Róma 5:12). A Kígyó el lett átkozva, le lett vetve, hogy uralkodjon a halottak birodalmán – az alvilágon, vagy ahogy mi mondjuk, a poklon. A bukás miatt mindenki halálra lett ítélve, és arra, hogy a halottak birodalmába kerüljön – ahol az ördög uralkodik.

És ez mind megváltozott, amikor Jézus *először eljött*, és betöltötte Isten üdvtervét azzal, hogy meghalt a kereszten és feltámadt a halálból. Éden visszaállításának első lépése az volt, hogy lehetőséget biztosítsunk az embereknek, hogy megmeneküljenek a halál átkától. Mindazok, akik hisznek, akik Isten családjának és királyságának tagjai lettek, már nem túsza a halál átkának és a halottak urának. Ezért mondta Jézus a királyságot megújító szolgálatának az elején (Lukács

10:1–9), hogy „*Látám a sátánt, mint a villámlást lehullani az égből*” (Lukács 10:18). Jézus tudta, hogy halála és feltámadása ki fogja fizetni a bűnös tartozását, és Sátánnak semmilyen követelése nem marad lelkünk fölött. A királyság a vég kezdete volt a halottak ura számára.

Megint csak emlékeznünk kell, hogy kik vagyunk – és hogy honnan jön az identitásunk. A hívőket kollektíven mint gyülekezetet *Krisztus testének* nevezzük. És Jézus teste feltámadt. Fel fogunk támadni, mert Ő feltámadott (I Korintus 15:20–23). Ő az *elsőszülött* a halottak közül. Mi vagyunk az „elsőszülöttek gyülekezete, akik fel vannak írva a Mennyben” (Zsidó 12:22–24). Ahogy János mondta „mindazoknak, akik befogadták Őt – akik hisznek az Ő nevében – hatalmat adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek” (János 1:12 LEB). *Sátán nem formálhat jogot Isten gyermekeire*, mert fel fognak támadni a halálból. Nincs oka annak, hogy az élőket a holtak birodalmában keressük.

Isten nem fedi fel kezét mindenkinek – legyenek azok emberek vagy mennyeiek, lojálisak vagy ellenségesek. A részleteknek, hogy a messiás hogyan fogja véghezvinni Isten céljait, rejtve kellett maradniuk. Isten azonban eltéveszthetetlenül tudatta, amikor a messiás megjelent, hogy ő emberi testben megjelent Isten, és hogy az Édeni királyság visszaállítása lesz a végjáték. Ahogy majd látni fogjuk a következő két fejezetben, ez éppen elegendő információ volt, hogy hitet ébresszen emberek szívében, és hogy lépre csalják a sötétség erőit, hogy saját pusztulásukat előmozdítsák.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Természetfölötti szándék

Az előbbi fejezetben láttuk, hogy az Ószövetség úgy mutatja be a messiást, hogy az mindenki szeme láttára rejtve maradjon. Isten tervének – hogy visszaállítsa Édent és megváltsa az emberiséget – a kulcsa az volt, hogy a messiás Jézus meghaljon a kereszten és feltámadjon a halálból.

Annak biztosítására, hogy egy Dávidtól származó ember-király úgy uralkodjék népén, hogy nem esik bűnbe és nem tévelyedik el szellemileg, egyetlen mód akadt: hogy Isten Maga válik emberré. Azt, hogy igazságosan ítélje meg a bűnt és megváltást is biztosítson egyben, Isten csak úgy tudta megoldani, ha ez a király meghal népe helyett és feltámad a halálból. Csak a messiás halála és feltámadása által volt lehetséges, hogy a bukott embereknek még mindig maradjon helye Isten családi tanácsában a megújult édeni királyságban uralkodva – ahogy azt Isten eredetileg tervezte.

De gondold csak végig, mi volt ennek a feltétele! Jézusnak valahogy biztosítania kellett, hogy a sötétség természetfeletti erői rávegyék az embereket, hogy megöljék Őt – anélkül, hogy rájöjjenek, hogy ezzel mit tesznek valójában. Ahogy Pál apostol mondta a Korintusiaknak (I Korintus 2:6–8), ha tényleg tudták volna, hogy mi lesz a dolog eredménye, sosem feszítették volna meg az Urat.

Jézus élete és szolgálata sokkal több értelmet nyer, ha a megfelelő háttér előtt látjuk. Könnyen lehet az Újszövetség olvasóinak például az a benyomása, hogy Jézus szolgálata mintegy véletlenszerűen vezetett a kereszthez. Végülis az evangéliumok nem mindig ugyanazokat az epizódokat idézik – példának okáért Jézus születése csak kettőben található meg (Máté és Lukács), és csak egyik említi a bölcseket (Máté 2). Néha a jelenetek valamelyest másként tűnnek fel egyes evangéliumokban. Ezek a cselekedetek azonban, melyek végül a keresztre feszítéshez vezetnek – a betegek gyógyítása, prédikáció Isten Királyságáról, a bűnösöknek történő megbocsátás, a képmutatással történő konfrontáció – többek voltak egy utazó, alkalmanként csodákat tévő bölcs cselekedeteinél. Több minden történik az evangéliumi történetekben, mint ami első pillantásra látszik. Van a sorok között egy nagyon fontos olvasata is Jézus cselekedeteinek.

Túljárni a Gonosz eszén

Jézus bemerítkezése volt az esemény, amivel kezdetét vette nyilvános szolgálata. Itt történt, hogy Isten nyilvánosan fiaként azonosította Őt (Márk 1:11), és itt történt, hogy bemerítő János²² úgy azonosította Őt, mint „*Aki elveszi a világ bűneit*” (János 1:29). Amikor ezeket a szavakat olvassuk Jánostól, azonnal a keresztfeszítésre gondolunk. János tanítványai azonban nem arra gondoltak. Őszintén szólva senki nem arra gondolt. Még szolgálata vége felé is – több mint három évvel bemerítkezése után –, amikor Jézus saját haláláról kezdett beszélni, még saját tanítványai is elutasították a gondolatot (Máté 17:22–23; Márk 9:30–32). Amit a legkevésbé vártak hallani Uruktól, az volt, hogy hamarosan meg fog halni. Ez igazi örütségnek hatott! Nem értették, hogy a terv kezdettől fogva az volt, hogy Jézus meghaljon a kereszten. Miért nem? Mert – ahogy azt az előző fejezetben tárgyaltuk – ez a terv nem volt nyíltan bemutatva az Ószövetségben.

Bemerítkezése után Jézust a Szellem a pusztába küldte, hogy Sátánnal konfrontálódjon (Máté 4:1; Márk 1:12; Lukács 4:1–13). A tény, hogy az ördög eljött megkísérteni Jézust arra utal, hogy Sátán tudta, ki volt Jézus – ő volt a messiás azzal a küldetéssel, hogy újra létrehozza Isten „önkormányzatát” a Földön. Végülis a „félkent” (messiás) egy Dávid ágából származó király lesz. Sátán, „*e világ ura*” (János 12:31) értette, hogy Jézus szemet fog vetni birodalmára – a népekre, akiket Isten félrevetett Bábel Tornyánál, mielőtt létrehozta Izráelt (V Mózes. 4:19–20; 32:8–9).

Legtöbbször emlékszünk a jelenetre Jézus és Sátán között. Sátán háromszor megkísértette Jézust (Máté 4:3–11). Harmadik stratégiai lépése, hogy Jézust rávegye Istennel való kapcsolatának megromlására az volt, hogy felajánlja Isten Fiának a világ népeit (Máté 4:8–9) – pontosan azt, amit feltételezése szerint Jézus eljött visszavenni.

⁸Ismét vivé őt az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatá néki a világ minden országát és azok dicsőségét, ⁹És monda néki: Mindezeket néked adom, ha leborúlva imádsz engem.

(Máté 4:8–9)

Sátán ajánlata Isten tervének ügyes megváltoztatása volt. Az Isten által kívánt eredményt hozta volna – az elvetett népek visszaszerzését. Küldetés végrehajtva. Jézusnak éppen csak annyit kellett volna tennie, hogy Isten helyett Sátánt imádjja.

Ez az ajánlat mutatja, hogy Sátán még nem vette észre, hogy Isten terve *megkövetelte* Jézus halálát. Jézus pedig nem árulta el neki. Nem magyarázta meg elutasítását. Egyszerűen csak közölte Sátánnal, hogy tűnjön el. Isten majd visszaszerzi, ami az Övé volt, amikor és ahogy Ő akarja. Jézus küldetése nemcsak abból állt, hogy uralkodjon a nemzeteken. Egy család visszaépítéséről volt szó. Behozva abba minden nemzet lakóit, nemcsak Izráelt. És azt is jelentette, hogy a bűnnek engesztelést kellett nyernie. Ahogy eredetileg tervezte, Isten

²² *Ἰωάννης ὁ βαπτιστής* – „János a Bemerítő” pontosan görögül. *βαπτισο* azt jelenti, hogy valamit teljesen elmeríteni – utalva a vízbe való bemerítésre. A „keresztel” szó nem található meg a bibliai szövegben.

uralkodásában részt vettek volna gyermekei is. A kereszt lényeges volt az emberiség megváltásában, így Isten tervének beindításában. Jézust nem lehetett lépre csalni – majd a maga idejében az ördög lesz becsalízva.

Ízelítő Édenből

Azonnal a pusztai megkísértés után Jézus két dolgot tett: elhívta első tanítványait (Pétert, Andrászt, Jakabot és Jánost) és meggyógyította a démoni megszállottat (Márk 1:16–28; Lukács 4:31–5:11). Mindkét tevékenység – tanítványok elhívása és a gyógyítás – folytatódott, elkezdve kirajzolni egy mintázatot. Ahogy újabb tanítványokat hívott el, hatalmat adott nekik, hogy démonokat űzzenek ki, és meggyógyítsák az embereket mindenféle betegségből, fogyatékból és rossz állapotból.

Jézus kezdetben 12 tanítványt hívott el. A szám nem véletlen. Izráel 12 törzsének felel meg. Jézus Izráellel kezdte a királyság tervét. Végül is ők Isten öröksége, minden más nép fölött kiválasztva (V Mózses 32:8–9). Pál később ugyanezzel a szemlélettel tekintett az Örömhír hirdetésére – kezdve a Zsidókkal, aztán elmenvén a nemzetekhez (Róma 1:16–17).

Jézus azonban nem állt meg a Tizenkettőnél. A Lukács 10-ben elküldött még hetven embert, hogy gyógyítsanak, és démonokat űzzenek (Lukács 10:1, 9,17). Ez a szám sem volt véletlen. Ez az I Mózses 10-ben felsorolt népek száma – a népeké, akiket Isten elvetett a Bábel Tornyánál történt események kapcsán, kisebb istenek hatalma alá helyezve őket (V. Mózses 4:19–20; 32:8–9). Néhány fordítás *hetvenkettőt* említ a hetven helyett ezekben a versekben. Ez azért van így, mert az Ószövetség néhány kéziratában az I Mózses 10-ben felsorolt nemzetek nevei úgy vannak bemutatva, hogy hetvenkettő jön ki belőlük. Akárhogy is, a lényeg ugyanaz – az elküldöttek száma az I Mózses 10-ben felsorolt népek számának felel meg. Ahogy a Tizenkettő elhívása annak jele volt, hogy a Királyság eljött Izráelbe, a Hetven kiküldése azt jelezte, hogy a királyság vissza fogja venni a nemzeteket.

Amikor a Hetven visszatér (Lukács 10:17), Jézus reakciója sokatmondó. „*Látám a sátánt, mint a villámlást lehullani az égből.*” (Lukács 10:18). Ez drámai üzenetet közvetít: a nagy visszafordítás beindult. Sátánnak semmi joga nem lesz az embereken, amint azok Jézushoz tartoznak. Sátán hozzáférése Istenhez, hogy az „atyafiakat vádolja” (Jelenések 12:10) véget ért. Ügy nélküli ügyész lett.

Gyere és kapj el

Miután három évig prédikált Isten eljövendő királyságáról, bemutatva az embereknek Isten szeretetét és megmutatva, hogy hogyan nézne ki az élet egy edeni világban, Jézus elkezdett felkészülni a végjátékra – valódi céljára.

Közvetlenül, mielőtt Jeruzsálembe vezető utolsó útjára tért volna, Jézus elvitte tanítványait Izráel északi határára. Ki kellett provokálnia a keresztrefeszítést. Nem is választhatott volna megfelelőbb helyet, hogy kesztyűt dobjon a természetfölötti erőknek.

Cézarea Filippinek hívják a helyet, ahova elvitte tanítványait. De ez a római neve volt. Az ószövetségi időkben ezt a helyet Básánnak hívták. Már beszéltünk erről a 9. fejezetben. Básánt tekintették a halottak birodalma bejáratának – a pokol kapujának. Cézarea Filippi a Hermon Hegy lábánál terül el, annál a Hermonnál, ahol a Zsidó hagyomány szerint Isten fiai a Földre szálltak az I Mózes 6:1–4-ben leírt lázadásuk alkalmával. Dióhéjban: az Ószövetségi időben Básán és Hermon volt a gonosz erők földi megjelenésének kiindulópontja.

Ez volt az a hely, ahol Jézus feltette tanítványainak a jólismert kérdést: „*Ti pedig kinek mondotok engem?*” (Máté 16:15). Péter így válaszolt: „*Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.*” (16.v.). Jézus megdicsérte, és hozzátette:

¹⁷[...] *Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám.* ¹⁸*De én mondom néked, hogy te Péter vagy, és ezen a kősziklán építem fel az én gyülekezetemet²³, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat²⁴.*

(17–18. versek, Károli javítva)

A Jézus által említett „kőszikla” évszázadok vitájának tárgya. Hogy megértsük, ismernünk kell a hely földrajzát. Cézarea Filippi Básán legészakibb részén van. Az ószövetségi időkben úgy gondolták, hogy ez a terület foglalja magába a holtak birodalmának kapuit. Cézarea Filippi egy hegy lábánál fekszik. A „kőszikla” nem más, mint ez a hegy. A „pokol kapui” pedig pontosan az a hely, ahol Jézus és tanítványai álltak akkor.

Jézus kihívta a sötétség erőit. A bukás alkalmával az emberiség elvesztette az Istennel való örök életet és helyette a halál lett osztályrésze, örökre elválasztva Istentől. A holtak ura – a Kígyó, akit Sátánként és Ördöggként ismerünk – jogot formált az emberiségre. Minden ember őhozzá kerül a halottak birodalmában. Istennek azonban más tervei voltak. A titkos terv, hogy elküldje Jézust, hogy megfizesse az emberiség bűneinek árát, frontális támadás volt a pokol kapui ellen. A halottak ura és erői nem lesznek képesek Isten királyságának ellenállni. Ebben a szakaszban a Máté 16-ban lényegében Jézus az Ördög bejáratú ajtajához megy és kihívja őt. Jézus provokálta Sátánt. Miért? Mert eljött az ideje, hogy meghaljon, hogy mozgásba hozza Isten titkos tervét.

S mintha ez a szóbeli kihívás nem lett volna elég, Jézus még tovább ment. Máté, Márk és Lukács is megegyeznek abban, hogy a következő esemény Jézus szolgálatában Jézus elváltozása volt. A Márk 9:2–8 a következőket írja:

²¶*És hat nap múlva magához vevé Jézus Pétert és Jakabot és Jánost, és felvivé őket csupán magukban egy magas hegyre. És elváltozék előttük; ³És a ruhája fényes lőn, igen fehér, mint a hó, mihez hasonlót a ruhafestő e földön nem fehéríthet. ⁴És megjelenék nekik Mózes Illyéssel együtt, és beszélnek vala Jézussal. ⁵Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lenni; csináljunk azért három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illyésnek is egyet. ⁶De nem tudja vala mit beszél, mivelhogy*

²³ Nincs a görög szövegben olyan kifejezés, hogy „anyaszentegyház”. Az eredeti szó az „ekklézsia” (ἐκκλησία), jelentése: **egybegyűltek, gyülekezet.**

²⁴ A görög szövegben egyértelmű, hogy a **gyülekezet támadja** a pokol kapuit, amit **azok** nem képesek **kivédeni.**

megrémulének. ⁷És felhő támadta, mely őket befogá, és a felhőből szózat jöve, mondván: Ez az én szerelmes Fiam; őt hallgassátok. ⁸És mikor nagyhirtelen körültekintének, senkit sem látának többé maguk körül, egyedül a Jézust.

Ez az elváltozás Hermon hegyén történt. Jézus pontosan ezt a helyet választotta, hogy megmutassa Péternek, Jakabnak és Jánosnak, hogy ki is volt valójában – Isten dicsőségének megjelenése testben. Kikiáltotta Sátánnak és a sötétség erőinek: *Azért jöttem a Földre, hogy visszavegyem, ami az enyém. Elközelgett az Isten királysága. Lényegében: Itt Vagyok – na ezzel kezdjétek valamit!*

Nem véletlen, hogy elváltozása után Jézus azonnal Jeruzsálem felé fordult, és elkezdte mondogatni tanítványainak, hogy ott meg fog halni. Persze ők nem akartak ilyesmit hallani. Jézus azonban csalétket vetett Sátánnak és a többi gonosz erőnek, hogy lépjenek. Hirtelen sürgőssé vált, hogy megszabaduljanak Tőle. És Jézus pontosan ezt akarta. Halála jelentette a kulcsot mindenhez.

Miért is fontos ez

Jézus szolgálata nagyon tudatos volt. Pontosán látta szerepét Isten Királyságának újraélesztésében a Földön, hogy az majd haladni fog a maga útján addig, míg visszatér, és egy napon megteremti a globális Édent.

A mi életünk nem annyira kulcsfontosságú, de nekünk mindannyiunknak – mint ahogyan a tanítványoknak – megvan a magunk betöltendő szerepe. Úgy kell élnünk, mint akik hisznek ebben. Mi hívők, akik Isten családi tanácsába be lettünk hozva, nem megfigyelőnek, hanem résztvevőnek vagyunk szánva (Kolosse 1:13).

Jézus szándékai között ott volt, hogy megmutassa az embereknek, milyen lenne Édenben, és milyen lenne az élet Istennel. Isten családjában és Isten uralkodásában nem lesz betegség és fizikai tökéletlenség. Nem lesznek ellenséges erők sem. Isten végső királysága nagyobb, mint egy kert, széleskörűbb, mint Izráel. A királyság globális lesz. Minden nemzetet magába fog foglalni. És minden lesz, ami Éden volt – mennyország lesz a Földön.

A feladatunk, hogy utánozzuk Jézust. Mi is törődhetünk társainknak mind testével, mind lelkével, hitre vezetve őket a Királyban és megerősítve elhatározásukat, hogy hűségesek legyenek Hozzá. Nem feltétlenül kell természetfölötti erő ahhoz, hogy „bekötözzük a megtört szívűeket” és hogy „szabadulást hirdessünk a foglyoknak” a messiás nyomdokain (Ésaiás 61:1), de mindez lényegét tekintve mégis természetfölötti. A sötétségnek történő ellenállás és stratégiai látásmód kell hozzá. Nincs olyan szeretetteljes cselekedet, amit a Szellem ne használna arra, hogy valakinek a szívét célba vegye. Az Örömhír egyetlen kifejezése sem lesz gyümölcstelen. Jézus kedvessége egybevágott üzenetével. Egyik sem csökkentette a másikat. Ezt a mintát minden hívő követheti – és ez a munkaköri leírás a királyság víziójához.

Végül pedig ismét emlékeznünk kell, hogy az intelligens gonosznak nemcsak hogy megvannak a maga korlátai, de *sebezhető* is a királyság víziójával és cselekedeteivel szemben. Jézus már leült „Istennek jobbján, felmenvén a mennybe; a kinek alávetettek az angyalok, hatalmasságok és erők” (I Péter 3:22). Mi „már és még nem” együtt uralkodunk vele (Kolossé 3:1; II Timóteus 2:12; Jelenések. 2:26; 3:21). A pokol kapui nem állhatnak ellene a gyülekezet előrehaladásának és kiteljesedésének, azaz Isten királyságának a Földön. Viszont a Nagy Visszafordításban való részvétel döntése a miénk.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Aki a felhőkön jön

Az előző fejezetet azzal zártuk, ahogy Jézus beszélni kezdett haláláról rögtön, miután csalétket vetett a sötétség erőinek a pokol kapujánál a Hermon hegynél. A kihívás események sorozatát indította el, ami az Úr kihallgatásához és kereszthalálához vezetett. A keresztények sokszor olvasták már Jézus tárgyalását. Ennek is van azonban egy gyakran észrevétlen természetfölötti háttere.

Hogy megértsük, mi is az, ami kihozza a halálos ítéletet a zsidó vezetőkől, hogy átadják Jézust Poncius Pilátusnak annak végrehajtására, vissza kell mennünk az Ószövetségbe, Dániel könyvébe – egy gyűlésre, melyet Isten tart mennyei seregével, Mennyei Tanácsával.

Az Öregkorú és Tanácsa

Dániel könyvének hetedik fejezete egy különös látomással kezdődik. Dániel négy tengerből kijövő állatot lát (Dániel 7:1–8). Mindegyik rémisztő, de a negyedik a legrosszabb. Minden Ószövetségben megmagyarázott álomban a tárgyak és az élőlények is jelképeznek valamit. Dánielnek ebben az álmában a négy állat négy birodalmat jelképez. Azért tudjuk ezt, mert Dániel látomása megegyezik Nabukodonozor álmának alanyaival a könyv második fejezetében, mely Babilonról, és négy másik elkövetkezendő birodalomról szólt. Mi azonban arra koncentrálnunk, amit Dániel a következőkben ír le:

⁹Nézém, míg királyi székek tétetének, és az öreg korú leüle; ruhája hófehér, és fejének haja, mint a tiszta gyapjú; széke tüzes láng, ennek kerekei égő tűz; ¹⁰Tűzfolyam foly és jó vala ki az Ő színe felől; ezerszer ezeren szolgálának neki, és tízezerszer tízezeren állának előtte; ítélők ülének le, és könyvek nyittatának meg.

(Dániel 7:9–10)

Tudjuk, hogy az Öregkorú Izrael Istene. Ezt elég könnyű megállapítani, főleg, ha összehasonlítjuk trónjának leírását az Ezékiel látomásában szereplő trónnal (Ezékiel 1). A tűz, a kerekék és az emberi forma a trónon abban a látomásban mind megegyeznek Dánielével.

De észrevetted, hogy itt nem csak egy trón²⁵ van? Számos trón van Dániel látomásában (Dániel 7:9) – épp elegendő a mennyei bíróság, Isten Tanácsa számára (Dániel 7:10).

A mennyei bíróság azért ülésezik, hogy eldöntse a négy állat sorsát – a látomásban szereplő birodalmakét. Az a határozat születik, hogy a negyedik állatot meg kell ölni, a másik hármat

²⁵ Károli a trónt végig „királyi szék”-nek fordítja

pedig ártalmatlanná kell tenni (Dániel 7:11–12). Egy másik király és királyság fogja helyüket elfoglalni. És itt válnak még érdekesebbé a dolgok.

Az Ember Fia, aki a felhőkön jön

A következőképpen folytatja Dániel a látomását:

¹³Látám éjszakai látásokban, és ímé az égnek felhőiben mint valami emberfia jöve; és méne az öreg korúhoz, és eleibe vivék őt. ¹⁴És ada néki hatalmat, dicsőséget és országot, és minden nép, nemzet és nyelv néki szolgálja; az ő hatalma örökkévaló hatalom, a mely el nem múlik, és az ő országa meg nem rontatik.

(Dániel 7:13–14)

Az „Ember Fia” kifejezést sokszor használja az Ószövetség. Nem meglepő, hogy egy embert értenek alatta. A meglepő az, hogy milyen módon írja le ezt az embert a nevezett szakasz. Dániel 7:13 egy olyan embert mutat be, aki *felhőkön jön* az Öregkorúhoz.

Miért olyan nagy ügy ez? Mert mindahányszor ez a leírás megjelent az Ószövetségben, *kizárólag* Magára Istenre vonatkozott (Ésaiás 19:1; V Mózes 33:26; Zsoltárok 68:32–33; Zsoltárok 104:1–4). A Dániel 7-ben azonban Isten *már ott volt a jelenetben*, mint Öregkorú. Úgy tűnik ebben a látomásban, hogy Dániel lát egy „második Istent”, aki ember is egyben – valahogy úgy, ahogy a keresztények hisznek Istenben, aki több, mint egy személy.

Pontosan ez itt a lényeg.

Ahogy Jézus ott állt tárgyalásán Kajafás előtt a Máté 26-ban, lévén az élete a tét, elevenére tapintott, amikor erre a gondolatra hivatkozott.

⁵⁹A főpapok pedig és a vének és az egész tanács hamis bizonysgot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék őt; ⁶⁰És nem találának. És noha sok hamis tanú jött vala elő, még sem találának. Utoljára pedig előjövén két hamis tanú, ⁶¹Monda: Ez azt mondta: Leronthatom az Isten templomát, és három nap alatt felépíthetem azt. ⁶²És fölkelvén a főpap, monda néki: Semmit sem felelsz-é? Micsoda tanúbizonysgot tesznek ezek ellened? ⁶³Jézus pedig hallgat vala. És felelvén a főpap, monda néki: Az élő Istenre kényszerítelek téged, hogy mondd meg nekünk, ha te vagy-é a Krisztus, az Istennek fia? ⁶⁴Monda néki Jézus: Te mondád. Sőt mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbján, és eljöni az égnek felhőiben. ⁶⁵Ekkor a főpap megszaggatá a maga ruháit, és monda: Káromlást szólott. Mi szükségünk van még bizonysgokra? ímé most hallottátok az ő káromlását. ⁶⁶Mit gondoltok? Azok pedig felelvén, mondának: Méltó a halálra.

(Máté 26:59–66)

Meglehet értelmetlen válasznak tűnik egy világos kérdésre, de Jézus a Dániel 7:13-mat idézte Kajafásnak adott válaszában. *Tényleg tudni akarod Kajafás, hogy ki vagyok én? Akkor nagyon figyelj.* Azonnali reakciót vált ki. Kajafás egy pillanat alatt megértette, hogy Jézus azt állítja,

hogy ő a Dániel 7:13 második Isten figurája – az ember, aki ott olyan leírást kap, mint egyedül Isten, minden más helyen az Ószövetségben. Ezzel azt állítja, hogy ő Isten emberi formában. Ez pedig káromlás volt – és ok a halálos ítéletre.

Természetesen Jézus tudta ezt. Nem állt érdekében önmagát védeni. Tudta, hogy meg *kell* halnia, ha vissza akarja állítani Isten királyságát, behozni a hívőket Isten családjába, és visszaszerezni a népeket a gonosz hatalmasságoktól és erőktől, akik uralkodtak felettük, mióta Isten elutasította őket Bábelnél.

És bizony meg is halt. A 22. Zsoltár jól ismert módon írja le a keresztfeszítés fizikai gyötrelmeit Dávid szavain keresztül. Bepillantást nyerünk abba a rettenetbe is, ami láthatatlanul történt a keresztnél. A szenvedő zsoltáros így sóhajt fel:

^{7(22:8)}A kik engem látnak, mind csúfolkodnak rajtam, félrehúzzák ajkaikat és hajtogatják fejüket: ^{8(22:9)}Az Úrra bízta magát, mentse meg őt; szabadítsa meg őt, hiszen gyönyörködött benne! ^{9(22:10)}Mert te hoztál ki engem anyám méhéből, és te biztattál engem anyámnak emlőin. ^{10(22:11)}Születésem óta a te gondod voltam; anyám méhétől fogva te voltál Istenem. ^{11(22:12)}Ne légy messze tőlem, mert közel a nyomorúság, és nincs, a ki segítsen. ^{12(22:13)}Tulkok sokasága kerített be engem, körülfogtak engem Básán bikái. ^{13(22:14)}Feltátották rám szájokat, mint a ragadozó és ordító oroszlán. ^{14(22:15)}Mint a víz, úgy kiöntettem; csontjaim mind széthullottak;

Zsoltárok 22:7–14

Az igazán hátborzongató rész azonban a vad bikák leírása *Básán földjéről*. Ahogy azt már korábban megjegyeztük, az ószövetségi időkben Básán volt a démonikus istenek megjelenésének kiindulópontja és a halottak birodalma. A terület volt Baál imádatának fő központja, akit bikákkal vagy szarvasmarhákkal jelképeztek. A „bikák Básán földjéről” démonokra és a sötétség erőire való utalás. Minden kísérteties irtózatával ábrázolja a jelenetet C. S. Lewis *Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény* c. kortárs regényében. Nincs ember, aki olvasta a könyvet, vagy látta a filmet, aki ne emlékezne a jelenetre, amikor Aslan alázatosan feladja életét a Fehér Boszorkány gyönyörködő hordái előtt a Kőasztalon.

És pont ahogy Jézus tökéletesen túljárt Sátán eszén, Aslan is a bolondját járatta a Fehér Boszorkánnyal. Amiről a gonosz tévesen azt hitte, hogy a győzelem pillanata, arról kiderült, hogy tulajdonképpen a visszafordíthatatlan vereséget jelentette számára.

Istének vagytok, de úgy fogtok meghalni, mint az emberek

Sátán vesztesége, hogy már nem lehet követelése Ádám gyermekeire, nem az egyetlen volt, amit a keresztnél szenvedett. Lázadásának cinkosai, a népek természetfölötti istenei (elohim) hamarosan látni fogják ahogy megkezdődik uralmuk eltűnése.

Ezek azok a természetfölötti istenek, akiket a Mindenható, Izráel Istene a népek fölé rendelt (V Mózes 4:19–20; 32:8–9). Nem tudjuk mikor váltak Isten ellenségeivé, de azzá váltak. Isten saját

népét, Izráelt is eltérítették Isten imádatától, hogy nekik áldozzanak (V Mózes 17:1–3; 29:26–27; 32:17). A nyolcvankettedik zsoltár – amit a második fejezetben néztünk meg, hogy megismerkedjünk az Isteni Tanáccsal – mondja el nekünk, hogy ezek az *elohim*²⁶ visszaéltek hatalmukkal és a gonoszt jutalmazták. Nem törődnek Isten törvényével vagy igazságosságával.

Aszáf zsoltára. Isten áll az istennek gyülekezetében, ítél az istenek között. ²Meddig ítélték még hamisan, és emelitek a gonoszok személyét? Szela. ³Ítéltetek a szegénynek és árvának; a nyomorultnak és elnyomottnak adjatok igazságot! ⁴Mentsétek meg a szegényt és szűkölködőt; a gonoszok kezéből szabadítsátok ki. ⁵Nem tudnak, nem értenek, setétségben járnak; a földnek minden fundamentoma inog.

(Zsoltárok 82:1–5)

A zsoltár többi részéből derül ki, hogy Isten azért hívta össze mennyei tanácsulását, hogy közölje kilátástalan jövőjüket. Rémuralmuk véget fog érni, amikor Isten úgy dönt, visszaveszi a népeket.

⁶Én mondtam: Istenek vagytok ti és a Felségesnek fiai ti mindnyájan: ⁷Mindamellet meg haltok, mint a közember, és elhullotok, mint akármely főember. ⁸Kelj fel, oh Isten, itéld meg a földet, mert néked jutnak örökségül minden népek.

(Zsoltárok 82:6–8)

És mikor fog Isten úgy dönteni, hogy visszaveszi a népeket? A Dániel 7:14-ben olvastuk a választ az előbbiekből.

¹⁴És ada néki hatalmat, dicsőséget és országot, és minden nép, nemzet és nyelv néki szolgálja; az Ő hatalma örökkévaló hatalom, a mely el nem múlik, és az Ő országa meg nem rontatik.

A Dániel 7:13–14 üzenete világos – amikor az Ember Fia átveszi a királyságot, az lesz a vég kezdete a sötétség természetfölötti erőinek. Jézus átvette a királyságot feltámadásakor. Isten „²¹[...] feltámasztotta Őt a halálból, és ültette Őt a maga jobbára a mennyekben, ²¹Felül minden fejedelemségen és hatalmasságon és erőn és uraságon és minden néven, mely neveztetik nemcsak e világon, hanem a következőben is” (Efezus 1:20–21).

Miért is fontos ez

A keresztet megelőzően Sátán örök jogot formált lelkeinkre. Minden ember meghal – így aztán a halottak birodalmába kerül, az *ő birodalmába*. És ott is maradt volna – ha nem lett volna Jézus áldozata és feltámadása. Hit által, a keresztén végzett munkája által Vele együtt feltámasztattunk. Ahogy azt az előző fejezetben láttuk, Sátán kizárta Isten jelenlétéből, amint a királyság elkezdődött a Földön (Lukács 10:18). Már nincsenek ott Istennél a hívőkkel szembeni vádjai. Már nincs joga a lelkünkhöz.

Akkor miért élünk úgy, mintha lenne?

²⁶ Az „*elohim*” (אֱלֹהִים) többes számú szó, az *eloah* (אֱלֹהַ) többes száma.

Az üdvösséget nem erkölcsi tökéletesség árán nyerjük el. Ajándék az, ami kegyelemből adatik hit által (Efézus 2:8–9). Ami viszont azt jelenti, hogy az üdvösséget nem is lehet *elveszteni* erkölcsi tökéletlenség által. Ami egyáltalán nem elnyerhető teljesítmény árán, nem is veszíthető el gyenge teljesítmény okán. Az üdvösség *hívő lojalitásról* szól – bízva abban, amit Jézus tett, hogy vereséget mérjen Sátán igényeire, és elfordulva minden más istentől és hit-rendszertől, aminek ők részét képezik.

Ez Isten királyságának üzenete, amire el lettünk küldve, hogy elmondjuk a népeknek (Máté 28:19–20). S ahogy engedelmeskedünk, az ellenséges istenek, fejedelemségek és hatalmasságok birtokában lévő területek egyre zsugorodnak – lélekről lélekre, percről percre. A pokol kapui, a halottak birodalma *nem képesek* ellenállani a feltámadásnak és *nem lesznek képesek* megállítani az Örömhír előrehaladását.

Bár Jézus megfeszítésének idején ez egyáltalán nem látszott valóságosnak a tanítványok számára, hamarosan felejthetetlenül drámai módon fogják megérteni a helyzetet.

TIZENHARMADIK FEJEZET

A nagy visszafordítás

Jézus evangéliumokban található történetei után – mint amilyen születése, halála és a Hegyi Beszéd – talán a legismertebb rész az Újszövetségben az Apostolok Cselekedeteinek 2. fejezete, ahol a Szent Szellem kiárad Jézus követőire Pünkösöd napján. Ezzel indul útjára a fiatal gyülekezet, és kezdődik el az Örömméret terjesztése Jézus nevében az egész Földön.

Amennyire ismerős ez a szakasz, annival több minden történik benne, mint azt legtöbben észreveszik. Valójában az Apostolok Cselekedetének 2. fejezete szándékosan úgy van fogalmazva, hogy megüzenje; az Ószövetség Babel utáni kozmikus földrajzának – amikor az Izráelen kívüli nemzetek kisebb istenek hatalma alá kerültek – visszafordítása megkezdődött. Ami Pünkösök történet tulajdonképpen egy haditerv volt, hogy Jézus Örömméretét beszivárogtassák az Isten által kitagadott népek közé – ez pedig nem más, mint a szellemi hadviselés egy ősi stratégiája.

Pünkösöd

Amit az Apostolok Cselekedetének 2. fejezete leír, kétségkívül különleges volt:

És amikor Pünkösöd napja eljött, mind együtt voltak ugyanazon a helyen. És hirtelen egy hang, mint egy vad száguldó szél jött a mennyből és töltötte be a házat, ahol ültek. És elválasztott nyelvek, min tűz jelentek meg nekik, és nyugodtak meg közülük mindenkin. És mindannyian megteltek a Szent Szellemmel, és elkezdtek más nyelveken beszélni, ahogy a szellem adta nekik a képességet hogy szóljanak. Nos, voltak Jeruzsálemben tartózkodó zsidók, odaszánt emberek minden nemzetből az ég alatt. És amikor ez a hang támadt, összegyűlt a tömeg és megzavarodott, mert mindenki a saját nyelvén hallotta őket beszélni. Megdöbbenek és ámulatba estek, mondván „Nézd! Hát nem mind Galileabeliek ezek, akik beszélnek? Akkor hogy halljuk mindannyian az anyanyelvünkön (őket)?”

(Ap.Csel. 2:1–8, LEB)

E figyelemreméltó szakasz nem minden részlete nyilvánvaló a magyar fordításban abból, ami az Ószövetség természetfölötti világnézetébe visz minket. A Szellem megérkezésével jelentkező „zúgó szél”, Isten jelenlétének ismerős leírása az Ószövetségben (II Királyok 2:1, 11; Jób 38:1; 40:6). A tűz szintén ismert leírása Istennek (Ezékiel 1:4; Ésaías 6:4, 6; Dániel 7:9; II Mózes 3:2; 19:18; 20:18).

Világos ezekből az utalásokból, hogy Isten jelen volt az eseménynél, és Ő volt a történetek mögött. Szándéka az volt, hogy elindítsa a népek visszaszerzésére irányuló hadjáratot, akiket kisebb istenekre bízott (V Mózes 4:19–20; 32:8–9), de akik ellenségeivé lettek (Zsoltárok 32).

Isten eszköze ebben a tanítványok szavai voltak – innen a nyelvek képe. Isten képessé tette Jézus zsidó követőit, hogy a Pünkösdre összegyülekezett többi zsidóhoz szóljanak – akik *minden* ellenséges isten uralta nemzet közt éltek. Amikor hallották az Örömuzenetet és hittek, később elmentek saját nemzeteikhez, és másoknak is beszéltek Jézusról.

Pünkösöd és Babel

A Babel Tornyánál történetek miatt határozott Isten úgy, hogy szétszórja a népeket más istenek fennhatósága alá helyezve őket (V Mózes 4:19–20; 32:8–9). Első pillantásra nem látszik túl komoly kapcsolat aközött az esemény között és eközött, ami az Ap.Csel 2-ben történt. Az eredeti nyelvekben azonban világos kapcsolat lelhető fel köztük.

Két kulcs elem van az Ap.Csel. 2-ben, amik annak eseményeit Babelhez kötik. Először a lángoló nyelvek úgy vannak leírva, mint „megosztott” nyelvek; másodsor a tömeg, amit mindenféle nációból jött zsidó alkotott, „megzavarodott”. Magyarul ez nem tűnik túl meggyőzőnek. Lukács görögül írt, és a görög szavak, amiket itt használt és amiket „megosztott”-nak és „zavarodott”-nak fordítanak az I Mózes 11:7-ből és az V Mózes 32:8-ból származnak.

Lukács, az Apostolok Cselekedetei szerzője nem zsidó volt. Csak görögül tudott olvasni. Ebből adódóan az Ószövetség akkor (és még ma is) széles körben ismert görög fordítását, a Szeptuagintát használta. Ez volt a korai gyülekezet Ószövetsége, mivel csak kevesen tudtak héberül olvasni. Lukács a bábéli eseményre gondolt, amikor az Apostolok Cselekedetei második fejezetét írta.

De miért kell egyáltalán kapcsolatot alkotni? Gondold csak végig, mi történt Pünkösdkor. A Szellem úgy jött, ahogy Isten szokott az Ószövetségben, zúgó széllel és tűzzel. A zűrzavar, hogy több nyelv létezik (ami Babel következménye volt) meg lett szüntetve, amikor a lángoló nyelvek képessé tették a tanítványokat, hogy a világ minden nemzetéből a Jeruzsálemi ünnepre sereglett zsidó nyelvén szóljanak. Közülük háromezer hitte el a Jézusról szóló üzenetet (Ap.Csel. 2:41).

Ezek az új hívők, akik elfogadták, hogy Jézus a messiás, majd elviszik az üzenetet hazáikba – a Babelnél szétkergetett népek közé. Az I Mózes 11-ben Isten hátat fordított az emberiség népeinek és azonnal elhívta Ábrahámot az I Mózes 12-ben, hogy megalapítsa új népét és nemzetét. És most majd össze fogja gyűjteni mindezen elutasított nemzetek népeit, hogy visszahozza őket hívő családjába; a hívő zsidókkal együtt, akik Ábrahámotól származtak. Idővel Isten királysága elterjed az ellenséges istenek minden királyságába.

Az elképesztő része a történetnek az Ap.Csel 2-ben felsorolt népek listája, valamint a sorrend, ahogy be vannak mutatva. Ha megnéznéd őket a térképen, keletről haladnál – ahova a zsidók lettek száműzve az Ószövetség végén: Babilonba és Perzsiába – nyugat felé, az akkoriban ismert

legmesszibb pontig. Ugyanazt a távolságot és területet fedik, amelyet az I Mózes 10-ben felsorolt népek – akik akkor kisebb Istenek fennhatósága alá lettek helyezve.

Nem test és vér ellen van tusakodásunk

Az Apostolok Cselekedete könyv nagyrészt Pál missziós útjairól szól. Pál volt a nemzetek apostola – az a személy, akit Isten először küldött el, hogy gyülekezeteket alapítson Izraelen kívül. Pál útjai és életkörülményei – mint amilyen a rómaiak által történt letartóztatása volt – egyre nyugatabbra vitték őt.

Újszövetségi leveleiben Pál gyakorta beszélt szellemi erőkről, melyek ellenálltak szolgálatának és az evangélium terjesztésének. Azokra a gonosz lényekre alkalmazott szóhasználata, akiknek uralmát veszélyeztette a Pünkösd nyomán elindult szolgálata azt mutatja, hogy jól értette az Ószövetség „Kozmikus Földrajzát”. Észreveszed Pál láthatatlan sötét erőkre használt terminológiáján végig futó szálát? (Károliból gyűjtve.)

- fejedelemségek, hatalmasságok (Efezus 1:21; 3:10; 6:12; Kolosse 1:16; 2:15; I Korintus 2:6)
- erők (Efezus 1:21)
- uraságok (Kolosse 1:16; Efezus 1:21; I Korintus 8:5)
- királyi székek (Kolosse 1:16)

Mindegyik kifejezés *földrajzi uralkodóra* utal. A helyzet az, hogy ezek a kifejezések voltak használatosak mind az Újszövetségben, mind más görög irodalomban politikai uralkodásban résztvevő emberekre. Pál a birtokterület és az uralkodás nyelvezetét használja. Mindez azt tükrözi, ahogy az Ószövetség bemutatja a szellemvilág kapcsolatát az emberi világgal: hogy a nemzetek szellemi lények uralma alá lettek helyezve Isten által, akik ellenségesek Vele és népével.

„Elmegyek Hispániába”

Az Apostolok Cselekedeteinek könyve Pál Rómába vezető útjával végződik. Pál fogoly volt, és római útjának két oka volt: hogy a császárra apelláljon és hogy terjessze az evangéliumot. De Pál tudta, ahhoz, hogy Isten visszaszerezze az ellenséges istenek alatti nemzeteket, el kell mennie az (akkor ismert) világ végéig. Az Ószövetségben ezt a helyet Tarsisnak hívták. Pál idejében Hispániának (ma Spanyolország) nevezték. Ahhoz, hogy misszióját betöltse, Pálnak el kellett jutnia Hispániáig. Bebörtönzése előtt a Rómaiakhoz intézett szavaiból tudjuk, hogy határozott szándéka volt, hogy elmenjen Spanyolországba – az akkori világ legnyugatibb végére – hogy minden népet visszaszerezzen Jézusnak:

²⁴Ha Hispánába megyek, elmegyek ti hozzátok. Mert remélem, hogy átutazóban meglátlak titeket, és ti elkísértek oda, ha előbb részben beteljesedem veletek. ²⁸Ezt azért ha majd elvégezem, és nékik e gyümölcsöt átadom, elmegyek közöttetek által Hispániába.

(Róma 15:24, 28)

Pált annak felismerése hajtotta, hogy Isten királyságát helyreállító terve már az ő életében elindult. Abban hitt, hogy ha „a nemzetek teljessége bemegy”, akkor „egész Izráel megmenekül” (Róma 11:25–26). Úgy gondolta, neki kell befejeznie azt, amit Pünkösöd elkezdett.

Miért is fontos ez

Pálnak saját életére is természetfölötti rálátása volt. Isten eszközeinek tekintette magát. Mint ahogy az is volt. Isten eszközei voltak azonban azok a névtelen új hívők is, akik Pünkösöd után elindultak még Pál előtt, hogy beszivárognak azokba a démonikus erősségekbe, ahol éltek.

És mi is azok vagyunk.

Ha *mi* ugyanúgy eszközök vagyunk Isten kezében, ahogy *Pál* apostol Isten eszköze volt, akkor miért volt ő annyival befolyásosabb és hatékonyabb? Az egyik oka az, hogy Pál *értette*, miről szólt az élete. *Elhitte*, hogy az erők, amik uralják a Földet, valódiak – de az őbenne és ömögötte lévő erő nagyobb azoknál.

Te elhiszed ezeket a dolgokat? A Biblia tényként kezeli ezeket. És Pál apostol is így kezelte őket saját életében.

Pál nem tudta, hogy ténylegesen milyen nagy a világ. Nem tudott Észak-Amerikáról, Dél-Amerikáról, Kínáról, Indiáról, Norvégiáról, Ausztráliáról, Izlandról és sok más egyéb helyről. Isten azonban igen. Isten tudta, hogy az Örömhír elterjesztése az egész világra végeredményben sokkal nagyobb feladat lesz, mint amit Pál képes lett volna felfogni. Isten tudta, hogy másoknak is követniük kell majd Pál önmaga számára kijelölt célját, ha az evangéliumot valaha is el akarjuk juttatni a Föld minden részére. Ha nem próbálkozunk aktívan teljesíteni a feladatot, akkor nem csináljuk azt, amiért itt vagyunk a Földön. Ha csak arra kell nekünk Isten, hogy betöltse a szükségünket, akkor inkább olyanok vagyunk, mint a népek Babelnél, és nem mint Jézus, a Tizenkettő, vagy Pál.

Az Írások általunk vizsgált szövegrészeinek másik vonzata, hogy a démoni erősségek tana biblikus. Nem kaptunk teljes leírást a démonikus területekről, vagy azok határaitól, de még a sötét oldal szellemi hierarchiájáról sem. Azt viszont *tudjuk*, hogy a láthatatlan erők a Földet saját területüknek tekintik. Azt is tudjuk, hogy ezek az erők ellenállnak Isten királyságának, és nem akarják, hogy az emberek Isten tervének részeseivé váljanak, hogy áldásos uralkodása mindenhová eljusson. Ez azt jelenti, hogy olyan ellenállásra kell *számítanunk*, amit nem tudunk logikával vagy tapasztalati bizonyítékkal megmagyarázni, és nem is tudunk egymagunkban legyőzni. Isten a maga részéről Szellemét és láthatatlan ügynökeit adta nekünk, hogy segítségünkre legyenek továbbvinni a küldetést (I Korintus 3:16; 6:19; Zsidó 1:13; I János 4:4).

Az igazi kérdés, amit fel kell tennünk magunknak, hogy vajon milyen lenne az életünk, ha minden reggel úgy kelénk fel, hogy ugyanúgy látnánk a világot és annak természetfölötti befolyásait, ahogy Pál. Mi lenne, ha minden nap aköré szerveznénk az életünket, hogy mi a pozíciónk Isten családjában, azzal a megbízatással, hogy minden testvérünket megszabadítsuk a

sötétségtől? Mi lenne, ha szándékosan úgy élnénk, hogy tudjuk, semelyik döntésünk, amit hozunk, és semelyik szavunk amit kimondunk nem véletlenszerűen céltalan? Mi lenne, ha inkább abban hinnénk, hogy a körülöttünk lévő láthatatlan intelligenciák felhasználják döntéseinket, tetteinket és szavainkat, hogy másokat befolyásoljanak – jóra vagy gonoszra – ha látjuk vagy ismerjük azokat, ha nem? Sem munkánknak, sem jövedelmünknek, tehetségünknek vagy akár problémáinknak sincs jelentősége ahhoz képest, hogy tudjuk *kik vagyunk valójában*, kik leszünk, és miért vagyunk itt. Nem láthatjuk a természetfölötti világot – mint ahogy nem láthatjuk a mikroszkopikus világot sem –, de mindegyiknek elválaszthatatlanul részesei vagyunk.

A korai hívők így gondolkodtak. Ahogy azt a következő fejezetben látni fogjuk, a körülöttük lévő világ hitük szerint a sötétség foglya volt, mely azonban egy nap majd engedni fog. Annak ellenére, hogy harcuk szó szerint az egész ellenséges világ és annak minden ereje ellen volt, a velük munkálkodó Istennel és láthatatlan ügynökeivel csendesen létrehozták azt a globális valamit, amit úgy hívunk, hogy kereszténység. *Meg voltak róla győződve*, hogy a szellemi konfliktus valóságos, és végső soron nem vallhatnak kudarcot. És mi vagyunk az élő bizonyítékai annak, hogy nem is vallottak.

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Nem ebből a világból

Jézus letartóztatása és tárgyalása előtt a Gecsemáné kertjében elhangzott jólismert imájában azt mondta követőiről, hogy „*Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok*” (János 17:16). A hívők nyilvánvalóan a világban voltak, Isten által azzal megbízva, hogy minden nemzethez vigyék el az evangéliumot (Máté 28:19–20), de nem a világból voltak. Ez a paradoxon – hogy a világban voltak, de nem a világból – sok helyen igen emlékezetes módon jut kifejezésre a korai keresztények számára.

Megszentelt tér, szent föld és Isten jelenléte

A nyolcadik fejezetben beszéltünk a megszentelt tér fogalmáról. Az Ószövetségben az Izráeliták számára Isten teljesen *másmilyen* volt. A hely, ahol jelen volt, el volt választva minden más tértől. Ez nem Isten mindenható mivoltának tagadása volt, annak, hogy Isten mindenütt mindenkor jelen van. Inkább annak a területnek a kijelölése, ahol találkozni óhajtott népével. Ez volt az egyik oka a szent sátor és a templom meglétének. A megszentelt tér gondolata nem csupán Izrael sok törvényének és szertartásának indoklása volt, hanem a „kozmosz földrajz” gondolatának megerősítése is – a világ fel lett osztva a kisebb istenek és a Mindenható, Izrael Istene között.

A megszentelt tér gondolata drámai módon kerül át az Újszövetségbe. Csak azt kell megkérdeznünk, hogy „hol van most Isten jelenléte”. Míg Isten mindenütt jelen van általánosságban, *ott lakozik minden hívőben* különösképpen. Ha hiszed, ha nem, *te* megszentelt hely vagy. Pál nagyon világosan írja, hogy „*a ti testetek a bennetek lakozó Szent Szellemnek temploma*” (I Korintus 6:19).

Ugyanez igaz a helyre, ahol a hívők csoportként összegyülekeznek. A Korintusiaknak írt levelében Pál azt mondta nekik, hogy „*Isten temploma vagytok*” (I Korintus 3:16). Azt mondta az efezusi hívőknek, hogy „*Isten háztartásának tagjai [...] szent templom az Úrban. Őbenne lettetek egybeépítve Isten lakhelyévé a Szellem által*” (Efezus 2:19, 21–22, szó szerinti fordítás).

S ennek meghökkentő vonzatai vannak. A legtöbbünk számára ismerős Jézus kijelentése, miszerint „*Mert a hol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük*” (Máté 18:20). De ha ezt az Ószövetségből ismert megszentelt hely gondolatával szemléljük, akkor ez a kijelentés azt jelenti, hogy ahol a hívők összejönnek, a szellemi hely, amit elfoglalnak megszenteltté lesz a sötétség erőinek közepette.

Isten végső lakozásának helye az Ószövetségben Izrael volt – a Jeruzsálemi szentélyben. Izrael megszentelt helyé lett, mert ez volt a hely, ahol Isten jelenléte lakozott. Ezt a szent helyet

azonban veszélyeztették a körülötte lévő népek és azok ellenséges istenei. Ugyanilyen módon ma a hívők szellemi háborúban vannak. Most mi vagyunk Isten temploma, az a különleges hely, ahol Isten Szelleme lakozik, jelenlétének fénylő pontocskái – és szét vagyunk szórva az egész világon, ami a sötétség erőinek fogságában van.

Sátánnak átadva

Jól illusztrálja a gondolatot Pál a helyi gyülekezet szentségével kapcsolatos szemlélete. A szentek minden közössége megszentelt hely volt, nem volt helye a megtéretlen bűnnek.

A nyolcadik fejezetben láttuk, hogyan bánt Izráel tábora a bűnnel, hogy megőrizze annak szentségét – megszentelt terét. Beszéltünk az Engesztelés Napjáról (III Mózes 16), amikor a nép bűne szertartásszerűen egy kecskére volt helyezve – arra, amelyiket „Azazelnek” szántak (III Mózes 16:8, 10). Azazelt egy démoni lénynek tartották, aki a vadonban lakott. Az Izráeliták kiküldték a bakot a pusztába, ami elvitte a bűneiket. A cselekedet szimbolikusan elküldte a nép bűnét oda, ahova való volt – a pusztába, a szellemi sötétség helyére.

Pál utasítása szerint a korintusi híveknek ugyanígy kellett bánni a bűnnel – oda kellett küldeni, ahova való volt. Az I Korintus 5-ben Pál egy szexuális erkölcstelenségben élő emberről ír, akinek meg kellett térnie. Arra utasította a hívőket, hogy „adják át ezt az embert Sátánnak” (I Korintus 5:5, szó szerinti fordítás). Az indoklás világos: a bűnnek nincs helye szent helyen. A híveknek el kellett távolítani a meg nem tért keresztényeket a gyülekezetből (I Korintus 5:9–13). A gyülekezetből való kitiltás Sátán területére történő száműzés volt – vissza, ki a világba.

Pál remélte, hogy az eredmény a meg nem tért személy számára „a hústest pusztulása lesz, hogy a szelleme megmeneküljön az Úr napján” (I Korintus 5:5, szó szerinti fordítás). (A jelentés itt nem a fizikai halál, hanem a testi kívánság halála, ami rabul ejtette ezt az embert [Galata 5:24; I Korintus 11:32–33]).

A bemerítkezés, mint szellemi háború

Péter álláspontja ezzel kapcsolatban megegyezett Páléval – a hívők a sötétség erőivel küzdenek. Hadászati gondolkodása az egyik legfurcsább szakaszban található az Újszövetségben, az I Péter 3:14–22-ben:

De ha szenvednétek is a becsületesség kedvéért, áldottak vagytok. De ne féljete a fenyegetésüktől vagy essetek zavarba, hanem válasszátok el Krisztust mint Urat a szívetekben, mindig készen állván védekezni bárkinek, aki számon kér titeket a bennetek levő reménységgel kapcsolatban. De tegyétek azt udvariasan és tisztelettel, jó lelkiismeretetek lévén, hogy amiben rágalmaztatok, akik káromolják Krisztusban levő jó viselkedéseteket megszégyenüljenek. Mert jobb a jó cselekedetekért szenvedni, ha Isten akarja, mint a gonosz cselekedetekért. Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, az igaz a nem igazakért, azért, hogy Istenhez hozhasson titeket, megölettetvén a testben, de megelevenítettvén a szellemben, amiben el is ment és hirdetett a börtönben levő

szellemeknek, akik előzőleg engedetlenek voltak, amikor Isten türelme megvárta Noé napjaiban amíg készült a bárka, amiben kevés – azaz nyolc lélek – menekült meg a vízen keresztül. És ugyancsak ezzel összhangban a bemerítés most megment titeket, nem a test szennyének lemosása, hanem Istenhez benyújtott kérelmezés jó lelkiismeretért a Jézus Krisztus feltámadása által, aki az Isten jobb kezénél van, felmenvén a mennybe, s alávetettek angyalok, fejedelemségek és erők.

(LEB)

Biztos vagyok abban, hogy észrevettétek a furcsaságokat ebben a szakaszban. Mi köze van a bárkának, Noénak és a bebörtönzött szellemeknek a bemerítkezéshez? És vajon ez a szöveg azt állítja, hogy a bemerítkezés ment meg minket?

Amit itt Péter művel, az hasonló ahhoz, amit Pál tesz a Róma 5-ben. Pál Jézusról beszélt abban a szakaszban, de Ádám is ott járt a fejében. Gondold csak el, Jézus bizonyos értelemben ellentéte volt Ádámnak. Ezért mond Pál apostol ilyeneket, hogy „*Mert miképpen egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek: azonképpen egynek engedelmissége [ti.: Jézusé] által sokan igazakká lesznek*” (Róma 5:19). Péternek azonban nem Ádám, hanem Énók jár az eszébe, amikor Jézusról ír az I Péter 3-ban. Péter számára ugyanakkor Énók és Jézus nem ellentétek voltak. Énók analógiaként szolgál valamihez, amit Jézusról akar mondani.

Már hogy mit akar mondani?! – gondolhatod. Végülis Énókról csak néhány vers van az Ószövetségben (I Mózes 5:18–24). Csak annyit tudunk meg ott, hogy a nagy Özönvíz előtt élt, és „*Istennel járt hűségesen, aztán már nem volt sehol, mert Isten elvitte őt*” (I Mózes 5:24, NIV²⁷). Ezeknek a verseknek nem sok köze van ahhoz, amit Péter az I Péter 3-ban Jézusról mond.

Hogy megértsük, miért történhetett, hogy amit Énók tett emlékeztette Pétert Jézusra, meg kell ismernünk, mit olvasott Péter Énókról egyes Ószövetségen kívüli zsidó könyvekben. Péter jól ismert egy bizonyos ókori zsidó könyvet, aminek sok mondanivalója volt Énókról. Nem meglepően I Énóknak nevezik a könyvet. Sok részlettel egészíti ki ez a könyv különösen az I Mózes 6:1–4-et azzal kapcsolatban, hogy mi történt az Özönvíz idején, amikor Istennek fiai (Énók vigyázóknak hívja őket) gyermekeket nemzettek (a nefileket, vagyis az óriásokat) földi nőknek. Amikor mind Péter, mind Júdás a Noé napjaiban vétkező angyalokról ír (II Péter 2:4–5; Júdás 6), akkor azokra az I Énókban található gondolatokra utal, melyek nem képezik részét a bibliai özönvíz-történetnek. Az I Mózes özönvíz beszámolója példának okáért sosem állítja, hogy Isten mennyei fiai be lettek volna börtönözve a halottak alvilági birodalmában a napok végéig, az I Énók viszont igen (I Énók 6:1–4; 7:1–6; 10:4,11–13).

Valami, ami ebben a „szellemek börtönében” történt az I Énókban, adott Péternek Jézusról valamiféle megértést. Az I Énók történetben Énók lát egy álmot, amelyben a bebörtönzött szellemek arra kérik, járjon közben Istennél az érdekükben. Végülis Énók Istennel járt – ki lenne alkalmasabb, hogy megkérje Istent, legyen engedelkeny és bocsássa szabadon őket? Énók közbenjárt Istennél, de rossz hírt kapott. Isten válasza egy nyomatékos *nem* volt. És Énóknak át kellett adnia ezt a válasz – leszállt hát a szellemek börtönébe. Megmondta nekik, hogy még mindig ítélet alatt vannak.

²⁷ New International Version, Új Nemzetközi Verzió

Péter Jézus analógiájaként használta ezt a történetet. Amit Péter megpróbál átadni nekünk az, hogy amikor Jézus meghalt, leszállt a halottak birodalmába, és volt egy üzenete a bukott isteni lények számára. Amikor meglátták Jézust a halottak lakhelyére lépni, bizonyára azt gondolták, hogy démon társaik győztek, és hamarosan kikerülhetnek a börtönből. Ehelyett Jézus azt mondta nekik, hogy nem sokáig fogják itt látni – hamarosan feltámad. Az egész Isten tervének része volt. Nem hogy nem győztek – *még mindig ítélet alatt voltak, és kárhozatra ítélve*. Ezért van az, hogy ez a fura szakasz úgy végződik, ahogy: Jézus „*felment a mennybe*” és leült „*Isten jobbján, s alávetettek angyalok, hatalmasságok és erők*”.

Miért kapcsolja össze mindezt Péter a bemelegítéssel? Péter fejében Jézus halálát és feltámadását – teljessé téve győzelmének bejelentésével a démoni erőknek – a bemelegítés jelképezi. A bemelegítés Jézus halálát, temetését és feltámadását szimbolizálja (Róma 6:1–11).

Péter számára a bemelegítés „*összhangban van*” mindezzel, mert ez egy „*Istenhez benyújtott kérelmezés jó lelkiismeretért a Jézus Krisztus feltámadása által*” (I Péter 3:21). A görög szó, amit *kérelmezésnek* fordítunk egy fogadalomra utal, amit valaki tesz. A görög szó a „lelkiismeretre” gyakran a jót a rossztól való megkülönböztetés képességére utal. De nem erről van itt szó. A jó és a rossz közti különbségnek nincs különleges kapcsolata Jézus halálával, temetésével és feltámadásával. A görög szó egy elköteleződésre is utal – éspedig egy jó és nem ostoba elköteleződésre. Ide érkezik Péter az I Péter 3-ban. Lényegében *a bemelegítés egyfajta hűség fogadalom volt és egy üzenet a démoni erőknek* (és egyben a jelenlévő embereknek), hogy kinek az oldalán is állasz ebben a szellemi háborúban. Az ókori keresztények jobban értették ezt, mint mi manapság. A korai gyülekezet bemelegítési szertartása tartalmazta Sátán *és az ő angyalainak* megtagadását – éspedig pont emiatt a szakasz miatt.

Miért is fontos ez

Először is meg kell értenünk, hogy a hívők megszentelt föld, Isten jelenlétének lakhelye – ami az Ószövetségben a „dicsőség” volt. Vajon így is élünk? Az Izráeliták és Jézus napjainak hívei állandó szükségét érezték, hogy különbözzenek a hitetlenektől. Nem az volt a cél, hogy szándékosan furcsák legyenek, hogy a hitetlenek reméljék, sikerül elkerülni minden érintkezést. Izráelnek „*papok királyságának*” és „*szent nemzetnek*” kellett lennie (II Mózes 19:6). Az életnek az a módja, amit Isten tervezett gyermekei számára gyümölcsöző, produktív, boldog léthez vezetett. Az Izráelitáknak vissza kellett volna vonzani az ellenséges istenek fogságában sínylődő embereket az igaz Istenhez.

Amikor világnézetünk ráhangolódik Isten tervére, hogy megmentse az embereket minden népből és Isten családjának tagjává tegye őket, akkor nem ebből a világból valók vagyunk. Ebből a világból valónak lenni azt jelenti, hogy beszipant minket a világ gondja, és aszerint élünk. A hitetleneknek meg kellene tudni állapítani beszédünkből, viselkedésünkből, erkölcsünkből és másokhoz való hozzáállásunkból, hogy nem vagyunk cinikusok, önzők és durvák – hogy nem arra összpontosítunk, hogy előrébb jussunk, vagy hogy kihasználjuk az embereket. Nem azért élünk, hogy a magunk kedvében járjunk. Ezeknek a dolgoknak a szöges ellentéte kellene hogy legyünk. Más szavakkal, úgy kell élnünk, ahogy Jézus élt. Az emberek a közelében akartak lenni *mert* nem olyan volt, mint mindenki más.

Másodszor, amit a gyülekezeteinkben teszünk, annak fel kell emelnie Istent és Jézust. A bibliai időkben a sátorhoz vagy a templomhoz járulás megerősítette Isten tökéletességének és másságának – és gyermekei iránti szeretetének – gondolatát. Ezek a dolgok kéz a kézben járnak. Miért akar egy Isten, akinek semmire sincs szüksége és mindenek fölött áll emberi családot? Miért vesződik Isten azzal, hogy egy új családot teremj, miután elveti a népeket Babelnél más istenekre bízva őket? Miért nem hagyja az egészséget? Mert szeret minket.

Annak tudata, hogy Isten tehetett volna valami mást is, de nem tett, tölti meg jelentéssel a szeretet kifejezést. Amikor a gyülekezet csak Isten szeretetéről beszél, anélkül, hogy felhívna a figyelmet ennek a szeretetnek az iróniájára, amikor Isten más jellemvonásaival állítjuk szembe, akkor a hívek ezt a szeretetet magától értetődőnek tekintik. Olcsónak tűnhet ez a szeretet teszem azt azoknak az embereknek, akik nincsenek tudatában Isten szentségének.

A harmadik vonzata annak, amiről ebben a fejezetben szó volt, hogy a sötétség erői a viselkedésünkből tudják, hogy kinek az oldalán állunk. Nem bolondok ők. Látják Isten iránti hűségünket, látnak minket cselekedni és látják döntéseinket, hogy Jézust követjük: olyan dolgokból, mint a bemelegítés és a bűnnel szembeni ellenállás. De azt is látják, amikor hűtlenül cselekszünk Isten iránt, és pontosan értik, milyen sebezhetőséget hoz ez az életünkbe. Ha hiszünk, ha nem, figyelnek minket – a szellemi háború *mindkét oldaláról*.

Könnyebb ezeket a dolgokat megérteni, mint megélni. Bár megváltottak, bukottak is vagyunk. Hogy ezen igazságok szerint élhessünk, elménket és szívünket afelé kell fordítanunk, hogy miért vagyunk itt, idegenként élve saját világunkban. Mint ahogy Jézus, mi sem vagyunk e világból valók – ebben, de nem ebből a világból vagyunk (János 8:23; I János 4:4). Ez a kontraszt, és helyzetünk még élesebbé válik, amint megragadjuk mit is jelent valójában Isten gyermekének lenni.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Isteni természet részesei

Van fogalmad arról, *ki is vagy te valójában?*

Már korábban feltettem a kérdést, de itt az ideje, hogy újra megkérdezzük. Igen, itt vagyunk a világban, de nem vagyunk e világból valók. Igaz, hogy kegyelem által menekültünk meg abban való hit által, amit Jézus tett a kereszten (Efezus 2:8–9). Ez azonban csak a kezdete a megértésnek, hogy Isten mire készült.

Eredeti terve Édenben az volt, hogy egybeolvassza emberi családját isteni családjával, Isten mennyei fiaival, akik itt voltak már a teremtés előtt (Jób 38:7–8). Nem állt el ettől a tervétől a bukás után sem. Keresztény! Isteni lényé leszel változtatva, olyan leszel, mint Isten *elohim* gyermekei, mint maga Jézus (I János 3:1–3).

A teológusok sokféleképpen utalnak erre a gondolatra. A legközismertebb a *megdicsőülés*. Péter úgy utalt erre, hogy „*isteni természet részesei*” (II Péter 1:4). János így fogalmazta meg: „*Lássátok miféle szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak hívattassunk; és azok is vagyunk*” (I János 3:1, ESV, a szerző kiemelésével). Ebben a fejezetben azt fogjuk megnézni, hogy hogyan közvetíti a Biblia ezt az üzenetet.

Isten fiai, Ábrahám magva

Amikor Isten átadta a népeket kisebb isteneknek Babelnél, úgy tette ezt, hogy tudta, előlről fogja kezdeni saját új emberi családjával. Elhívta hát Ábrahámot (I Mózes 12:1–8) mindjárt Babel után (I Mózes 11:1–9). Ábrahámon és feleségén, Sárán keresztül szándékozott visszatérni eredeti Édeni tervéhez.

Isten népe, Ábrahám gyermekei, az Izraeliták végső soron kudarcot vallottak abban, hogy Isten áldásos uralkodását helyreállítsák a Földön. De egy azok közül a gyermekek közül sikerrel *fog* járni. Isten emberré fog válni Jézusban, Dávid, Ábrahám és Ádám leszármazottjában. És Jézuson keresztül teljesül Isten ígérete, hogy egy napon megáldja a népeket, akiket Babelnél megbüntetett. Pál több helyen írt erről. Alljon itt kettő:

Kijelentés által ismertetett meg velem a titok, ahogy arról korábban röviden írtam, hogy meg tudjátok érteni amikor olvassátok az én betekintésemet Krisztus titkába: [...] hogy a nemzetek örökostársak, és társtagjai a testnek, és társakként veszik ki részüket az ígéretből Jézus Krisztusban az evangélium által.

(Efezus 3:3–6, LEB).

Mert ti mindannyian Istennek fiai vagytok a Jézus Krisztusban való hit által [...] Nincs sem zsidó, sem görög, sem szolga, sem szabad, sem férfi, sem nő, mindannyian egyik

vagytok Jézus Krisztusban. Ha pedig Krisztuséi vagytok, akkor Ábrahám leszármazottai, örökösök az ígéret szerint.

(Galata 3:26–29, LEB).

Ahogy azt már megmagyaráztam az előző fejezetekben: végig az Ószövetségben azok a népek, akik nem Izráeliták voltak, olyan területeken éltek, melyek kisebb istenek hatalma alá kerültek, akiket Isten kijelölt ezek fölé a népek fölé Babelnél. Ott és akkor az Izráelen kívüli népek kitagadtattak az igaz Istennel való kapcsolatból. Izráel, és csak Izráel volt Isten „része” (V Mózes 32:9) az emberiségből. Sokféleképpen utaltak az Izráeliták ezekre a kitagadott népekre. Voltak földrajzi, vagy etnikai kifejezések (mint például egyiptomiak, moábiták, amálekíták), de az összefoglaló megnevezés az Újszövetségben a nemzetek²⁸, amit a latin *gens* (népek) szóból származik. Ha nem zsidó voltál, akkor „goy” voltál.

Az Újszövetség története arról szól, hogy Ábrahám egyik leszármazottja – Jézus – nemcsak Ábrahám nemzeti leszármazottait (az Izráelitákat / zsidókat) vásárolta vissza, hanem minden nemzetet, akik előzőleg ki lettek tagadva az igaz Istennel való közösségből. A fent idézett versekben Pál a népek Isten családjába történő befogadását titoknak nevezte. Megdöbbenette őt, hogy az Isten által elvetett népek, akik más istenek irányítása alatt álltak, örökölhetik az Ábrahámnak tett ígéretet.

Krisztusban *mindenki*, aki elfogadja az evangéliumot Yahweh, az igaz Isten gyermeke, Ábrahám, Izsák és Jákób Istenének gyermeke (János 1:12; Galata 3:26; Róma 8:14). Ezért van az, hogy az Újszövetség családi kifejezésekkel él (fiak, gyermekek, örökösök), amikor a hívőkről beszél, és az Isten általi „fiúvá fogadás” nyelvezetét használja (Róma 8:15, 23; Efesus 1:5; Galata 4:5). Az örökség nyelvezete kristálytisza és szándékos. Elmondja nekünk, kik vagyunk: Isten új isteni-emberi családja. A hívő végzete, hogy azzá váljon, ami Ádám és Éva eredetileg voltak: halhatatlan, dicsőséges képviselői Istennek, Isten jelenlétében élve.

De még ez sem fejezi ki teljesen, hogy kik vagyunk. A legcsodálatosabb az egészben, ahogy Jézus lát minket.

Egy családi találkozó

A Zsidó levél első két fejezete drámai képet fest Isten összevegyült – mennyei és emberi – családjáról. Mi több, ez a legfelkavaróbb szakaszok egyike a Bibliában.

A Zsidó levél első fejezete kijelenti, hogy Jézus oly sokkal jobb az angyaloknál (4.vers, LEB). Senki nincs magasabban Isten Mennyei Tanácsában, mint Jézus. Végülis Ő Isten. Valójában az író azt állítja, hogy mivel egyetlen angyal sem volt alkalmas, hogy emberré váljon és örökölje a királyságot, az angyaloknak is imádniuk kell Jézust (5–6. versek, LEB). Jézus a király!

²⁸Károli a pejoratív „pogányok” szót használja, amit én az eredeti görög ἔθνη után nemzetek-nek fordítok.

Ugyancsak megfelelően a héber גוי goy, „nép” kifejezésnek.

Figyelemreméltó, hogy mikor Jézus emberré vált, egy rövid időre kisebbé tétetett az angyaloknál. Egy lett közülünk. Az emberek kisebb teremtmények, mint a mennyei lények, amilyenek az angyalok. A levél írója a következő kérdést teszi fel:

Micsoda az ember, hogy gondod van rá, vagy az ember fia, hogy törődsz vele? Egy kis időre kisebbé teted az angyaloknál; megkoronáztad őt dicsőséggel és tisztességgel, mindent lábai alá vetettél [...] De látjuk Őt, aki egy kis időre alacsonyabbá tétetett az angyaloknál, név szerint Jézust, aki a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg, azért, hogy Isten kegyelméből mindenkiért megízlelhesse a halált.

(Zsidó 2:6–9, ESV)

Mi az eredménye annak, amit Jézus tett? Mondhatjuk, hogy az *üdvösség*. Ez igaz is, de elmarad attól, amit a Zsidó levél írója tudatni akart velünk. Mert Isten emberré lett Jézus Krisztusban, halandó követői istenivé fognak válni – és ugyanannak a családnak lesznek tagjai.

Egy napon halálunkkor, vagy Jézus Földre történő visszatértekor a földi királyság végső formájában az új Édenben, Jézus bemutat minket a Mennyei Tanács többi tagjának, és annak tagjait bemutatja nekünk. Olyanná lett, mint mi, hogy mi is olyanná lehessünk, mint Ő.

¹⁰Mert illendő vala, hogy a kiért minden és a ki által minden, sok fiakat vezérelvén dicsőségre, az ő idvességök fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé. ¹¹Mert a megszentelő és a megszenteltek egytől valók mindnyájan, a mely oknál fogva nem szégyenli őket atyjafiainak hívni, ¹²Mondván:

»Hirdetem a Te nevedet az én atyámfiainak,
a gyülekezetnek²⁹ közepette dicséretet mondok Néked

¹³[...] Ímhol vagyok én és a gyermekek, a kiket az Isten nekem adott.«

(Zsidó 2:10–13)

Ahelyett, hogy zavarba jött volna a Mennyei Tanácsban az *elohim* (istenek) előtt, amikor emberré lett – ezzel alacsonyabb rangúvá lévén náluk – Jézus kedvét leli ebben. Mindez egy nagy stratégia része volt. Ott állván a Tanácsban (a „gyülekezetben”) bemutat minket: *Íme – nézzetek rám és a gyermekekre, akiket Isten nekem adott. Most már együtt vagyunk örökre.* És pontosan ez volt a terv a kezdet kezdetétől.

Az a végzetünk, hogy belépünk Isten mennyei, dicsőséges családjába. Pál gyönyörűen fogalmazza meg ezt a Róma 8:18–23-ban:

¹⁸Mert azt tartom, hogy a miket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik. ¹⁹Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. [...] ²³Nemcsak ez pedig, hanem magok a Szellem zsengejének birtokosai, mi magunk is fohászodunk magunkban, várván a fiúságot, a mi testünknek megváltását.

(Róma 8:18–19, 23, Károli, javított)

Pál ugyanezzel az üzenettel bátorította a hívőket. Azt mondta a római hívőknek, hogy *„arra vannak predesztinálva, hogy elváltozzanak az Ő Fiának ábrázatára, hogy Ő legyen elsőszülött a*

²⁹ Érthető a Mennyei Tanács összegyülekezésére is, a kifejezés ugyanaz.

testvérek között” (Róma 8:29, LEB szövegbe illesztve). Azt mondta a Korintusi gyülekezetnek, hogy „*Mi pedig az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arczzal szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Szellemétől*” (II Korintus 3:18 Károli, javított), és hogy ember mivoltunk át fog változni, „*Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltson magára, és e halandó test halhatatlanságot öltson magára*” (I Korintus 15:53). Péter számára a csatlakozás Isten családi tanácsához azt jelentette, hogy „*isteni természet részeseivé leszünk*” (II Péter 1:4, Károli, szövegbe illesztve). János fejezte ki legegyszerűbben: „*hasonlókká leszünk Ő hozzá*” (I János 3:2).

Miért is fontos ez

Keresztényként bizonyára sokszor hallottuk, hogy olyanokká kell lennünk, mint Jézus. Ez így is van. Amikor azonban ezt halljuk, hajlamosak vagyunk ezt *kizárólag* úgy érteni, hogy jók legyünk, vagy legalábbis „kevésbé rosszak”. A majdhogynem felfoghatatlan gondolatot – hogy egy napon olyanok leszünk, mint Jézus Maga – teljesítmény-kötelezettséggé alakítjuk.

Ahelyett, hogy büntudatot éreznék, hogy mennyire nem vagyunk olyanok, mint Jézus, és fogadkoznánk magunkban, hogy „majd jobban igyekszünk”, meg kellene engednünk, hogy annak áldása amit tett és tenni fog, átalakítaná azt, ahogy arra gondolunk, mit jelent olyannak lenni, mint Ő.

A keresztény élet *itt és most* nem arról szól, hogy féljünk, nem vagyunk képesek szórakoztatni Azt, aki már akkor szeretett minket, amikor még a sötétség rabjai voltunk. A keresztény élet igazából két elgondolás megragadását jelenti: hogy *befogadtattunk* Isten családjába – ami azt jelenti, hogy Jézus a testvérünk, és hogy Isten úgy szeret minket, ahogy Jézust szereti – és hogy mi a *célja* Istennek velünk tervében, ami földi királyságának helyreállítását célozza. Mi vagyunk és leszünk *Isten Új Mennyei Tanácsa*. Ő a mi Atyánk. Mi pedig a gyermekei vagyunk, és az a végzetünk, hogy örökké ott éljünk, ahol Ő. Ugyanakkor munkatársai is vagyunk, azzal a feladattal megbízva, hogy segítsünk Neki felszabadítani azokat, akik még mindig a halál urának tulajdonában vannak és a sötétség erőinek foglyai.

Erről szól a Biblia, Édentől Édenig. *Ez* a végzeted. Nem arról szól az életed, hogy elnyerd helyedet Isten családjában. Azt nem lehet elnyerni. Az egy ajándék. Az életed most arról szól, hogy kimutasd nagyrabecsülésedet befogadtatásodért, élvezd azt, és megragadj másokat, hogy azt veled megoszthassák.

TIZENHATODIK FEJEZET

Angyalokon uralkodni

Kulcsfontosságú hitünk szempontjából, hogy megértsük, kik vagyunk Keresztényként. Isten fiai és leányai vagyunk mindannyian, egy újraformált Mennyei Tanács, mely már most részt vesz Atyánk királyságában. De ez még nem minden. Igen, Isten családi tanácsa vagyunk – de vajon mi végre?

Bár már most a királyságban vagyunk (Kolosse 1:13), még nem láttuk annak teljes kibontakozását – nem látjuk még, hogy a világ Édenné alakult volna. Ez a „már, de még nem” paradoxon többféle módon fut végig a Biblián. Ebben a fejezetben a „még nem” részbe szeretnék bepillantást adni, ami a „mi végre” kérdésre adja meg a választ.

Részvétel a királyságban most

Isten királyságában való részvételünk bizonyos értelemben nem előre meghatározott: nem pusztán robotok vagyunk előre programozott funkciókat ellátva. Ez sértené az alapelvet, miszerint Isten képmásai vagyunk, az Ő képviselői. Olyannak lettünk teremtve, mint Ő Maga. Ő pedig szabad. Ha nincs valódi szabadságunk, nem lehetünk Olyanok, mint Ő – definitíve *nem olyanok* lennének, mint Ő. Szabadok vagyunk, hogy engedelmessédjünk és imádjunk, vagy hogy lázadjunk, és magunkat kényeztessük. Learatjuk, amit vetettünk, de hogy mit vetünk, az nincs beprogramozva.

Isten azonban nagyobb, mint mi. Van egy terve, és az meg is fog valósulni. Sikere sem nem múlik az emberi szabadságon, sem nem kell ahhoz alkalmazkodnia. Nem tudjuk azt aláaknázni – sem mi, sem azok a mennyei lények, akik szintén szabadon választhatnak.

Gondolj csak a Mennyei Tanácsnak arra a találkozájára, amit az első fejezetben mutattam! Megkérdeztem, hogy elhiszed-e, amit a Biblia mond, és aztán elvittelek Isten és Mennyei Tanácsa ülésére az I Királyok 22-ben. Isten eldöntötte, (és annak meg is kell történnie), hogy eljött Akháb halálának ideje. Azután azonban Isten hagyta, hogy a Tanácsában résztvevő szellemi lények döntsék el, hogyan fog az megtörténni (I Királyok 22:19–23).

A predesztináció és a szabadság kéz a kézben dolgoznak Isten királyi uralmában. Szándékai sosem fognak megváltozni, vagy megrekedni. Közbejöhet a bűn és a lázadás és még mindig véghezviszi – más szabad képviselőin keresztül – amit őhajt. Ahogy azt C. S. Lewis mondta egyszer Istenről (Perelandra c. könyvében) „Bármit is teszel, Ő jót fog kihozni belőle. De nem azt a jót, amit neked készített, arra az esetre ha engedelmességtél volna neki”.

Milyen céllal vagyunk mi most Isten családi Tanácsa? Hogy részt vegyünk Istennel az emberek sötétségtől való megszabadításában. Hogy megmutassuk az embereknek, hogyan kell igaz módon és kegyelemmel élni – Istent utánozva azok számára, akiknek szüksége van az illusztrációra. Hogy terjesszük és megvédjük az igaz Istenről szóló igazságot egy olyan ellenséges világban, amely irigy mennyei intelligenciák uralma alatt áll. Valamint, hogy élvezzük az életet, ahogy Isten akarta azt.

Mindezek az elhívások tréningek az eljövendő királyságra. Ahogy Pál kérdezte a Korintusiakat, akik elvesztették mennyei perspektívájukat, miközben e világ ügyei miatt civakodtak „*Nem tudjátok-é, hogy angyalokat fogunk ítélni*” (I Korintus 6:3). Komolyan beszélt. Pál ezzel a kijelentésével valami egészen különleges dologhoz érkezett.

A nemzetek fölé állítva

A királyság végső formájának megérkezése még vissza van. Amikor az megérkezik, a sötétség erői vereséget fognak szenvedni. A démoni istenségek örökre elvesztik uralmukat a népek felett – *hogyan helyüket Isten megdicsőült emberi családjának és tanácsának adják át*. Nézzük meg mit mondott Jézus a Jelenések Könyvében!

²⁵Hanem a mi nálatok van, azt tartásátok meg addig, míg eljövök. ²⁶És a ki győz, és a ki mindvégig megőrzi az én cselekedeteimet, annak hatalmat adok a nemzeteken; ²⁷És uralkodik rajtuk vasvesszővel, mint a fazekas edényei széttöretnek; a miképen én is vettem az én Atyámtól: ²⁸És adom annak a hajnalcsillagot.

(Jelenések 2:25–28 Károli, javított)

Amikor Jézus eljön, hogy elfoglalja trónját egy új Földön – egy új globális Édenben – megosztja majd azt testvéreivel. A fejedelemségek és hatalmasságok le fognak vettetni trónjaikról, és mi fogjuk átvenni helyüket. Uralkodásuk nem Istenhez hű angyaloknak lesz átadva – *nekünk magasabb rangunk lesz Isten végső édeni királyságában*. Jézus emberi fivéreit és nőtestvéreit fogja hatalomra emelni.

Meglep ez a végső kijelentés a Jelenések 2:28-ban „*Adom annak a Hajnalcsillagot*”? Igen, furán hangzik, de Jézussal együtt történő uralkodásunkat fejezi ki a nemzetek felett, miután a gonosz erők megkapták a magukét. A „hajnalcsillag” Isteni lények leírására szolgál (Jób 38:7). Egyben egy messiási kifejezés. Merthogy a messiás isteni személy, a „csillag nyelvezet” volt használatos eljövételének leírására. A IV Mózes 24:17 azt mondja, hogy „*Csillag származik Jákóbból, és királyi pálcza támad Izráelből*”. A Jelenések könyvében Jézus így írja le Önmagát: „*Én vagyok Dávidnak ama gyökere és ága: ama fényes és hajnali csillag*” (Jelenések 22:16).

A Jelenések 2:25–28 megfogalmazása igen erőteljes. Nemcsak azt *mondja* Jézus, hogy ő a messiási hajnalcsillag, de *nekünk adja* a hajnalcsillagot – megosztja velünk messiási uralkodását. A Jelenések 3:20–21 még egy lépéssel továbbviszi ezt a gondolatot, nehogy a hívők figyelmét elkerülje a lényeg:

²⁰Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem. ²¹A ki győz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe üljön velem, a mint én is győztem és ültem az én Atyámmal az ő királyiszékében.

(Jelenések 3:20–21)

Miért lettünk volna Isteni természet részesévé téve? Miért mutat be Jézus bennünket a Mennyei Tanácsban, mint fivéreit és nőtestvéreit? Azért, hogy Isten átadhassa nekünk a Föld feletti hatalmat, ahogy azt eredetileg is kívánta. A menny visszatér a Földre egy új, globális Édenben.

Az örökkévaló Éden

Az I Mózes első fejezetétől kezdődően Éden központi szerepet játszott Isten az embernek, a többi mennyei képmásának és királyságának szánt tervében. Így aztán nem meglepő, és nem is véletlen, hogy a Jelenések könyvének utolsó fejezete visszavisz minket Édenbe.

¹És megmutatá nékem az élet vizének tiszta folyóját, a mely ragyogó vala, mint a kristály, az Istennek és a Báránynak királyiszékéből jövén ki ²Az ő utcájának közepén. És a folyóvizén innen és túl életnek fája vala, mely tizenkét gyümölcsöt terem vala, minden hónapban meghozván gyümölcsét; és levelei a nemzetek gyógyítására valók. ³És semmi elátkozott nem lesz többé; és az Istennek és a Báránynak királyiszéke benne lesz; és ő szolgálják néki; ⁴És látják az ő orcáját; és az ő neve homlokukon lesz. ⁵És ott éjszaka nem lesz; és nem lesz szükségök szövétnekre és napvilágra; mert az Úr Isten világosítja meg őket, és országolnak örökkön örökké.

(Jelenések 22:1–5, Károli, javított)

Észrevetted, hogy az élet fája gyógyítja a nemzeteket? A nemzeteket, akiken egykor fejedelemségek és hatalmasságok uralkodtak, Isten új fiai és leányai fogják uralni – *te és én*.

Nem ez volt az első eset, hogy az Élet Fája felbukkant a Jelenésekben. Amikor Jézus azokról beszélt a Jelenések 2:7-ben és 11-ben, akik végig hitben maradnak, azt mondta, hogy „*A győzedelmesnek enni adok az élet fájáról, a mely az Isten paradicsomának közepette van... A ki győz, annak nem árt a második halál*”. Az Élet Fájára való hivatkozás világosan édeni. Az első halál a fizikai halálra utal, melyet Ádám bűne és az Édenből való kizáratás hozott be. Mivel minden ember – hívők és nem hívők egyaránt – fel lesznek támasztva az ítélet előtt, a második halál a végső ítélet (Jelenések 21:8). Akik együtt fognak élni Istennel az Új Édenben, nem fogják elszenvedni a második halált.

Miért is fontos ez

Sok kereszténynek nem megfelelő nézete van a másvilágról. Az írások nem mondanak el mindent arról, hogy milyen lesz, de néhány dolog bizonyos. Nem fogunk végtelenségig hárfákon játszani és himnuszokat énekelgetni, miközben felhőkön lebegünk. Nem is fogunk mennyei párnákon ücsörögve eltávozott szeretteinkkel, vagy múltbéli jólismert hívőkkel csevegni.

Ehelyett azt az életet fogjuk élni, amit Éden kínál – annak élvezetével leszünk elfoglalva, hogy gondját viseljük Isten alkotásainak azon mennyei lényekkel karöltve, akik hűek maradtak Istenhez. A Menny és Föld nem lesznek többé elválasztva egymástól.

Végzetünk ismeretének formálnia kell gondolkodásunkat itt és most. Ahogy Pál apostol mondta: „*A miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, a miket Isten készített az őt szeretőknek*” (I Korintus 2:9). Ennek a lenyűgöző, dicsőséges kimenetelnek az ismerete segít jelen körülményeinket helyesen látni. Nem sokkal az idézett szöveg után a következőket írta Pál a korintusiaknak:

³Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, az irgalmasságnak atyja és minden vigasztalásnak Istene; ⁴A ki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, ⁸Mert nem akarjuk, hogy ne tudjatok atyámfiai a mi nyomorúságunk felől, a mely Ázsiában esett rajtunk, hogy felette igen, erőnk felett megterhelgettünk, úgy hogy életünk felől is kétségben valánk: ⁹Sőt magunk is halálra szántuk magunkat, hogy ne bizakodnánk mi magunkban, hanem Istenben, a ki feltámasztja a holtakat:

(II Korintus 1:3–4, 8–9)

Isten meg tud minket őrizni az életben. De még a halálban is, fel fogunk támadni, és együtt ülünk Jézussal a trónjára (Jelenések 3:21).

Vagy úgy élünk, hogy sorsunk kimenetele a szemünk előtt van, vagy nem. Ha azonban tudatában vagyunk végzetünknek, az változtatni hivatott viselkedésünkön. Ha tudnád, hogy egy napon egy lakásban laksz majd, vagy egy irodában dolgozol azzal, akit most kritizálsz, lekicsinyelsz, vagy valamilyen más módon megvetsz, akkor meglehet egy kicsivel több erőfeszítést fektetnél abba, hogy inkább békítő, bátorító legyél, sőt még akár esetleg barátja is légy az illetőnek. Hogy lehetséges akkor, hogy olyan rosszul bánunk a keresztény társainkkal? Hogy lehetséges az, hogy nem vetünk be annyi energiát abba, hogy egy hitelent Jézus felé mozdítsunk, mint abba, hogy veszekedjünk vele? Vagy ott áll látókörünkben az örökkévalóság, vagy nem.

Mennyi uralkodást kell Jézusnak megosztania veled, hogy boldog legyél? A kérdés furcsának tűnhet, hiszen *bármennyi* ilyen ajándék Jézustól csodálatos lenne. Akkor miért versengünk hívőkkel pozíciókért? Miért civakodunk egymással előnyökért, figyelemért és személyes nyereségért? Talán nem vagyunk jobbak a korintusiaknál, akiket Pál emlékeztetett végzetükre? Vagy elégedettek vagyunk azzal, hogy együtt uralkodunk Vele vagy nem.

Keresztény, itt az ideje, hogy úgy élj, mintha tudnád, ki vagy, és ismernéd Isten terveit számodra.

Összegzés

Elérkeztünk utazásunk végére. Bizonyára jobb azonban azt mondanunk, hogy még csak most indultunk. Fontolóra vettünk néhány alapvető kérdést. *Léteznek-e más istenek? Ha igen, vajon nagy különbséget jelent ez abban, hogy hogyan értjük a Bibliát? Mit jelent az vajon a hitünk számára, ha feltételezzük, hogy a láthatatlan világ, amiről a Biblia ír tényleg valóságos – és nemcsak az ismerős, elfogadott részek, hanem a szokatlan és sokszor figyelmen kívül hagyott részek is?* Amint elkezdtem megragadni az írásokban a természetfölötti áramlat sodrását, rádöbbsentem, hogy egy csomó dologról másként kell gondolkodnom. De ezeket a dolgokat két szóban össze tudom foglalni: *helyzetünk* és *célunk* tudatos ismerete. Remélem, mindkét területen kihívást találtál, ahogy végigolvastad ezt a könyvet.

Identitásunk – van egy otthonunk Isten családjában

E könyv témájának nagyon komoly vonzatai vannak annak felfogásában, hogy mit jelent Kereszténynek lenni, – azaz „Krisztusban” lenni, ahogy azt az Újszövetség gyakran mondja. Amint rájövünk, hogy az Ószövetség istenei valóságosak, azonnal érthetővé válik Isten azon parancsolata, hogy ne legyenek más isteneid Yahveh-n, Izráel Istenén kívül. A parancsolat nem arról szól, hogy ne figyelj a pénzre, jachtokra vagy kocsikra, hanem Isten, népe iránt tanúsított féltékeny szeretetéről szól. Másképpen szólva, *a parancsolat pontosan azt jelenti, amit mond.* Ugyanakkor nehéz nem észrevenni a minden istenek Istenén kívül bármely más istenhez való hűség örültségét.

Az ítélet szörnyűsége, mellyel Isten sújtotta az isteneket és népeiket (a „nemzeteket”) szintén elég nyilvánvaló. *Ki lettünk tagadva* és ki lettünk szolgáltatta más istenek romlottságának és kizsákmányolásának. Ahogy Pál fogalmazza, elidegenedtünk Istentől, és kívül valók lettünk szeretete szövetségétől (Efézus 2:12). Elveszettek voltunk, a sötétség rabságában, Isten ellenségeiként, láthatatlan hűbérurak szolgálatában (Efézus 4:18; Kolosse 1:21).

E helyzet megragadása több értelmet ad olyan doktrinális fogalmaknak, mint a „*fiúvá fogadás*” vagy az „*örökség*”. Kontextusba helyezi azokat. Isten nem volt hajlandó elvetni tervét, hogy családjával együtt a Földön lakjon, élvezve a teremtett világot, amit saját kezével alkotott. Igen, Bábelnél hátat fordított az emberiségnek, de a következő pillanatban elhívta Ábrahámot, hogy egy új családot támasszon – hogy ezen keresztül majd a kitagadottak is visszatálhassanak Hozzá (Ap.Csel. 10:26–27).

A bibliai szellemvilág természetfölötti valóságként történő elfogadása lényeges a Biblia megértésében. Azt is megmagyarázza, hogy az Ószövetség története során a bálványimádás miért különbözött minden más bűntől. Ez volt *A* bűn. Izráel azért teremtett, hogy hűséges legyen Istenhez, és amikor ehelyett más istenekhez fordult, száműzetésbe küldetett, kivettetett, a többi nemzetekhez hasonlóan. Ez a központi oka annak, hogy a Bibliában az üdvösség mindig

hittel kapcsolatos kifejezésekkel van leírva. Isten végső soron nem jobb viselkedést keres. Hitet keres – *hívő lojalitást*. Amikor úgy döntünk, hogy szívünket az istenek Istene felé fordítjuk, megment minket. Ha más felé fordítjuk, olyasmit vetünk, amit egy napon le fogunk aratni.

Számunkra ma a hívő lojalitás azt jelenti, hogy elfogadjuk, amit Jézus tett a kereszten, mert Ő testben megjelent Isten volt. Erkölcsünk és viselkedésünk (cselekedeteink) nem azért vannak, hogy elég hűségessé váljunk Isten iránt, hogy befogadjon bennünket. Azért követjük parancsolatait, mert már Őt választottuk. Parancsai a mi boldogságunkhoz és megelégedettségünkhöz fognak vezetni, mert elfordítanak minket önmagunk és mások elpusztításától. Abba az életmódba adnak bepillantást, ami tökéletes harmóniában van Istennel, és családjának – a mi családunknak – többi tagjával – legyenek azok láthatók vagy akár láthatatlanok –, királyságában az új Édenben.

Célunk – mindannyian szerepet játszunk Isten Éden visszaállítását célzó tervében

Az Isten családjában való részvételnek egyetlen feltétele van: az istenek Istenében való tántoríthatatlan hit, aki Jézus Krisztus személyében jött el hozzánk. Ez a tagság nem csupán csodálatos privilégiumokkal jár, de világos célt is ad az életben.

Isten családtagjainak küldetése van: hogy Isten ügynökei legyenek áldásos uralkodása visszaállításában a Földön, és kiterjesszék a családi tagságot. Isten rajtunk keresztül hajtja előre az Ap.Csel. 2-ben kezdődött Nagy Visszafordítást, a gyülekezet, Krisztus Teste megszületésétől addig az időig, míg az Úr visszatér. Ahogy a gonoszság ragályként terjedt végig az emberiségen az első Éden kudarcától kezdődően, ugyanúgy terjed ellenanyagként az evangélium ugyanazon a fertőzött tömegen. Mi vagyunk az istenek Istenéről szóló igazság *hordozói*, mely *minden* nemzet iránti szeretetéről és a teremtés óta tartó azon vágyáról szól, hogy földi otthonában lakjon együtt családjával.

Tudományos tény, hogy a világ kontinensei minden évben távolabbra mozdulnak egymástól. Ez a „kontinensvándorlás” azonban észrevehetetlen az emberi érzékek számára. Csak az események utáni megfigyelésből tudjuk, hogy mégis folyamatban van. Így van ez Isten királyságának rendületlen, kérlelhetetlen előrehaladásával is. Nem látható szabad szemmel, hogyan zsugorodik naponta az istenek, a sötétség erői uralmának területe, vagy hogy az örömmüzenet hogyan szabadítja fel egyesével azokat, akik uralmuk alatt voltak. Ez bár *megfigyelhetetlen*, mégis *biztosan* zajló folyamat.

A kulcs, hogy lássuk magunkat ebben a képben, annak szilárd megragadásában rejlik, hogy Isten akkor is munkálkodik a tervén, ha éppen nem látjuk azt. Nem állíthatjuk hitelesen, hogy hiszünk a láthatatlan, természetfölötti világban, miközben *nem* hisszük, hogy Isten intelligens gondviselése aktív az életünkben, és az emberi történelem eseményeiben. *Isten azt akarja, hogy tudatosan éljünk* – bízva abban, hogy láthatatlan keze és láthatatlan, Hozzá és hozzánk hűséges ügynökei (Zsidó1:14) részt vesznek körülményeinkben, hogy Isten globális Édennel kapcsolatos terve megállíthatatlanul haladjon előre.

Mindannyian életbevágóan fontosak vagyunk valakinek a királyság felé tartó útjában, vagy a királyság védelmében. Minden nap megadja nekünk a lehetőséget, hogy a sötétség uralma alatt élő emberekkel kerüljünk kapcsolatba, és hogy bátorítsuk egymást feladatunk betöltésében ebben a tökéletlen világban. *Minden, amit teszünk és mondunk számít*, még ha nem is tudjuk meg, hogy hogyan és miért. De a dolgunk nem is az, hogy lássuk – hanem hogy tegyük. A hitben járás nem passzív – hanem céltudatos cselekedet.

A megbocsátás imája

A megbocsátás imája: egy értékes ajándék

Az ima a megbocsátásért olyasmi, amit mindannyian keresünk egyszer az életünk során. A megbocsátás értékes ajándék, amit sem nem könnyű megszerezni, sem nem könnyű adni. A megbocsátás lényeges az életben: megszabadít minket a múlt hibáitól és reményt ad a jövőre. A megbocsátásért jött Jézus Krisztus a Földre, hogy meghaljon az emberiségért.

A megbocsátás imája: Jézus Krisztus tette lehetővé

Az ima a megbocsátásért olyasmi, amit Istennek ajánlunk fel. Bár közvetlenül egymást sértjük meg, bűneink végső soron Istent sértik. Meglehet furcsállod, hogyan lehetséges ez: hogyan lehetséges, hogy hiányosságaink sérelmet okoznak a Mindenható Istennek, az univerzum Teremtőjének? Érdeklis egyáltalán Istent a hibáink? Az I Mózes 6-ban azt találjuk, hogy Maga Isten bánkódott a rossz dolgok miatt, amit az emberek egymásnak okoztak: „⁵És látá az Úr, hogy megsokasult az ember gonoszsága a földön, és hogy szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz, ⁶Megbáná azért az Úr, hogy teremtette az embert a földön, és bánkódék az Ő szívében” (I Mózes 6:5–6).

Léven mindentudó, Istent a gonosznak a pusztá gondolata is bántja. Így végső soron a megbocsátásnak Istentől kell jönnie. Ugyanakkor igazságossága miatt a megbocsátást nem adhatja ingyen. Minden gonoszsággal el kell számolni, hogy Isten igaz bíró lehessen. Jézus Krisztus a kálvárián helyettünk halt meg a kereszten, hogy bűneinket meg lehessen bocsátani. Szenvedése fizetett bűneinkért. „²⁸Mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára” (Máté 26:28).

Szeretete miatt tudta, hogy lelkiismeretünket meg kell szabadítani a bűntudattól és a kárhoztatástól. Tudta, hogy a bűnbocsánatra van a legnagyobb szükségünk. A szeretet legvégső cselekedetével nemcsak elszenvedte bűneink fájdalmát, de azok következményeiért is fizetett, azért, hogy bocsánatot ajánlhasson, amikor vétkezünk. Nekünk csak annyit kell tennünk, hogy elfogadjuk megbocsátásának ingyen ajándékát.

A megbocsátás imája: Kérd Istentől a megbocsátást

Meglehet úgy botlottál bele ebbe a weboldalba, hogy megbocsátásért szóló imát keress, hogy enyhülést keress megkínzott lelkednek. Vagy meglehet azzal küzdesz, hogy másnak megbocsáss, aki mélyen megbántott téged. Mindazoknak, akik elfogadják Jézus Krisztust Urukak és Megváltójuknak, a megbocsátás ingyen adatik. Ha elismerjük bűneinket, és bocsánatot kérünk, Isten megbocsát nekünk – minden további kérdezősködés nélkül: „⁹Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól” (I János 1:9).

Ha elutasítjuk Jézust, lényegében Isten megbocsátásának ajándékát utasítjuk el. Ezzel végülis azt mondjuk, hogy nem kívánunk Istennel kiengesztelődni (I János 1:10). Bár szabadon dönthetünk, hogy nem fogadjuk el Isten bocsánatát, végül ennek az életnek a végén minden bűnünkért felelnünk kell, amit valaha elkövettünk. Istennek mélységes vágya, hogy kiengesztelődjön veled. „¹⁶Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen Ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen” (János 3:16). Ha arra vágyasz, hogy valódi megbocsátást nyerj, gondold meg, mit mondott Jézus, és őszintén fogadd el Őt Uradnak és Megváltódnak. Isten megbocsát neked, és elkezdí átalakító munkáját életedben.

A megbocsátás imája: Fogadj el egy új életet

A bűnbánó ima új reményt és új kezdetet ad nekünk. Isten minden bűnünket eltörli. „¹²Mert megkegyelmezek álnokságaiknak, és az ő bűneikről és gonoszságaikról meg nem emlékezem” (Zsidó 8:12).

Ha érted, hogy bűnös vagy, és hiszed, hogy Jézus Krisztus a bűn egyetlen és kizárólagos megváltójaként jött, akkor megérted a bűnbánó imát. A kérdés csak az, hogy kész vagy-e elmondani azt, elfogadva Isten ajándékát: Fiát, Jézus Krisztust. Ha igen, higgy Krisztusban, térj meg a bűneidből, és ajánld fel visszalévő életedet Neki, mint Úrnak.

„Atyám, tudom, hogy megszegtem törvényeidet és bűneim elválasztottak Tőled. Őszintén sajnálom és most el akarok fordulni bűnös múltamtól Tehozzád. Kérlek, bocsáss meg, és segíts, hogy elkerüljem, hogy bűnözsek megint. Elhiszem, hogy a Fiad, Jézus Krisztus meghalt a bűneimért, feltámadt a halálból, és él és hallja az imámat. Megkérem Jézust, hogy életem Ura legyen, hogy uralkodjon a szívemben ettől a naptól fogva mindvégig. Kérlek, küldd el Szent Szellemedet, hogy segítsen nekem engedelmeskedni Neked, hogy megtegyem akaratodat az életem további részében. Jézus nevében kérlek! Ámen.”

„Térjete meg és merítkezzetek be mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára; és veszitek a Szent Szellem ajándékát” (Ap.Csel. 2:38, Károli, javított).

Ha úgy döntöttél ma, hogy elfogadod Jézust, akkor légy üdvözölve Isten családjában! Most, hogy közelebb kerülj Hozzá, a Biblia azt mondja, hogy élj is elhatározásodnak.

- Merítkezz be, ahogy Jézus parancsolta
- Mondd el valakinek hitedet Krisztusban
- Tölts időt mindennap Istennel. Nem kell annak hosszú időnek lennie. Csak tedd szokásoddá, hogy imádkozol naponta és olvasod az Igéjét. Kérd meg Istent, hogy növelje a hitedet és bibliai megértésedet.
- Keress kapcsolatot Jézus követőivel. Keress egy hívő barátokból álló csoportot, hogy válaszoljanak kérdéseidre, és támogassanak téged.
- Keress egy helyi gyülekezetet, ahol imádkozhatod Istent.

Jézus követője lettél ma? Kattints: [IGEN](#), vagy [NEM](#)

Már Jézus követője vagy? Kattints [ide](#).

MIT GONDOLSZ? Mindannyian vétkeztünk, és Isten ítéletét érdemeljük. Isten, az Atya, elküldte Egy Fiát, hogy kielégítse az ítélet követelését azokért, akik hisznek Benne. Jézus, a teremtő, és Isten örök Fia, aki büntelen életet élt, annyira szeretett minket, hogy meghalt a bűneinkért, magára vette a büntetést, amit mi érdemlünk, eltemették és feltámadott a halálból a Biblia szerint. Ha igazán elhiszed és bízol ebben a szívedben, elfogadván Jézust egyedül, mint Megmentődet, kijelentve, hogy „Jézus az Úr”, akkor megmenekülsz az ítélettől, és Istennel fogod tölteni az örökkévalóságot a mennyben.

Mi a válaszod?

Igen, eldöntöttem ma, hogy követem Jézust

Igen, már Jézus követője vagyok

Még vannak kérdéseim

A szerző kérése

A *Természetfölötti (Supernatural)* rövidített változata a részletes, akadémiai könyvemnek, *A Láthatatlan Birodalom: A Biblia természetfölötti világképének helyreállítása-nak (The Unseen Realm: Recovering the Supernatural Worldview of the Bible*, Lexham Press, 2015). *A Láthatatlan Birodalom* angol nyelven érhető el az Amazon.com-on.

Remélem a *Természetfölötti* könyvet szellemileg felemelőnek találtad. Olyan emberek nagylelkű adományainak köszönhetően tudom ezt a könyvet rendelkezésedre bocsátani, akik számára fontos annak tartalma. Kérlek, gondold meg, hogy adakozol a Miqlat-nak vagy a miqlat.org, vagy a nakedbible.org weblapokon keresztül, hogy lehetőség legyen további ingyenes tartalmak terjesztésére.

További bibliai tanításokért kérlek látogass el honlapomra a drmsb.com-ra, és hallgasd meg Naked Bible Podcast adásaimat a nakedbiblepodcast.com-on. A cím, a „Meztelen Biblia” azt a vágyamat fejezi ki, hogy kizárólag a bibliai szöveget tanítsam a modern tradíciók, felekezetek és egyéb vallásos tanok szűrője nélkül.

Ahogy látni fogod honlapomon, tudományos fantasztikus műfajban is írok, hogy bevezessek embereket a bibliai teológiába. Regényeim (jelenleg a *The Façade* és annak folytatása a *The Portent*) csak angolul érhető el az Amazon.com oldalon keresztül.